

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

11 Δεκεμβρίου 2018

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου **208**

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4582

Θεματικός τουρισμός - Ειδικές μορφές τουρισμού - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου στον τομέα του τουρισμού και της τουριστικής εκπαίδευσης - Στήριξη τουριστικής επιχειρηματικότητας και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΚΟΠΟΣ - ΟΡΙΣΜΟΙ - ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 1

Σκοπός - στόχοι

Σκοπός των διατάξεων του παρόντος Μέρους είναι η ανάπτυξη, οργάνωση και εποπτεία δραστηριοτήτων αναψυχής και επιχειρηματικότητας και η διαμόρφωση πλαισίου κανόνων ασφαλείας που αφορούν το θεματικό τουρισμό - ειδικές μορφές τουρισμού, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται η ικανοποίηση των επισκεπτών-τουριστών μέσω των αυθεντικών βιωματικών εμπειριών θεματικού τουρισμού, η αύξηση της ελκυστικότητας και ανταγωνιστικότητας του εγχώριου τουριστικού προϊόντος, η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, η

δημιουργία θέσεων απασχόλησης, η στήριξη των περιφερειακών και τοπικών οικονομιών και κοινωνιών, με στόχο την αιεφόρο τουριστική ανάπτυξη.

Άρθρο 2

Βασικές αρχές

Για τους σκοπούς του παρόντος ισχύουν τα εξής:

- 1.** Αειφόρος τουριστική ανάπτυξη είναι η βιώσιμη, ισόρροπη, κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική ανάπτυξη, η οποία, με σεβασμό στο περιβάλλον, ενισχύει την επιχειρηματικότητα, τονώνει την απασχόληση, δημιουργώντας ευκαιρίες για τους νέους, τους κοινωνικά αδύναμους και μακροχρόνια ανέργους, συμβάλλει στην ευημερία των πολιτών, αναδεικνύει τους τουριστικούς προορισμούς με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και την πολιτισμική ταυτότητα της κάθε περιοχής, ωφελεί και ωφελείται από την αλληλέγγυα οικονομία.
- 2.** Προσβάσιμος τουρισμός είναι ο τουρισμός που οργανώνεται κατά τρόπο ώστε οι επισκέπτες - τουρίστες ανεξαρτήτως ηλικίας, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και άτομα με ειδικές ανάγκες, να μπορούν να προσεγγίζουν και να χρησιμοποιούν τις υποδομές, τις υπηρεσίες και τα αγαθά που διατίθενται στον τουριστικό προορισμό που επισκέπτονται, αυτόνομα, με ασφάλεια και άνεση.
- 3.** Φέρουσα ικανότητα τουρισμού είναι ο μέγιστος δυνατός αριθμός τουριστών-επισκεπτών που μπορεί να φιλοξενήσει ένας τουριστικός προορισμός με τις εκάστοτε υφιστάμενες τουριστικές εγκαταστάσεις και υποδομές του, χωρίς να προκαλείται καταστροφή του φυσικού ή δομημένου περιβάλλοντος και υποβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την ικανοποίηση της τοπικής κοινωνίας και των επισκεπτών - τουριστών.
- 4.** Η αρχή της ασφάλειας στον τουρισμό είναι η αρχή που επιβάλλει στους επισκέπτες - τουρίστες την τήρηση των κανόνων ασφαλείας, τη μέριμνα για τη σύναψη επαρκούς ασφαλιστικής κάλυψής τους, την ασφαλή χρήση του εξοπλισμού και την ορθή συμπεριφορά κατά την άσκηση τουριστικής δραστηριότητας αναψυχής και στις επιχειρήσεις που παρέχουν τουριστικές υπηρεσίες, την τήρηση των κανόνων ασφαλείας που προβλέπονται για τις υποδομές, τον εξοπλισμό και τον περιβάλλοντα χώρο, ώστε να αποφεύγονται ατυχήματα των επισκεπτών - τουριστών σε βάρος της σωματικής τους υγείας.

5. Η αρχή της ποιότητας και του υψηλού επιπέδου υποδομών και υπηρεσιών επιβάλλει την εποπτεία και τον έλεγχο των επιχειρήσεων που παρέχουν τουριστικές υπηρεσίες, με σκοπό τη διατήρηση προτύπων υψηλού επιπέδου στο προϊόν ή στην υπηρεσία και τη συμφωνία, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, προς διεθνείς ή ευρωπαϊκές προδιαγραφές.

6. Η αρχή της συνεργασίας των οικονομικών δραστηριοτήτων έχει ως βασικά εννοιολογικά στοιχεία το συνδυασμό προϊόντων και υπηρεσιών διαφορετικών τομέων της οικονομίας, όπως η αγροδιατροφή και η μεταποίηση, και τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας με στόχο την οικονομική ανάπτυξη και τη στήριξη της απασχόλησης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και την ένταξη των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών στην ευρύτερη τουριστική αλυσίδα.

Άρθρο 3

Ορισμός θεματικού τουρισμού

Για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους ως θεματικός τουρισμός νοούνται οι ειδικές μορφές τουρισμού αιεφόρου τουριστικής ανάπτυξης, που προσελκύουν επισκέπτες-τουρίστες, με ειδικά ενδιαφέροντα οι οποίοι θέλουν να βιώσουν αυθεντικές εμπειρίες και, με σεβασμό στο περιβάλλον, ενθαρρύνουν την αλληλεπίδραση των επισκεπτών-τουριστών με το φυσικό περιβάλλον, τον ανθρώπινο παράγοντα, τις περιφέρειες και τους δήμους, προωθούν την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στις τοπικές κοινωνίες και αναδεικνύουν τα ιδιαίτερα πολιτισμικά στοιχεία του κάθε τόπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ - ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Άρθρο 4

Τουρισμός υπαίθρου

1. Τουρισμός υπαίθρου είναι η κάθε ειδική μορφή τουρισμού που παρέχει διακοπές αυθεντικών εμπειριών στους επισκέπτες - τουρίστες οι οποίοι έρχονται σε επαφή με τη φύση και τις δραστηριότητες στην ύπαιθρο, καθώς και με σύγχρονες επιχειρηματικές δραστηριότητες αναψυχής, οι οποίες αναπτύσσονται με σεβασμό στο περιβάλλον και στα ιδιαίτερα πολιτισμικά στοιχεία του κάθε τόπου και συμβάλλουν στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και στην οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών.

2. Με βάση τις επιμέρους οργανωμένες δραστηριότητες αναψυχής που αναπτύσσονται, ο τουρισμός υπαίθρου διακρίνεται σε αγροτουρισμό, οινοτουρισμό, οικοτουρισμό - πράσινο τουρισμό, περιηγητικές διαδρομές - πεζοπορία, γεωτουρισμό και αλιευτικό τουρισμό.

3. Αγροτουρισμός είναι η ειδική μορφή τουρισμού υπαίθρου, η οποία αφορά την παροχή υπηρεσιών υποδοχής και φιλοξενίας ή και εστίασης σε χώρους λειτουργικά ενοποιημένους με αγροτικές εκμεταλλεύσεις, οι οποίες προσφέρονται συνδυαστικά με δραστηριότητες που σχετίζονται με την αγροτική παραγωγή, όπως και με την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και ανθρωπογενούς αγροτικού τοπίου. Η δραστηριότητα του αγροτουρισμού συνδυάζεται υποχρεωτικά με την παραγωγή αγροτικών προϊόντων κατά την έννοια του άρθρου 2 περίπτωση ζ' του ν. 3874/2010.

4. Οινοτουρισμός είναι η ειδική μορφή τουρισμού η οποία αφορά την παροχή υπηρεσιών υποδοχής, ξενάγησης, φιλοξενίας και εστίασης σε χώρους λειτουργικά ενοποιημένους με οινοποιητικές ή και οινοπαραγωγικές εγκαταστάσεις (αμπελώνες). Οι υπηρεσίες αυτές προσφέρονται συνδυαστικά με δραστηριότητες σχετικές με την αμπελοκαλλιέργεια και την οινική παραγωγή.

5. Οικοτουρισμός - πράσινο τουρισμός είναι η ειδικότερη μορφή τουρισμού υπαίθρου, η οποία συνδέεται με διάφορες μορφές τουριστικής δραστηριότητας στη φύση και αναπτύσσεται σε περιοχές οικολογικού ενδιαφέροντος, αναγνωρισμένης οικολογικής αξίας, όπως τα Εθνικά Πάρκα, οι υγρότοποι Ramsar, οι περιοχές του δικτύου Natura 2000 και λοιπές προστατευόμενες περιοχές. Περιλαμβάνει περιήγηση, πεζοπορία, παρατήρηση και φωτογράφιση των οικοσυστημάτων και άλλες δραστηριότητες αναψυχής που διοργανώνονται στο φυσικό περιβάλλον, εμπεριέχουν το στοιχείο της περιπέτειας, δεν διαταράσσουν την περιβαλλοντική ισορροπία της περιοχής και έχουν επιστημονικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα.

6. Περιηγητικές διαδρομές - πεζοπορία είναι η ειδικότερη μορφή τουρισμού υπαίθρου που αναπτύσσεται σε ορειβατικά - πεζοπορικά μονοπάτια, όπως προδιαγράφονται στην 151344/165/2017 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 206) και περιλαμβάνουν το σύνολο δραστηριοτήτων προσέγγισης σημείων στην ύπαιθρο με στόχο τη γνωριμία με τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά του κάθε τόπου, την προβολή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του και την ευαισθητοποίηση των πολιτών για την προστασία του.

7. Γεωτουρισμός είναι μορφή βιώσιμου τουρισμού υπαίθρου, η οποία βασίζεται στο γεωλογικό και γεω-μορφολογικό χαρακτηρισμό των γεωτόπων τουριστικών προορισμών και στη γεωδιατήρηση και την ερμηνεία του αβιοτικού περιβάλλοντος και έχει ως κίνητρο την εμπειρία, τη γνώση και την απόλαυση της γεωποικιλότητας και της γεωκληρονομιάς οι οποίες εντοπίζονται, ενδεικτικά, σε θέσεις γεωλογικού ενδιαφέροντος με γεωμορφολογικά μνημεία και σχηματισμούς, απολιθωμένα δάση, ενεργά ηφαίστεια, σπήλαια και φαράγγια, γεωλογικά ρήγματα και γεωπάρκα. Περιλαμβάνει ήπιες δραστηριότητες περιήγησης και απόλαυσης του τοπίου, καθώς και δραστηριότητες επιστημονικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Προωθεί την περιβαλλοντική εκπαίδευση και τη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος με βιώσιμο τρόπο.

8. Γεωπάρκο είναι η οριοθετημένη περιοχή ιδιαίτερου γεωλογικού, οικολογικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος, σπανιότητας ή κάλλους, στην οποία προστατεύεται η γεωλογική κληρονομιά και εξυπηρετεί ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς τουριστικούς σκοπούς.

9. Αλιευτικός τουρισμός είναι η μορφή τουρισμού υπαίθρου, η οποία συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών συνδεδεμένων με την αλιεία, τη σπογγαλιεία, την υδατοκαλλιέργεια και τις σχετικές με αυτές πρακτικές και τεχνικές προς τους επισκέπτες-τουρίστες, οι οποίοι συνδυάζουν τις διακοπές τους με τις παρεχόμενες στο υγρό στοιχείο αλιευτικές δραστηριότητες, με σκοπό την ψυχαγωγία μέσω της αλιείας, την απόκτηση βιωματικών εμπειριών, τη γνωριμία με τις τοπικές παραδόσεις, τα τοπικά έθιμα και την τοπική γαστρονομία, τη διάδοση της αλιευτικής κουλτούρας, και την οικονομική τόνωση του κοινωνικού ιστού σε τοπικό επίπεδο.

Άρθρο 5

Επιχειρήσεις τουρισμού υπαίθρου

1. Ως επιχειρήσεις τουρισμού υπαίθρου νοούνται οι επιχειρήσεις που παρέχουν μία ή παραπάνω από τις εξής υπηρεσίες:

- α) παροχή υπηρεσιών επίδειξης, ενημέρωσης, παρακολούθησης ή συμμετοχής σε δράσεις, ενέργειες ή δραστηριότητες, που προωθούν την επαφή των επισκεπτών-τουριστών με την τοπική παραγωγική βάση και την ύπαιθρο,
- β) παραγωγή, έκθεση ή και πώληση παραδοσιακών τοπικών προϊόντων, καθώς και τοπικών εδεσμάτων και προϊόντων λαϊκής τέχνης της περιοχής τους,

- γ) διαμονή και φιλοξενία σε συνδυασμό με κάποια από τις ανωτέρω υπηρεσίες,
  - δ) λοιπές δράσεις, ενέργειες ή δραστηριότητες που μπορεί να αναπτυχθούν με στόχο την ψυχαγωγία των επισκεπτών-τουριστών, μέσω της επαφής τους με το φυσικό κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον της υπαίθρου.
- 2.** Με κοινή απόφαση του Υπουργού Τουρισμού και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι λειτουργίας των επιχειρήσεων της παραγράφου 1, ως επιχειρήσεων τουρισμού υπαίθρου, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 6

Αθλητικός τουρισμός

- 1.** Αθλητικός τουρισμός είναι η μορφή τουρισμού, η οποία πραγματοποιείται με ενεργητική ή παθητική συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες αναψυχής που οι επισκέπτες- τουρίστες επιλέγουν στον τουριστικό προορισμό των διακοπών τους, με στόχο την ψυχαγωγία και τη βελτίωση της υγείας, της φυσικής κατάστασης και της ευεξίας τους και περιλαμβάνει:
- α) την ενεργητική αθλητική δραστηριότητα αναψυχής, ατομικά ή σε ομάδα,
  - β) την προσωπική εξέλιξη ή βελτίωση της δεξιότητας και την εκμάθηση των κανόνων για την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων αναψυχής ατομικά ή σε ομάδα,
  - γ) την παθητική παρακολούθηση, ως θεατής ή υποστηρικτής μιας ομάδας, ενός αθλήματος ή μίας αθλητικής διοργάνωσης,
  - δ) την επίσκεψη σε τοποθεσίες και μέρη που σχετίζονται με την ιστορία, την πολιτιστική κληρονομιά και την κουλτούρα του αθλήματος ή ενός αθλητικού μύθου, ε) δραστηριότητες αναψυχής για άτομα με ειδικές ανάγκες και αναπηρία.
- 2.** Ο αθλητικός τουρισμός διακρίνεται σε τουρισμό αθλητικών διοργανώσεων και τουρισμό υπαίθριων δραστηριοτήτων αθλητικής αναψυχής - περιπέτειας.
- α) Τουρισμός αθλητικών διοργανώσεων είναι η ειδικότερη μορφή αθλητικού τουρισμού, ο οποίος περιλαμβάνει:
    - αα) επισκέπτες - τουρίστες που στόχο έχουν να παρακολουθήσουν, ως θεατές, αθλητικούς αγώνες, συνδυάζοντας τη διαμονή τους και τις διακοπές τους με τις αθλητικές διοργανώσεις,

ββ) μεμονωμένους αθλητές, ομάδες αθλητών, αποστολές, τεχνικούς και δημοσιογράφους, που ταξιδεύουν για να συμμετέχουν σε αθλητικούς αγώνες και αθλητικές διοργανώσεις εφόσον συνδυάζουν χρονικά τη διαμονή τους στον τόπο διεξαγωγής των διοργανώσεων ή και αλλού και παρατείνουν τη διαμονή τους για λόγους αναψυχής και διακοπών.

β) Τουρισμός υπαίθριων δραστηριοτήτων αθλητικής αναψυχής - περιπέτειας, είναι η ειδικότερη μορφή αθλητικού τουρισμού ο οποίος απευθύνεται σε επισκέπτες - τουρίστες, οι οποίοι στο πλαίσιο των διακοπών τους επισκέπτονται έναν προορισμό για να συμμετέχουν ενεργά σε μία ή περισσότερες δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής.

Ως υπαίθριες δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής - περιπέτειας νοείται κάθε δραστηριότητα, ακραίας ή ήπιας περιπέτειας, που πραγματοποιείται άπαξ ή περι- στασιακά χωρίς αγωνιστικό χαρακτήρα και έχει κύριο σκοπό την αναψυχή και ψυχαγωγία των συμμετεχόντων.

Οι υπαίθριες δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής - περιπέτειας μπορεί να αναπτύσσονται: στη θάλασσα, σε λίμνες και ποτάμια, σε ορεινές, ημιορεινές περιοχές και σε αστικές και ημιαστικές περιοχές και περιλαμβάνουν : αα) προγράμματα υπαίθριων δραστηριοτήτων, οι οποίες διακρίνονται σε ήπιες, όπως πεζοπορία, ιππασία περιπάτου, τρέξιμο, τοξοβολία, κολύμβηση με εξοπλισμό, παιχνίδια γνωριμίας και εμπιστοσύνης (team building), σε έντονες δραστηριότητες, όπως κατάβαση με φουσκωτή βάρκα (rafting), ποδηλασία βουνού, αναρρίχηση (climbing), κωπηλασία, κυματοδρομία, αετοσανίδα, χρωματοσφαίριση, η ενασχόληση με το σύνολο των δραστηριοτήτων αθλητικής αναψυχής που διενεργούνται κατά τη χειμερινή περίοδο, και υπό συγκεκριμένες κλιματολογικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που πραγματοποιούνται σε ορειβατικά καταφύγια και χιονοδρομικά κέντρα (χιονοσανίδα, έλκηθρο, κα- ταρρίχηση - κατάβαση), εξερεύνηση σπηλαίων (caving), διάσχιση φαραγγιού, τρίαθλο, αντισφαίριση, γκολφ, πε- τοσφαίριση επί άμμου και αυτόνομη κατάδυση, καθώς και σε δραστηριότητες αυξημένης επικινδυνότητας (extreme sports), όπως ελεύθερη πτώση (sky diving), κατάδυση από βράχο (cliff diving) και ελεγχόμενη πτώση με ελαστικό σχοινί (bungee jumping) αιωρόπτερο ή αλεξίπτωτο πλαγιάς (paragliding- parapente),

ββ) προγράμματα αθλητικής αναψυχής από ομάδες εμπυχωτών και προπονητών/εκπαιδευτών των ξενοδοχείων με ειδική υποδομή όπως γυμναστήρια, κέντρα ευεξίας (spa), πισίνες, γήπεδα γκολφ, γήπεδα αντισφαίρισης, θεματικά πάρκα και κέντρα θαλασσοθεραπείας.

γ) Ποδηλατικός τουρισμός είναι η μορφή τουρισμού όπου η ποδηλασία είναι ο κύριος σκοπός του ταξιδιού και το ποδήλατο αποτελεί το μέσο προκειμένου οι επισκέπτες-τουρίστες να βιώσουν μία ολοκληρωμένη τουριστική εμπειρία. Ο ποδηλατικός τουρισμός αφορά επισκέπτες - τουρίστες που είτε διαμένουν σε έναν συγκεκριμένο τουριστικό προορισμό και επιλέγουν ημερήσιες ποδηλατικές διαδρομές ή επισκέπτονται περισσότερους προορισμούς και διαμένουν σε διαφορετικές τοποθεσίες.

Οι ποδηλατικές δραστηριότητες αναψυχής διακρίνονται σε ήπια ποδηλασία, όπου ο ποδηλάτης απολαμβάνει τη φύση και το τοπίο, και σε εντατική ποδηλασία, όπου η φυσική κατάσταση είναι ο κύριος στόχος.

δ) Προπονητικός τουρισμός, είναι η μορφή τουρισμού που αφορά την επίσκεψη μεμονωμένων αθλητών, καθώς και επαγγελματικών ή και ερασιτεχνικών ομάδων σε έναν τουριστικό προορισμό με βασικό κίνητρο τη συμμετοχή τους σε προγράμματα προετοιμασίας και αποθεραπείας που πραγματοποιούνται ιδίως σε κέντρα προπονητικού αθλητικού τουρισμού.

Άρθρο 7

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού, Πολιτισμού και Αθλητισμού και των κατά περίπτωση συ- ναρμόδιων Υπουργών καθορίζεται ο εξοπλισμός των συμμετεχόντων και οι προδιαγραφές του, ο αριθμός των οδηγών - συνοδών ανά ομάδα συμμετεχόντων, καθώς και τα προσόντα, οι υποχρεώσεις και η πιστοποίησή τους και οι κανόνες ασφαλείας για τις δραστηριότητες της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 6.

Άρθρο 8

Ειδικό Σήμα Λειτουργίας Τουρισμού Υπαίθριων Δραστηριοτήτων Αθλητικής Αναψυχής - Περιπέτειας - Ειδικό Σήμα Αθλητικού Τουρισμού

1. Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία ασκούν επιχειρηματικά τις δραστηριότητες που περιγράφονται στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 6, υποχρεούνται να λάβουν Ειδικό Σήμα Λειτουργίας Τουρισμού Υπαίθριων Δραστηριοτήτων Αθλητικής Αναψυχής - Περιπέτειας. Η διαδικασία χορήγησης του σήματος αυτού, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού.

Εφόσον η δραστηριότητα αθλητικού τουρισμού σχετίζεται με μέσα θαλάσσιας αναψυχής, εφαρμόζεται κατά τα λοιπά ο Γενικός Κανονισμός Λιμένος που εγκρίθηκε με το άρθρο πρώτο της 2133.1/39328/2018 απόφασης του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Β΄ 1929) και κάθε άλλη ειδική διάταξη. Αν οι δραστηριότητες αυτές ασκούνται από τουριστικό γραφείο, το τουριστικό γραφείο πρέπει να διαθέτει Βεβαίωση Συνδρομής Νόμιμων Προϋποθέσεων σε ισχύ.

2. Θεσπίζεται Ειδικό Σήμα Αθλητικού Τουρισμού, το οποίο αποτελεί σήμα πιστοποίησης, με ειδικό λογότυπο, πενταετούς διάρκειας και χορηγείται από το Υπουργείο Τουρισμού, μέσω της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας Τουρισμού με διαδικασία και δικαιολογητικά που καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Τουρισμού και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού. Τα δικαιολογητικά, των οποίων η ισχύς λήγει, αντικαθίστανται υποχρεωτικά πριν από τη λήξη τους, διαφορετικά το Ειδικό Σήμα ανακαλείται.

3. Το Ειδικό Σήμα Αθλητικού Τουρισμού ανακαλείται αν ανακληθεί η Βεβαίωση Συνδρομής Νόμιμων Προϋποθέσεων του τουριστικού γραφείου ή το Ειδικό Σήμα Λειτουργίας Τουρισμού Υπαίθριων Δραστηριοτήτων Αθλητικής Αναψυχής - Περιπέτειας της παραγράφου 1 ή η αντίστοιχη άδεια λειτουργίας σε κάθε άλλη περίπτωση.

Άρθρο 9

Μητρώο Τουρισμού Υπαίθριων Δραστηριοτήτων Αθλητικής Αναψυχής - Περιπέτειας - Γενικό Μητρώο Σημάτων Αθλητικού Τουρισμού

1. Στο Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΜΗ.Τ.Ε.) της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 4276/2014 (Α΄ 155) του Υπουργείου Τουρισμού καταχωρίζονται οι επιχειρήσεις στις οποίες χορηγείται Ειδικό Σήμα Λειτουργίας Τουρισμού Υπαίθριων Δραστηριοτήτων Αθλητικής Αναψυχής - Περιπέτειας, με τα δικαιολογητικά που τις συνοδεύουν.

2. Στο Υπουργείο Τουρισμού τηρείται Γενικό Μητρώο Σημάτων Αθλητικού Τουρισμού, όπου καταχωρίζονται οι αποφάσεις χορήγησης σήματος Αθλητικού Τουρισμού, με τα δικαιολογητικά που τις συνοδεύουν.

3. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού καθορίζεται η διαδικασία τήρησης του Γενικού Μητρώου Σημάτων Αθλητικού Τουρισμού, το οποίο μπορεί να τηρείται και σε ηλεκτρονική μορφή, και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 10

Διοργάνωση δραστηριοτήτων αθλητικού τουρισμού

1. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού αδειοδοτούν κάθε διοργάνωση αθλητικού τουρισμού, η οποία πραγματοποιείται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που ασκούν επιχειρηματικά δραστηριότητες αθλητικού τουρισμού, καθώς και από ενώσεις προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, εφόσον οι εν λόγω δραστηριότητες περιλαμβάνονται στον καταστατικό σκοπό τους, και συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

- α) η διοργάνωση αφορά ψυχαγωγούμενους πολίτες/ επισκέπτες-τουρίστες,
- β) η διοργάνωση έχει σκοπό την αθλητική αναψυχή και δεν εντάσσεται στα πλαίσια του αγωνιστικού αθλητισμού ή Προγραμμάτων Άθλησης για Όλους (ΠΑγΟ).

Η ανωτέρω διαδικασία αδειοδότησης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλο σχετικό θέμα ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού, Πολιτισμού και Αθλητισμού και Προστασίας του Πολίτη καταρτίζονται οι κανονισμοί ασφαλούς διοργάνωσης δραστηριοτήτων αθλητικού τουρισμού της παραγράφου 1, με τους οποίους καθορίζονται ιδίως τα μέτρα ασφαλείας, οι προδιαγραφές του χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού, οι υποχρεώσεις των συμμετεχόντων και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

3. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού αδειοδοτούν κάθε διοργάνωση αθλητικού τουρισμού, η οποία πραγματοποιείται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που ασκούν επιχειρηματικά τις δραστηριότητες αθλητικού τουρισμού, καθώς και από ενώσεις προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εφόσον οι εν λόγω δραστηριότητες περιλαμβάνονται στον καταστατικό σκοπό τους, και συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

- α) η διοργάνωση αφορά ψυχαγωγούμενους πολίτες/ τουρίστες, οι οποίοι έχουν αναπηρία οποιασδήποτε μορφής,
- β) η διοργάνωση έχει σκοπό την αθλητική αναψυχή και δεν εντάσσεται στα πλαίσια του αγωνιστικού αθλητισμού ή Προγραμμάτων Άθλησης για Όλους (ΠΑγΟ).

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού, Πολιτισμού και Αθλητισμού και Προστασίας του Πολίτη καταρτίζονται οι κανονισμοί ασφαλούς διοργάνωσης δραστηριοτήτων αθλητικού τουρισμού της παραγράφου 3, με τους οποίους καθορίζονται ιδίως τα μέτρα ασφαλείας, οι προδιαγραφές του χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού, οι υποχρεώσεις των συμμετεχόντων και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

5. Ειδικά για τη διοργάνωση δραστηριοτήτων αθλητικού τουρισμού σε αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους και μνημεία, συμπεριλαμβανομένων σπηλαίων, τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του ν. 3028/2002 και ιδίως του άρθρου 46 και των κατ' εξουσιοδότηση εκδιδόμενων πράξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΛΟΙΠΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 11

Αεροπορικός τουρισμός

Αεροπορικός τουρισμός είναι η περιήγηση των επισκεπτών - τουριστών με ιδιόκτητο ή μισθωμένο πτητικό μέσο όλων των τύπων, κατηγοριών και είδους, όπως αεροπλάνο, υπερελαφρά πτητική μηχανή (ΥΠΜ) ελεγχόμενη με αεροδυναμικά μέσα ή μετατόπισης κέντρου βάρους με ρόδες, πλωτήρες ή αμφίβιο, ελικόπτερο, αλεξίπτερο ή αλεξίπτωτο πλαγιάς με κινητήρα ή χωρίς, ανεμόπτερο, δελταπλάνο (ατομική ανεμοπορία), γυρο- πλάνο, αιωρόπτερο και αερόστατο, με χρήση ειδικού εξοπλισμού και συνοδεία έμπειρων και εκπαιδευμένων πιλότων, σύμφωνα με τα εξειδικευμένα πρότυπα ασφαλείας και το εθνικό και διεθνές κανονιστικό πλαίσιο και διαδικασίες των αρμόδιων φορέων.

Ο αεροπορικός τουρισμός περιλαμβάνει και την αεροπεριήγηση με τη συμμετοχή επισκεπτών - τουριστών σε αεροπορική ξενάγηση πάνω από ενδιαφέροντες τουριστικούς προορισμούς φυσικού κάλλους και ιστορικού ενδιαφέροντος, με πτητικά μέσα ιδιόκτητα ή μισθωμένα.

Οι επισκέπτες - τουρίστες, παράλληλα με την πτητική τους δραστηριότητα, αποβλέπουν στην επίσκεψη αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τουριστικών προορισμών, παραδοσιακών οινοποιείων, ελαιοτριβείων, καθώς και εργαστηρίων παρασκευής τοπικών προϊόντων, προκειμένου να γευτούν την τοπική κουζίνα και να γνωρίσουν το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.

Άρθρο 12

Θαλάσσιος τουρισμός

1. Θαλάσσιος τουρισμός είναι το σύνολο των οργανωμένων τουριστικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων αναψυχής και ψυχαγωγίας που παρέχονται στο θαλάσσιο χώρο και τις ακτές του τουριστικού προορισμού και αποτελεί μία από τις δυναμικά αναπτυσσόμενες μορφές τουρισμού. Ο θαλάσσιος τουρισμός διακρίνεται ιδίως σε τουρισμό κρουαζιέρας, τουρισμό γιώτινγκ, θαλάσσιες και παράκτιες δραστηριότητες αναψυχής, καταδυτικό τουρισμό αναψυχής.

2. Τουρισμός κρουαζιέρας είναι το θαλάσσιο ταξίδι αναψυχής με προγραμματισμένη διαδρομή και στάσεις σε λιμάνια που πραγματοποιείται με πλοία κρουαζιέρας, κατά το οποίο οι επισκέπτες - τουρίστες επισκέπτονται σε ένα ταξίδι πολλούς και διαφορετικούς προορισμούς τουριστικού, πολιτιστικού και ιστορικού ενδιαφέροντος και έχουν τη δυνατότητα επιπλέον να επιλέξουν προ- σφερόμενα πακέτα εκδρομών και αυθεντικών εμπειριών στον ίδιο τον προορισμό, ώστε να ανακαλύψουν την ιδιαίτερη πολιτιστική κληρονομιά, τα αξιοθέατα, τους ιστορικούς χώρους, τα τοπικά έθιμα και τις παραδόσεις, καθώς και να αποκτήσουν αυθεντικές εμπειρίες που συνδέονται με τη γαστρονομία, τη διασκέδαση, τις τοπικές αγορές, την ψυχαγωγία και το σύγχρονο πολιτισμό.

3. Τουρισμός Γιώτινγκ (Yachting) είναι η θαλάσσια περιήγηση για λόγους αναψυχής με χρήση ιδιόκτητων ή εκμισθωμένων πλοίων, ιστιοφόρων, θαλαμηγών ή ταχύπλων σκαφών, με πλήρωμα ή άνευ πληρώματος, περιήγηση η οποία περιλαμβάνει υπηρεσίες διαμονής και εστίασης και κατά την οποία οι επισκέπτες-τουρίστες έχουν τη δυνατότητα να σχεδιάσουν και να επιλέξουν τη δική τους διαδρομή με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όπως η ιδιωτικότητα, και η προσέγγιση παραλιών απομακρυσμένων ή προσβάσιμων μόνο δια θαλάσσης, να προσεγγίσουν σε αγκυροβόλια, τουριστικά καταφύγια και μαρίνες προκειμένου να γνωρίσουν τους προορισμούς που επιθυμούν, να διαμορφώσουν το δικό τους πρόγραμμα, να επισκεφθούν τα αξιοθέατα, να δοκιμάσουν τοπικές γεύσεις και προϊόντα, να διασκεδάσουν και να ψυχαγωγηθούν.

4. Θαλάσσιες και παράκτιες δραστηριότητες αναψυχής είναι δραστηριότητες οι οποίες ασκούνται στο θαλάσσιο χώρο και περιγράφονται ως «τουρισμός παραλίας» περιλαμβάνουν δε ιδίως κολύμβηση, θαλάσσια παιχνίδια ατομικά και ομαδικά, θαλάσσιο σκι, ιστιοσανίδα, αλεξίπτωτο θαλάσσης και παράκτιες θαλάσσιες εκδρομές, ή ασκούνται στον παράκτιο χώρο και περιλαμβάνουν

ιδίως πετοσφαίριση άμμου (beach volley), ρακέτες, τέννις παραλίας (beach tennis), ποδόσφαιρο στην άμμο (beach soccer) και ηλιοθεραπεία.

5. Καταδυτικός τουρισμός αναψυχής είναι η υποβρύχια περιήγηση σε προστατευμένους υποθαλάσσιους χώρους, καταδυτικά πάρκα και υποβρύχια μουσεία, που επιλέγουν οι επισκέπτες-τουρίστες συνδυάζοντας τις διακοπές τους με ατομικές ή οργανωμένες καταδύσεις με συγκεκριμένο εξοπλισμό και τεχνικές, καθώς και η εκμάθηση ή η καθοδήγηση κατάδυσης με σκοπό την εξερεύνηση του υποβρύχιου βυθού με τους ζώντες οργανισμούς και την υποθαλάσσια γεωμορφολογία του για λόγους αναψυχής, άσκησης και απόκτησης γνώσεων και εμπειριών.

Ο καταδυτικός τουρισμός αναψυχής μπορεί να πραγματοποιείται σε:

- α) καταδυτικό πάρκο σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 3409/2005 (Α΄ 273),
- β) επισκέψιμοι ενάλιοι αρχαιολογικοί χώροι -υποβρύχια μουσεία σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 3409/2005.

Άρθρο 13

Πολιτιστικός τουρισμός

1. Πολιτιστικός τουρισμός είναι η ειδική μορφή τουρισμού κατά τον οποίο οι επισκέπτες-τουρίστες ανακαλύπτουν, γνωρίζουν και βιώνουν την ιστορία, την παράδοση, την πολιτιστική κληρονομιά, το σύγχρονο πολιτισμό, καθώς και την κουλτούρα και την ταυτότητα της χώρας και του λαού της, μέσα από πολιτιστικές δραστηριότητες αναψυχής. Οι δραστηριότητες αφορούν:

- α) πολιτιστικές επισκέψεις και περιηγήσεις για τη γνωριμία με την πολιτιστική κληρονομιά υλική και άυλη, σε αξιοθέατα παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία, κτίρια και μνημεία αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, εθνικά και ιστορικά μνημεία, ιστορικά κέντρα πόλεων, παραδοσιακούς οικισμούς, βιβλιοθήκες και κάθε χώρο πολιτισμού και δράσεις που συνδέονται με τη μυθολογία, τη φιλοσοφία, τη λογοτεχνία, τη μουσική, το τραγούδι, το θέατρο, τον κινηματογράφο, τη φωτογραφία και κάθε τέχνη, καθώς και αναβιώσεις και ψηφιακές αναπαραστάσεις ιστορικών, μυθολογικών και άλλων πολιτιστικών σεναρίων,
- β) πολιτιστικές θεματικές διαδρομές που είναι το σύνολο φυσικών ή τεχνητών αξιοθέατων με βάση ένα συγκεκριμένο θεματικό πλαίσιο,

ιστορικό, πολιτιστικό και βιωματικό, που παρέχουν εκπαίδευση και αναψυχή, γ) πολιτιστικές εκδηλώσεις και φεστιβάλ που είναι οποιαδήποτε οργανωμένη δραστηριότητα αναψυχής των επισκεπτών-τουριστών για την απόκτηση εξατομικευμένης και αυθεντικής εμπειρίας, με κάθε είδους ενεργή συμμετοχή ή ενασχόληση με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ενός τόπου.

2. Ειδικότερες μορφές πολιτιστικού τουρισμού είναι ο πολιτιστικός αστικός τουρισμός - τουρισμός πόλεων, ο τουρισμός νεολαίας, ο τουρισμός τρίτης ηλικίας, ο γαμήλιος τουρισμός και ο τουρισμός κινηματογραφικών και τηλεοπτικών παραγωγών.

3. Πολιτιστικός αστικός τουρισμός - τουρισμός πόλεων (city breaks - city trip) είναι το ταξίδι αναψυχής σε πόλεις, μικρής ή μεγάλης διάρκειας, κατά το οποίο οι επισκέπτες-τουρίστες επιλέγουν τον προορισμό:

α) για να βιώσουν ολοκληρωμένες εμπειρίες, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η γνωριμία με την ιστορία, τον πολιτισμό και το σύγχρονο τρόπο ζωής, οι εκδρομές, οι ξεναγήσεις και οι περιηγήσεις σε μνημεία και αξιοθέατα, οι δραστηριότητες αναψυχής, ψυχαγωγίας και διασκέδασης, καθώς και η γαστρονομία και οι αγορές,

β) επειδή πραγματοποιούνται διεθνείς εκθέσεις, πολιτιστικά φεστιβάλ, κορυφαίες αθλητικές και άλλου είδους σύγχρονες διοργανώσεις, στις οποίες επιθυμούν να παραστούν και να συνδυάσουν την παραμονή τους βιώνοντας ολοκληρωμένες εμπειρίες.

4. Τουρισμός νεολαίας είναι μία δυναμικά αναπτυσσόμενη μορφή τουρισμού, που αξιοποιεί τη χρήση των νέων τεχνολογιών στην αναζήτηση και επιλογή τουριστικού προορισμού, ενισχύοντας τη διαδικτυακή επιχειρηματικότητα παρέχοντας ελκυστικές και ανταγωνιστικές τουριστικές επιλογές, και στην οποία άτομα νεαρής ηλικίας επισκέπτονται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους προορισμούς για να αποκτήσουν ταξιδιωτικές εμπειρίες ζωής, για εκπαιδευτικούς λόγους, για συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις, καθώς και για διαμονή σε κατασκηνώσεις και άλλου είδους δραστηριότητες αναψυχής.

5. Τουρισμός τρίτης ηλικίας είναι η μορφή τουρισμού όπου οι επισκέπτες-τουρίστες ώριμης ηλικίας, ατομικά ή ομαδικά, επισκέπτονται προορισμούς καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, συνδυάζοντας την αναψυχή με την ευεξία, τον πολιτισμό και με τις άλλες ειδικές μορφές τουρισμού, με βασικό κίνητρο την παροχή κατάλληλων υποδομών για την εύκολη και άνετη διαμονή, τη μετακίνησή τους και την ασφάλεια κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους. Η επιλογή των επισκεπτών-τουριστών της τρίτης ηλικίας ενός προορισμού μπορεί να βασίζεται στις ήπιες κλιματολογικές συνθήκες για την παραμονή

τους, ιδίως για τους χειμερινούς μήνες (παραχείμαση), αποτελώντας ταξιδιωτική βιωματική εμπειρία συγκεκριμένης διάρκειας.

6. Γαμήλιος τουρισμός είναι η μορφή τουρισμού όπου κύριος σκοπός της επίσκεψης στον προορισμό επιλογής είναι η τέλεση του γάμου ή ο εορτασμός του ή το γαμήλιο ταξίδι που πραγματοποιεί το ζευγάρι, με συγγενείς και φίλους του, σε επιλεγμένο προορισμό, διαφορετικό του τόπου καταγωγής/διαμονής του, επιθυμώντας να συνδέσει με τον προορισμό αυτό το σημαντικό γι' αυτό γαμήλιο γεγονός.

7. Τουρισμός κινηματογραφικών και τηλεοπτικών παραγωγών είναι η επίσκεψη είτε σε μέρη στα οποία έχουν γυριστεί κινηματογραφικές ταινίες ή τηλεοπτικές ή διαδικτυακές παραγωγές είτε σε μέρη που έχουν προβληθεί μέσα από ταινίες ή τηλεοπτικές ή διαδικτυακές παραγωγές ή στα οποία γίνεται παραπομπή, ο οποίος περιλαμβάνει κάθε δραστηριότητα αναψυχής προσέλκυσης επισκεπτών - τουριστών μέσω της απεικόνισης ενός τόπου ή της προβολής της ιστορίας του στον κινηματογράφο. Στον τουρισμό αυτόν εντάσσονται όλες οι μορφές ταξιδιών σε μέρη, όπως τουριστικοί προορισμοί, χώροι τηλεοπτικών γυρισμάτων και θεματικά πάρκα που σχετίζονται με τα παραπάνω, καθώς και τα ταξίδια που πραγματοποιούν αποστολές για κάθε δραστηριότητα παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων, τα κινηματογραφικά συνεργεία, οι τεχνικοί, οι συνοδοί και οι οικογένειές τους που διαμένουν στον τόπο των γυρισμάτων ή και παρατείνουν τη διαμονή τους για λόγους αναψυχής και διακοπών.

8. Η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου και λαμβάνουν χώρα σε αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους, μνημεία και δημόσια μουσεία, τελεί υπό την επιφύλαξη του οικείου θεσμικού πλαισίου περί προστασίας τους, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων του ν. 3028/2002 και ιδίως του άρθρου 46 και των κατ' εξουσιοδότηση εκδιδόμενων πράξεων.

Άρθρο 14

Τουρισμός γαστρονομίας

Ο τουρισμός γαστρονομίας, ως αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτιστικής κληρονομιάς κάθε τόπου, είναι μορφή τουριστικής δραστηριότητας αναψυχής, στην οποία οι επισκέπτες-τουρίστες σχεδιάζουν τα ταξίδια τους με στόχο να γευτούν την αυθεντική τοπική κουζίνα ή να συμμετέχουν σε δραστηριότητες αναψυχής σχετικές με τη γαστρονομία, εμβαθύνοντας παράλληλα στην ιστορία και τις παραδόσεις του προορισμού, στον τρόπο

ζωής, την κουλτούρα, την τοπική παράδοση και την εθνική ταυτότητα των προϊόντων.

Ο τουρισμός γαστρονομίας περιλαμβάνει δραστηριότητες, όπως η μελέτη και η γευσίγνωσία των τοπικών προϊόντων, η εκμάθηση της τοπικής κουζίνας, η αγορά αγροτικών προϊόντων απευθείας από τον τόπο παραγωγής, η συμμετοχή σε εκδηλώσεις - φεστιβάλ και παρουσιάσεις γευσίγνωσίας ποιοτικών προϊόντων διατροφής, η ανάδειξη της ελληνικής και μεσογειακής κουζίνας, καθώς και η διεθνοποίηση των τοπικών προϊόντων.

Οι επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της εστίασης και ενισχύουν την ποιότητα και αναβαθμίζουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους, μπορεί να λαμβάνουν, εφόσον το ζητήσουν, το Σήμα Ελληνικής Κουζίνας από το Υπουργείο Τουρισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις της Τ. 4333/2001 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης (Β'1097).

Άρθρο 15

Θρησκευτικός - προσκυνηματικός τουρισμός - ορισμός

- 1.** Θρησκευτικός-προσκυνηματικός τουρισμός είναι: α) το σύνολο των τουριστικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη διενέργεια ταξιδιού ατομικά ή ομαδικά σε τόπους, χώρους και μνημεία, κτίσματα, μονές και ναούς που σχετίζονται με την ιστορία και την εξέλιξη της θρησκευτικής δραστηριότητας ή γενικότερα θρησκευτικής σημασίας, για λόγους θρησκευτικού, ιστορικού, πολιτιστικού και εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος, β) προσκυνηματικές περιηγήσεις και όλες οι δραστηριότητες που διενεργούνται με κίνητρο, μεταξύ άλλων, το προσκύνημα, τη συμμετοχή σε θρησκευτικές τελετές/ εκδηλώσεις, την εκπλήρωση τάματος, την έκφραση λατρευτικής πίστης και την εκπλήρωση εσωτερικής αναζήτησης περί του Θεού.

Στις δραστηριότητες του θρησκευτικού και προσκυνηματικού τουρισμού - προσκυνηματικών περιηγήσεων περιλαμβάνονται όλες οι δραστηριότητες συνεδρίων και εκδηλώσεων που διοργανώνονται από τις γνωστές θρησκευτικές κοινότητες στην Ελλάδα, που έχουν αντικείμενο σχετικό με θέματα θρησκείας, θρησκευτικών μνημείων, θρησκευτικών δραστηριοτήτων και τελετών, καθώς και δράσεις με το σκοπό της ανάδειξης των μνημείων, των χώρων, των παραδόσεων και των επετείων, σχετικών με την ιστορία, την εξέλιξη και την ανάπτυξη της θρησκευτικής δραστηριότητας και του προσκυνηματικού τουρισμού - προσκυνηματικών περιηγήσεων γενικότερα.

2. Η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου και λαμβάνουν χώρα σε αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους, μνημεία και δημόσια μουσεία, τελεί υπό την επιφύλαξη του οικείου θεσμικού πλαισίου περί προστασίας τους, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων του ν. 3028/2002 και ιδίως του άρθρου 46 και των κατ' εξουσιοδότηση εκδιδόμενων πράξεων.

Άρθρο 16

Συνεδριακός τουρισμός - ορισμός

Συνεδριακός τουρισμός είναι οι οργανωμένες συναντήσεις ατόμων με κοινά ενδιαφέροντα ή επαγγελματικές ιδιότητες, ιδίως διαλέξεις, διασκέψεις, ημερίδες, επιμορφωτικά σεμινάρια, συναντήσεις, συσκέψεις, ταξίδια κινήτρων και εκθέσεις, με κύριο σκοπό την επιστημονική ενημέρωση και την ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων μεταξύ των συνέδρων/ομιλητών που παρευρίσκονται στην εκδήλωση και βασικό χαρακτηριστικό την προσέλκυση επισκεπτών - τουριστών για μικρό χρονικό διάστημα σε τουριστικό προορισμό καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Άρθρο 17

Διοργάνωση συνεδρίων

- 1.** Τα συνέδρια, τοπικά, εθνικά ή διεθνή και ανεξαρτήτως θεματολογίας, διοργανώνονται από τουριστικά γραφεία του ν. 393/1976 (Α'199).
- 2.** Η διοργάνωση συνεδρίων, εκτός από τα τουριστικά γραφεία, μπορεί να πραγματοποιείται και από φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και από σωματεία και ενώσεις προσώπων που οφείλουν στο διακριτικό τίτλο τους ή στους καταστατικούς σκοπούς τους να περιέχουν τον όρο «Συνεδριακές Υπηρεσίες» (Congress). Τα πρόσωπα αυτά υποχρεούνται να γνωστοποιούν τη δραστηριότητά τους με την καταχώρισή τους στο Μητρώο Συνεδρίων και Διοργανωτών Συνεδρίων του επόμενου άρθρου.
- 3.** Αν το συνέδριο προσφέρεται ως μέρος οργανωμένης εκδρομής ή τουριστικού πακέτου και περιλαμβάνει και άλλες τουριστικές υπηρεσίες ή διαμονή, απαιτείται η συνεργασία των προσώπων της προηγούμενης παραγράφου με τουριστικό γραφείο.

Άρθρο 18

Μητρώο Συνεδρίων - Διοργανωτών Συνεδρίων

Στο Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΜΗ.Τ.Ε.) που τηρείται στο Υπουργείο Τουρισμού, δημιουργείται Μητρώο Συνεδρίων και Διοργανωτών Συνεδρίων.

Άρθρο 19

Εκπαιδευτικός τουρισμός

Εκπαιδευτικός τουρισμός είναι η ειδική μορφή τουρισμού που συνδυάζει την εκπαίδευση με την αναψυχή, στο πλαίσιο της οποίας οι επισκέπτες - τουρίστες είτε ατομικά είτε συνοδευόμενοι από εκπαιδευτικούς ή συγγενείς ή φίλους, επιλέγουν τουριστικούς προορισμούς με βάση τα παρεχόμενα εκεί εκπαιδευτικά προγράμματα και συνδυάζουν τις διακοπές τους στους προορισμούς αυτούς με τη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικές, πολιτιστικές και εθελοντικές δράσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα κάθε κύκλου σπουδών οποιουδήποτε επιπέδου, όπως εκπαιδευτικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ευρωπαϊκών ή διεθνών προγραμμάτων σε συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα και φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής κατά τη διάρκεια του έτους, τουριστικά εκπαιδευτικά προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, προγράμματα μετεκπαίδευσης, επαγγελματικής τουριστικής πρακτικής άσκησης, επισκέψεις σε ερευνητικές και εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις, σε τουριστικούς προορισμούς και προγράμματα εκμάθησης ξένων γλωσσών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.

Άρθρο 20

Τουρισμός υγείας

1. Τουρισμός υγείας είναι η ειδική μορφή τουρισμού, που συνίσταται στην παροχή προς επισκέπτες-τουρίστες υψηλού επιπέδου υπηρεσιών που σχετίζονται με την πρόληψη, τη θεραπεία και τη βελτίωση της σωματικής, ψυχικής και πνευματικής υγείας τους. Οι υπηρεσίες υγείας και οι λοιπές υπηρεσίες αναψυχής μπορεί να συνδυάζονται σε κατάλληλες υποδομές προσβάσιμες σε όλους.

Ο τουρισμός υγείας περιλαμβάνει τον ιατρικό τουρισμό, τον οδοντιατρικό, τον ιαματικό - θερμαλιστικό τουρισμό και τον τουρισμό ευεξίας.

2. Ο ιατρικός τουρισμός είναι η μετακίνηση των επισκεπτών- τουριστών με προβλήματα υγείας ή με χρόνιες παθήσεις στον τουριστικό προορισμό επιλογής τους, προκειμένου να τους παρασχεθούν υπηρεσίες υγείας από δομές παροχής πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας που λειτουργούν νόμιμα, με σκοπό την πρόληψη, τη διάγνωση ή τη θεραπεία ασθενειών και τη διατήρηση ή τη βελτίωση της προσωπικής υγείας τους.

Οι τουρίστες-επισκέπτες κατά τη διάρκεια της διαμονής τους στον τουριστικό προορισμό συνδυάζουν την ιατρική περίθαλψη με δραστηριότητες αναψυχής, ενημέρωσης, μεταφοράς, ξενάγησης και εστίασης για τους ίδιους και τους συνοδούς τους.

3. Ο ιαματικός - θερμαλιστικός τουρισμός είναι ειδική μορφή τουρισμού παροχής τουριστικών υπηρεσιών σε περιοχές, το κύριο χαρακτηριστικό των οποίων αποτελεί η χρήση αναγνωρισμένων ιαματικών φυσικών πόρων σε ειδικές εγκαταστάσεις για θεραπευτικούς σκοπούς και αφορά όσους επιθυμούν να συνδυάσουν την ξεκούραση και την αναψυχή τους, με τη χρήση ιαματικών φυσικών πόρων, ώστε να βελτιώσουν τη σωματική, πνευματική και ψυχική τους υγεία.

4. Ο τουρισμός ευεξίας είναι η μορφή τουρισμού κατά την οποία οι επισκέπτες- τουρίστες απολαμβάνουν σε τουριστικές εγκαταστάσεις υψηλού επιπέδου υπηρεσίες που περιλαμβάνουν τη φροντίδα της φυσικής κατάστασης, την αισθητική περιποίηση, την αντιγήρανση, τη θαλασσοθεραπεία, την υγιεινή διατροφή, τη χαλάρωση, το διαλογισμό, την περιποίηση σώματος, καθώς και την πνευματική και σωματική αναζωογόνηση, ατομικά ή ομαδικά.

Άρθρο 21

Ηλεκτρονικό Μητρώο

Τουρισμού Υγείας

Η παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 4179/2013 (Α'175), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4276/2014 (Α' 155), αντικαθίσταται ως εξής:

«1 . Συνίσταται στον ΕΟΠΥΥ ηλεκτρονικό μητρώο πα- ρόχων υπηρεσιών τουρισμού υγείας, στο οποίο καταχωρίζονται συμβεβλημένοι και μη πάροχοι του ΕΟΠΥΥ, ιδίως: α) ασφαλιστικοί πάροχοι υγείας, β) εργαστήρια φυσικοθεραπείας, λογοθεραπείας και εργοθεραπείας, γ) ιδιωτικές κλινικές, δ)

δημόσια νοσοκομεία, ε) κέντρα αποκατάστασης και αποθεραπείας, στ) μονάδες ιαματικής θεραπείας, κέντρα ιαματικού τουρισμού - θερμαλισμού, ζ) κέντρα θαλασσοθεραπείας, η) κέντρα χρόνιας αιμοκάθαρσης, θ) μονάδες ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, ι) ιατρεία, πολυϊατρεία, οδοντιατρεία και εταιρεία διαγνωστικού εργαστηρίου. Το ανωτέρω μητρώο του ΕΟΠΥΥ λειτουργεί ως δημόσια ηλεκτρονική βάση δεδομένων, που διασυνδέεται άμεσα με το Υπουργείο Υγείας και το Υπουργείο Τουρισμού και αναρτάται σε ιστοσελίδα των υπηρεσιών τους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Τουρισμού, ύστερα από γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του ΕΟΠΥΥ, καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την καταχώριση στο ανωτέρω μητρώο, εξειδικεύονται οι ανωτέρω κατηγορίες φορέων ή προστίθενται κατηγορίες νέων παρόχων τουρισμού υγείας και ορίζονται τα πεδία των πληροφοριών που θα εμπεριέχονται σε αυτό. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Τουρισμού καθορίζεται το ύψος του παραβόλου για την καταχώριση των παρόχων υπηρεσιών τουρισμού υγείας στο ανωτέρω μητρώο, η διαδικασία απόδοσης του παραβόλου και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 22

Ιατρείο Μονάδων Ιαματικής Θεραπείας, Κέντρων Ιαματικού Τουρισμού - Θερμαλισμού και Κέντρων Θαλασσοθεραπείας

Το άρθρο 31 του ν. 4238/2014 (Α΄ 38), όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 40 του ν. 4272/2014 (Α΄ 145), αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 31

Ιατρείο Μονάδων Ιαματικής Θεραπείας, Κέντρων Ιαματικού Τουρισμού - Θερμαλισμού

και Κέντρων Θαλασσοθεραπείας

1. Εντός των Μονάδων Ιαματικής Θεραπείας (Μ.Ι.Θ.), των Κέντρων Ιαματικού Τουρισμού - Θερμαλισμού (Κ.Ι.Τ.-Θ.) και των Κέντρων Θαλασσοθεραπείας (Κ.Θ.) του άρθρου 1 του ν. 3498/2006 (Α΄ 230) υφίσταται υποχρεωτικά ιατρείο με τις εξής μορφές:

α) ιατρείο για παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικού χαρακτήρα και παροχή πρώτων βοηθειών. Στην περίπτωση αυτή υπάγονται τα ιατρεία που προβλέπονται στην 1506/2018 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών,

Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Τουρισμού (Β΄ 356) και στην 2704/2018 απόφαση του Υπουργού Τουρισμού (Β΄ 603), ή

β) «ιατρείο ιαματικού τουρισμού» ως φορέας παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Η αδειο- δότηση, η λειτουργία και η εποπτεία του, στην οποία συμπεριλαμβάνεται και η επιβολή κυρώσεων, διέπεται από το π.δ. 84/2001 (Α΄ 70), το άρθρο 85 του ν. 4472/2017 (Α΄ 74) και τις κείμενες διατάξεις που αφορούν τους φορείς πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Τουρισμού καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι, οι προϋποθέσεις, οι τεχνικές προδιαγραφές, ο εξοπλισμός, η σύνθεση του ιατρικού, νοσηλευτικού και λοιπού προσωπικού και οι όροι εργασίας τους, οι δικαιούχοι, το ωράριο λειτουργίας, ο τρόπος παραπομπής των ληπτών υπηρεσιών ιαματικού τουρισμού στα «ιατρεία ιαματικού τουρισμού» της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1, η σύνθεση και το έργο των επιτροπών ελέγχου, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

3. Μονάδες Ιαματικής Θεραπείας (Μ.Ι.Θ.), Κέντρα Ιαματικού Τουρισμού - Θερμαλισμού (Κ.Ι.Τ.-Θ.) και Κέντρα Θαλασσοθεραπείας (Κ.Θ.), που ήδη διαθέτουν ιατρείο της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1, μπορεί να λειτουργήσουν, εντός της ειδικής τουριστικής εγκατάστασης, «ιατρείο ιαματικού τουρισμού» της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της απόφασης της προηγούμενης παραγράφου».

Άρθρο 23

Αιγίδα Υπουργείου Τουρισμού

1. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού μπορεί να τίθενται υπό την αιγίδα του Υπουργείου Τουρισμού επιλεγμένες δράσεις, όπως διοργανώσεις, εκδηλώσεις, συνέδρια, ημερίδες, σεμινάρια, διαγωνισμοί και φεστιβάλ, αν κρίνεται ότι στοχεύουν στην ενίσχυση των ανωτέρω αναφερόμενων ειδικών μορφών τουρισμού.

2. Η διαδικασία, οι όροι και οι προϋποθέσεις θέσης δράσεων υπό την αιγίδα του Υπουργείου Τουρισμού και κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 393/1976 (Α΄ 199)

Άρθρο 24

Παροχή υπηρεσιών τουριστικού χαρακτήρα - τουριστικός συνοδός - έκδοση εισιτηρίων

Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 393/1976, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 44 του ν. 4549/2018 (Α΄ 105) προστίθενται περιπτώσεις η΄ και θ΄ και μετά τις περιπτώσεις αυτές προστίθενται εδάφια, ως εξής:

«η. Την παροχή υπηρεσιών και διοργάνωση δραστηριοτήτων θεματικού τουριστικού χαρακτήρα.

θ. Τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών τουριστικού συνοδού, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 710/1977 (Α΄283). Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Τουρισμού, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την άσκηση του επαγγέλματος τουριστικού συνοδού.

Τα εισιτήρια εκδίδονται και διατίθενται είτε εντός της γραφειακής εγκατάστασης του τουριστικού γραφείου, είτε ηλεκτρονικά, είτε από εκδοτήρια εισιτηρίων που λειτουργεί το τουριστικό γραφείο, όπου αυτό προβλέπεται από ειδικότερη νομοθεσία. Ειδικά και για το χρονικό διάστημα μέχρι τις 31.5.2019, τα εισιτήρια ειδικών τουριστικών λεωφορείων δημόσιας χρήσης ανοικτού τύπου αστικής περιήγησης και τουριστικών τρένων μπορεί να διατίθενται από τουριστικά γραφεία και από σημεία πώλησης που έχουν καθοριστεί με σύμβαση μεταξύ του φορέα έκδοσης ή διάθεσης των εισιτηρίων και του τουριστικού γραφείου».

Άρθρο 25

Τουριστικά γραφεία τρίτων χωρών

Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 393/1976 προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Άλλως, τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο δικαιούνται να παρέχουν τουριστικές υπηρεσίες μόνο εφόσον συμβάλλονται για το σκοπό αυτόν με τουριστικό γραφείο που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα».

Άρθρο 26

Μετατροπή τουριστικού γραφείου

Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 393/1976 (Α΄ 199), προστίθεται εδάφιο ως εξής :

«Σε περίπτωση μετατροπής υφιστάμενου τουριστικού γραφείου σε τουριστικό γραφείο που παρέχει αποκλειστικά και μόνο μέσω διαδικτύου υπηρεσίες, και αντίστροφα, εκδίδεται νέα Βεβαίωση Συνδρομής Νόμιμων Προϋποθέσεων σε αντικατάσταση της υφισταμένης και εφαρμόζεται αναλόγως η παράγραφος 3 του άρθρου 4».

Άρθρο 27

1. Η παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 393/1976 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1α. Τα νομίμως λειτουργούντα σύμφωνα με το άρθρο 3 τουριστικά γραφεία μπορεί να ιδρύουν υποκαταστήματα σε όλη την Ελληνική Επικράτεια.

1β. Τα τουριστικά γραφεία της περίπτωσης α΄ στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών οργανωμένου ταξιδιού, μπορεί να πωλούν, κατ΄ επιλογή (optional), εκδρομές στις ομάδες των ταξιδιωτών τους στα ξενοδοχεία με τα οποία αυτά συνεργάζονται, μέσω των νομίμως απασχολούμενων τουριστικών συνοδών τους (tour leaders). Για την παροχή των υπηρεσιών αυτών, τα τουριστικά γραφεία δεν απαιτείται να διαθέτουν υποκατάστημα στον τόπο στον οποίο βρίσκονται τα ξενοδοχεία. Για την παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών τα τουριστικά γραφεία οφείλουν να δηλώνουν μέσα στο πρώτο δίμηνο κάθε έτους τα ξενοδοχεία με τα οποία συνεργάζονται, στην οικεία Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού (Π.Υ.Τ.) του τόπου στον οποίο βρίσκονται τα ξενοδοχεία.».

2. Στην παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 393/1976 προστίθεται περίπτωση ε΄ ως εξής:

«ε. Πρόστιμο ύψους τριών χιλιάδων (3.000) έως πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αν πωλούνται και διατίθενται εισιτήρια με τρόπο και σε χώρους διαφορετικούς από τους προβλεπόμενους στην παράγραφο 2 του άρθρου 1».

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ Η.2 ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ Η΄ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΥ Ν. 4093/2012 (Α΄ 222)

Άρθρο 28

Ρύθμιση της υπηρεσίας μεταφοράς χωρίς κόμιστρο με επιβατηγά ιδιωτικής χρήσης οχήματα με οδηγό από τουριστικά γραφεία που εκτελούν οργανωμένο προπληρωμένο πρόγραμμα διακοπών

Μετά την περίπτωση 5 της υποπαραγράφου Η.2 της παρ. Η΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α΄ 222) προστίθεται περίπτωση 5Α ως εξής:

«5Α. Επιτρέπεται η μεταφορά χωρίς κόμιστρο πελατών τουριστικών γραφείων με επιβατηγά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης με οδηγό, που είτε ανήκουν στα τουριστικά γραφεία είτε χρησιμοποιούνται από αυτά δυνάμει σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης ή συμβάσεων βραχυχρόνιας ή μακροχρόνιας μίσθωσης. Η μεταφορά του προηγούμενου εδαφίου διέπεται από τις διατάξεις του π.δ. 7/2018 (Α΄ 12) και πραγματοποιείται σύμφωνα με το τυπικά προκαθορισμένο, οργανωμένο και προπληρωμένο πρόγραμμα του ταξιδιού των πελατών τουριστικών γραφείων, διάρκειας τουλάχιστον είκοσι τεσσάρων (24) ωρών, όπως αυτό αποτυπώνεται στις διατακτικές ταξιδιού/μεταφοράς (voucher) που εκδίδονται από το τουριστικό γραφείο.

Για τη μεταφορά της παρούσας διάταξης απαιτείται:

α) το Ε.Ι.Χ. όχημα με οδηγό να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την υπηρεσία μεταφοράς, ελάχιστης διάρκειας τριών (3) ωρών, που αποτελεί μέρος του συγκεκριμένου οργανωμένου προπληρωμένου προγράμματος διακοπών, διάρκειας τουλάχιστον είκοσι τεσσάρων (24) ωρών, και να καταχωρείται στο μητρώο του άρθρου 18 του ν. 4530/2018 (Α΄ 59) σε αυτοτελή λίστα που καταχωρούνται οχήματα που εκτελούν υπηρεσίες μεταφορών με βάση διατακτική ταξιδιού/μεταφοράς (voucher),

β) το Ε.Ι.Χ. όχημα με οδηγό να φέρει επικολλημένο στην πάνω δεξιά πλευρά του οπίσθιου ανεμοθώρακα διακριτικό σήμα διαστάσεων 105X148,5 mm

(χιλιοστόμετρων), στο οποίο αναγράφεται η επωνυμία και ο αριθμός ΜΗ.Τ.Ε. του τουριστικού γραφείου,

γ) εντός του οχήματος να βρίσκονται διαθέσιμα προς έλεγχο:

αα) η βεβαίωση συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων (Β.Σ.Ν.Π.) λειτουργίας του τουριστικού γραφείου,

ββ) η άδεια κυκλοφορίας του οχήματος και επιπλέον, σε περίπτωση που το όχημα δεν ανήκει στην κυριότητα του τουριστικού γραφείου, αντίγραφο της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης ή της σύμβασης βραχυχρόνιας ή μακροχρόνιας μίσθωσης, συνοδευόμενο από εξουσιοδότηση του τουριστικού γραφείου προς τον οδηγό του αυτοκινήτου ότι είναι ο νόμιμος χρήστης του,

γγ) η άδεια οδήγησης του οδηγού που εκδίδεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις των οδηγιών Ε.Ι.Χ.,

δδ) η σύμβαση εργασίας ή παροχής υπηρεσιών του οδηγού με την επιχείρηση, αν ο οδηγός του οχήματος είναι άλλος από τον ιδιοκτήτη ή το νόμιμο εκπρόσωπο του τουριστικού γραφείου και

εε) η διατακτική ταξιδιού/μεταφοράς (voucher), η οποία περιλαμβάνει και αποτυπώνει το προπληρωμένο και οργανωμένο πακέτο διακοπών και αναφέρει υποχρεωτικά τα σημεία αναχώρησης, περιηγήσεων, εκδρομών, στάσεων και άφιξης και τις ημερομηνίες κάθε υπηρεσίας μεταφοράς που περιλαμβάνεται στο πακέτο διακοπών, καθώς και τον αριθμό κυκλοφορίας, τον κατασκευαστικό οίκο και τον τύπο του εκμισθωμένου Ε.Ι.Χ. οχήματος.

Τα έγγραφα της υποπερίπτωσης εε' καταχωρούνται, μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής, με ευθύνη των τουριστικών γραφείων στο ψηφιακό μητρώο του άρθρου 20 παρ. 1 του ν. 4530/2018, πριν από την έναρξη εκτέλεσης μεταφοράς με voucher. Η υποχρέωση καταχώρησης αρχίζει μετά τη θέση σε λειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος, στο οποίο έχουν πρόσβαση οι υπηρεσίες των Υπουργείων Μεταφορών και Υποδομών και Τουρισμού και οι αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου.

Με απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Τουρισμού δύναται να τροποποιούνται τα διακριτικά γνωρίσματα της περίπτωσης β', τα έγγραφα της περίπτωσης γ', καθώς και οι κυρώσεις που προβλέπονται στην παρούσα διάταξη.

Με απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Τουρισμού, η οποία εκδίδεται εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος, ορίζεται ανά Περιφέρεια ο μέγιστος αριθμός οχημάτων που επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται για υπηρεσίες μεταφοράς της παρούσας διάταξης, ως ποσοστό του συνολικού αριθμού Ε.Δ.Χ. οχημάτων.

Η παράβαση των διατάξεων της παρούσας επισύρει σε βάρος του τουριστικού γραφείου πρόστιμο ύψους δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ. Αν η μεταφορά εκτελείται χωρίς να έχει εκδοθεί διατακτική ταξιδιού/μεταφοράς (voucher) ή χωρίς να έχει συναφθεί σύμβαση εργασίας ή σύμβαση παροχής υπηρεσιών μεταξύ της επιχείρησης και του οδηγού, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής μέσα στην τριετία, επιβάλλεται διπλάσιο πρόστιμο, σε περίπτωση δεύτερης υποτροπής μέσα στην τριετία επιβάλλεται τριπλάσιο πρόστιμο και σε κάθε επόμενη υποτροπή μέσα στην τριετία ανακαλείται η βεβαίωση συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων της επιχείρησης για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών. Κατά τα λοιπά, παραμένουν εφαρμοστέες οι κυρώσεις του ν. 4530/2018.

Οι έλεγχοι για τη διαπίστωση παραβάσεων και η επιβολή κυρώσεων διενεργούνται κατά το λόγο αρμοδιότητάς τους, από τις αδειοδοτούσες υπηρεσίες του Υπουργείου Τουρισμού, τις Διευθύνσεις Μεταφορών της Περιφέρειας, την Τροχαία, το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή, το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και τις αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Μεταφορών. Οι εκθέσεις διαπίστωσης των παραβάσεων διαβιβάζονται στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Τουρισμού για την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων».

Άρθρο 29

Κυρώσεις

Στην περίπτωση 6 της υποπαραγράφου Η.2. της παρ. Η΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 προστίθενται υποπεριπτώσεις στ΄ και ζ΄ ως εξής:

«στ) Για κάθε παράβαση των διατάξεων της περίπτωσης 1 και της περίπτωσης 5 επιβάλλεται πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής μέσα στην τριετία, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ, σε περίπτωση δεύτερης υποτροπής μέσα στην τριετία επιβάλλεται πρόστιμο ύψους τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και σε κάθε επόμενη υποτροπή μέσα στην τριετία ανακαλείται η βεβαίωση συνδρομής

νόμιμων προϋποθέσεων της επιχείρησης για τη δραστηριότητα της περίπτωσης 1 για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών.

ζ) Σε περίπτωση άσκησης της δραστηριότητας της περίπτωσης 1 χωρίς βεβαίωση συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής μέσα στην τριετία, επιβάλλεται διπλάσιο πρόστιμο και σε περίπτωση δεύτερης υποτροπής μέσα στην τριετία επιβάλλεται τριπλάσιο πρόστιμο.».

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4276/2014 (Α΄155)

Άρθρο 30

Κύρια Ξενοδοχειακά Καταλύματα

Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Τα κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα μπορεί να ανε- γερθούν είτε αυτοτελώς είτε σε συνδυασμό με ειδική τουριστική υποδομή».

Άρθρο 31

Καταχώριση γνωστοποίησης

Στην παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 4276/2014 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης των καταλυμάτων που υπάγονται στη διαδικασία γνωστοποίησης του ν. 4442/2016 υποχρεούνται να μεριμνήσουν για την καταχώριση του μοναδικού αριθμού γνωστοποίησης, εντός μηνός από την χορήγησή του στο Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΜΗ.Τ.Ε.) του Υπουργείου Τουρισμού. Σε περίπτωση μη τήρησης της ως άνω υποχρέωσης, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) ευρώ.».

Άρθρο 32

Διαδικασία κατάταξης

τουριστικών καταλυμάτων -

έγκριση διακριτικών τίτλων ΕΕΔΔ

Το άρθρο 6 του ν. 4276/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 6

Διαδικασία κατάταξης

τουριστικών καταλυμάτων -

έγκριση διακριτικών τίτλων επιχειρήσεων ΕΕΔΔ

1. Αρμόδιος για την κατάταξη των κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων φορέας, ο οποίος τηρεί και μητρώο διακριτικών τίτλων, ορίζεται το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος (Ξ.Ε.Ε.). Το Ξ.Ε.Ε. εκδίδει το οικείο πιστοποιητικό κατάταξης ύστερα από αίτηση της επιχείρησης, η οποία υποβάλλεται το αργότερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής της γνωστοποίησης του άρθρου 4 της 8592/2017 κοινής απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και της Υπουργού Τουρισμού (Β΄ 1750).

Αρμόδιος φορέας για την έκδοση πιστοποιητικού προαιρετικής κατάταξης των ενοικιαζόμενων επιπλωμένων δωματίων - διαμερισμάτων (ΕΕΔΔ), ορίζεται η οικεία κατά τόπο Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού.

2. Το Ξ.Ε.Ε. μέσα σε πενήντα (50) ημέρες από την υποβολή της αίτησης για την κατάταξη του τουριστικού καταλύματος, εκδίδει πιστοποιητικό κατάταξης του καταλύματος σε κατηγορία αστέρων. Το πιστοποιητικό τηρείται στο αρχείο της επιχείρησης, διαφορετικά επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 8 της 8592/2017 κοινής απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και της Υπουργού Τουρισμού (Β΄ 1750).

Η προβλεπόμενη στο παρόν άρθρο διαδικασία έκδοσης πιστοποιητικού κατάταξης από το Ξ.Ε.Ε., πραγματοποιείται είτε από την κεντρική υπηρεσία του Ξ.Ε.Ε. είτε από τα περιφερειακά του γραφεία.

3. Το πιστοποιητικό κατάταξης έχει διάρκεια πέντε (5) έτη. Μετά τη λήξη της πενταετίας από την κατάταξη των κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε κατηγορίες αστέρων, ο φορέας εκμετάλλευσης της επιχείρησης υποχρεούται να τηρεί στο αρχείο της επιχείρησης πιστοποιητικό ανανέωσης της κατάταξης, σύμφωνα με τις ισχύουσες λειτουργικές προδιαγραφές και για τις

οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις, σύμφωνα με τις τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές που ίσχυαν κατά την αρχική κατάταξή τους.

4. Οι υπηρεσίες του Υπουργείου Τουρισμού μπορεί να προβαίνουν οποτεδήποτε σε έλεγχο, για να διαπιστώνουν αν η κατάταξη έγινε σύμφωνα με τις ισχύουσες λειτουργικές προδιαγραφές και για τις οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις, σύμφωνα με τις τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές που ίσχυαν κατά την αρχική κατάταξή τους. Αν διαπιστωθεί ότι η κατάταξη έγινε σε ανώτερη κατηγορία, χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις που απαιτούνται, η λειτουργία της τουριστικής δραστηριότητας διακόπτεται και η εγκατάσταση σφραγίζεται με απόφαση του προϊσταμένου της αδειοδοτούσας αρχής έως την προσκόμιση νέου πιστοποιητικού κατάταξης από τον αρμόδιο φορέα.

5. Οι επιχειρήσεις ενοικιαζόμενων επιπλωμένων δωματίων - διαμερισμάτων υποχρεούνται να καταχωρίζουν το διακριτικό τίτλο τους, και σε περίπτωση περισσοτέρων, το σύνολο αυτών στις Υπηρεσίες Μιας Στάσης (ΥΜΣ) ή στις Υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. κατά περίπτωση. Ο διακριτικός τίτλος των επιχειρήσεων ενοικιαζόμενων επιπλωμένων δωματίων - διαμερισμάτων εγκρίνεται από τις Υπηρεσίες Μιας Στάσης (ΥΜΣ) ή τις Υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 3419/2005 (Α΄297) και 4441/2016 (Α΄27). Η επιχείρηση υποχρεούται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την έγκριση του διακριτικού τίτλου να ενημερώσει την οικεία Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού. Σε περίπτωση μη τήρησης των ως άνω υποχρεώσεων, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) ευρώ.

6. Η κατά τόπον αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού τηρεί μητρώο διακριτικών τίτλων επιχειρήσεων ενοικιαζόμενων επιπλωμένων δωματίων - διαμερισμάτων. Το Μητρώο Επωνυμιών και διακριτικών τίτλων του Γ.Ε.Μ.Η. ενημερώνει αυτόματα μέσω διασύνδεσης το αντίστοιχο Μητρώο των Περιφερειακών Υπηρεσιών Τουρισμού. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του Υπουργού Τουρισμού ρυθμίζονται οι σχετικές λεπτομέρειες διασύνδεσης των δύο (2) Μητρώων.

7. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο του πιστοποιητικού κατάταξης που χορηγεί το Ξ.Ε.Ε., ο τρόπος τήρησης του μητρώου της παραγράφου 1, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό για την εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης. Με όμοια απόφαση καθορίζεται το ανώτατο ύψος της αμοιβής που καταβάλλουν οι αιτούντες για τη χορήγηση του πιστοποιητικού κατάταξης στο Ξ.Ε.Ε., αναλόγως του αριθμού των δωματίων, των θέσεων και των οικίσκων των προς ανακατάταξη κύριων

ξενοδοχειακών καταλυμάτων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο του πιστοποιητικού κατάταξης που χορηγεί η Π.Υ.Τ., η διαδικασία έκδοσης του πιστοποιητικού και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της διάταξης.».

Άρθρο 33

Κυρώσεις

1. Η παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 4276/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Επιπλέον των διοικητικών κυρώσεων που επιβάλλονται, κατά περίπτωση, σε τουριστική επιχείρηση, οποιασδήποτε κατηγορίας και λειτουργικής μορφής, που λειτουργεί χωρίς το Ειδικό Σήμα Λειτουργίας (Ε.Σ.Λ.) ή τη Βεβαίωση Συνδρομής Νόμιμων Προϋποθέσεων (Β.Σ.Ν.Π.), που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις, ή χωρίς να έχει υποβάλλει γνωστοποίηση έναρξης, επιβάλλεται σωρευτικά με τις διοικητικές κυρώσεις και το διοικητικό μέτρο της σφράγισης, με απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας τουρισμού από τα όργανά της και με τη συνδρομή της αστυνομικής αρχής. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού καθορίζεται η διαδικασία σφράγισης των τουριστικών επιχειρήσεων και των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος που λειτουργούν εντός τουριστικών καταλυμάτων.».

2. Η παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 4276/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Σε επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής, τουριστικά γραφεία, γραφεία ενοικίασης αυτοκινήτων, επιχειρήσεις εκμίσθωσης μοτοσικλετών, τρίτροχων και τετράτροχων οχημάτων άνω των πενήντα (50) κ.εκ. χωρίς οδηγό, Τουριστικές Επιχειρήσεις Οδικών Μεταφορών (Τ.Ε.Ο.Μ.) και ναυλομεσιτικά γραφεία που λειτουργούν χωρίς Ε.Σ.Λ. ή βεβαίωση συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων, επιβάλλεται σωρευτικά το διοικητικό μέτρο της σφράγισης και διοικητικό πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Αν η επιχείρηση, σε συμμόρφωση με την παράβαση που έχει διαπιστωθεί, εκδώσει το Ε.Σ.Λ. ή τη βεβαίωση συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων, αίρεται το διοικητικό μέτρο της σφράγισης. Αν όμως καταληφθεί, μέσα στο ίδιο έτος διαπίστωσης της παράβασης, να λειτουργεί εκ νέου χωρίς Ε.Σ.Λ. ή βεβαίωση συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων, επιβάλλεται διπλάσιο πρόστιμο και σφράγιση και σε περίπτωση νέας υποτροπής επιβάλλεται τριπλάσιο πρόστιμο και σφράγιση.».

3. Στο τέλος της παρ. 10 του άρθρου 7 του ν. 4276/2014 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Σε τουριστικό κατάλυμα που διαφημίζει ότι, ανήκει σε διαφορετική μορφή καταλύματος ή διαφορετική κατηγορία αστερών ή κλειδιών από την αναγραφόμενη στο πιστοποιητικό κατάταξης που τους έχει χορηγηθεί ή στο Ε.Σ.Λ. ή στην αίτηση γνωστοποίησης έναρξης, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.».

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΛΙΜΕΝΩΝ

Άρθρο 34

Δημιουργία και λειτουργία τουριστικών λιμένων

Ορισμοί - Έκταση Εφαρμογής

1. Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 2160/1993 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Εντός ζώνης τουριστικού λιμένα μπορεί να συνυπάρχουν οι παραπάνω κατηγορίες τουριστικών λιμένων».

2. Στην παρ. 6 του άρθρου 29 του ν. 2160/1993 προστίθεται περίπτωση γ' ως εξής:

«γ) Ο καθαρισμός θαλάσσιου πυθμένα - αποκατάσταση των ωφέλιμων βαθών εντός θαλάσσιας ζώνης τουριστικού λιμένα, όπως τα βάθη αυτά προβλέπονται από την εγκεκριμένη χωροθέτηση και τις εγκεκριμένες οριστικές μελέτες για τον τουριστικό λιμένα, δεν λογίζεται ως μετατροπή, συμπλήρωση ή επέκταση του τουριστικού λιμένα και εκτελείται με ευθύνη και δαπάνες του φορέα διαχείρισής του. Για τις ανωτέρω εργασίες ενημερώνεται, πριν από την εκτέλεσή τους, η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Τουρισμού και η κατά τόπο αρμόδια κτηματική υπηρεσία. Μετά το πέρας των εργασιών, ο φορέας διαχείρισης υποχρεούται να υποβάλει στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Τουρισμού τοπογραφικό - βυθομετρικό διάγραμμα σε κλίμακα 1:1000 και υπεύθυνη δήλωση τήρησης όσων αναφέρονται στην απόφαση χωροθέτησης του τουριστικού λιμένα και στην περιβαλλοντική του αδειοδότηση. Για την έναρξη των εργασιών λαμβάνονται οι απαιτούμενες άδειες από τους αρμόδιους φορείς.».

Άρθρο 35

Διοίκηση - διαχείριση - εκμετάλλευση και χωροθέτηση τουριστικών λιμένων

1. Η παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 2160/1993 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η διοίκηση, η διαχείριση, η εκμετάλλευση και ο έλεγχος των τουριστικών λιμένων ανήκουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Τουρισμού. Οι κατά το νόμο αυτόν διαδικασίες χωροθέτησης, διοίκησης, διαχείρισης, εκμετάλλευσης, ελέγχου, παρακολούθησης λειτουργίας, τήρησης ηλεκτρονικού μητρώου χωροθετημένων και λειτουργούντων λιμένων του παρόντος και σταδίων λειτουργίας τους ανατίθενται στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού. Για τις ανωτέρω διαδικασίες εφαρμόζονται κατά περίπτωση οι διατάξεις της 218/2012 απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, όπως ισχύει.

Στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Τουρισμού δημιουργείται και τηρείται Ηλεκτρονικό Μητρώο πληροφοριών Τουριστικών Λιμένων (ΗΜΤΛ) που αφορά τη διαδικασία χωροθέτησης, τροποποίησης χωροθέτησης, έκδοσης άδειας λειτουργίας, καθώς και την παρακολούθηση της λειτουργίας τους. Η παρακολούθηση της λειτουργίας πραγματοποιείται μέσω του φορέα διαχείρισης του τουριστικού λιμένα, ο οποίος υποχρεούται στην υποβολή ετήσιας έκθεσης, πλην των τουριστικών λιμένων που διέπονται από τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 218/2012 απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, όπως ισχύει, των οποίων η παρακολούθηση της λειτουργίας τους θα γίνεται σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης παραχώρησης. Το περιεχόμενο της ετήσιας έκθεσης παρακολούθησης της λειτουργίας του τουριστικού λιμένα, ο χρόνος υποβολής, οι υπηρεσίες στις οποίες υποβάλλεται η έκθεση, οι κυρώσεις σε περίπτωση μη υποβολής και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την ετήσια έκθεση καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού.».

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 30 του ν. 2160/1993, αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Για τη χωροθέτηση, την ανάκληση χωροθέτησης, την τροποποίηση, τη συμπλήρωση, την έγκριση των χρήσεων γης και των όρων και περιορισμών δόμησης του τουριστικού λιμένα ή τη μετατροπή υπάρχοντος λιμένα σε τουριστικό, καθώς και για τη νομιμοποίηση υφιστάμενων εγκαταστάσεων και λιμενικών έργων της παραγράφου 4β του άρθρου 31 απαιτείται η γνώμη της

Επιτροπής Τουριστικών Λιμένων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 31. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας χωροθέτησης, τροποποίησης, συμπλήρωσης του τουριστικού λιμένα ή τη μετατροπή υπάρχοντος λιμένα σε τουριστικό, καθώς και για τη νομιμοποίηση υφιστάμενων εγκαταστάσεων και λιμενικών έργων της παραγράφου 4β του άρθρου 31 απαιτείται να έχουν καθοριστεί οι οριογραμμές αιγιαλού και παραλίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 2971/2001.».

3. Το πέμπτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 30 του ν. 2160/1993, αντικαθίσταται ως εξής:

«Η χρήση και η εκμετάλλευση των παραπάνω τουριστικών λιμένων, καθώς και των τουριστικών λιμένων που έχουν χωροθετηθεί ή δημιουργηθεί με πρωτοβουλία του Δημοσίου ή του Ε.Ο.Τ. και εφόσον δεν έχουν αναδειχθεί φορείς διαχείρισης και δεν εμπίπτουν στις διατάξεις της 218/2012 (Β΄ 2322) απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, μπορεί να παραχωρείται, ύστερα από σύμβαση παραχώρησης στην οποία καθορίζεται και το αντάλλαγμα, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 31, σε Ο.Τ.Α. α΄ ή β΄ βαθμού ή σε εταιρεία στην οποία μετέχει ο Ο.Τ.Α., ο οποίος υποβάλλει σχετικό αίτημα και αναλαμβάνει τη δέσμευση εκτέλεσης όλων των αναγκαίων για τη λειτουργία του τουριστικού λιμένα έργων είτε ο ίδιος είτε η εταιρεία, χωρίς να είναι κύριος ή επικαρπωτής παράκτιου ακινήτου στη χερσαία ζώνη.».

4. Η παρ. 6 του άρθρου 30 του ν. 2160/1993, αντικαθίσταται ως εξής:

«6 . α. Σε περίπτωση χωροθέτησης τουριστικού λιμένα εντός ζώνης υφιστάμενου εμπορικού λιμένα, η Επιτροπή πριν γνωμοδοτήσει, διαβιβάζει το σχετικό φάκελο στη Γενική Γραμματεία Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, προκειμένου να γνωμοδοτήσει μέσα σε ένα δίμηνο το αργότερο από τη λήψη του φακέλου, αν από τον υπό χωροθέτηση τουριστικό λιμένα παρακωλύεται η λειτουργία του εμπορικού λιμένα ή η κατασκευή προγραμματισμένων έργων επέκτασής του ή παραβλάπτεται η ασφάλειά του ή των υπαρχουσών εγκαταστάσεών του. Αν παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία τεκμαίρεται ότι, το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής έχει γνωμοδοτήσει θετικά.

β. Χωροθέτηση τουριστικού λιμένα εντός ζώνης υφιστάμενου εμπορικού λιμένα, ύστερα από τήρηση της διαδικασίας και των λοιπών προϋποθέσεων της περίπτωσης α΄ μπορεί να γίνει με πρωτοβουλία του οικείου φορέα

διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα. Αν ο φορέας του προηγούμενου εδαφίου δεν αναλάβει πρωτοβουλία και η χωροθέτηση του τουριστικού λιμένα κρίνεται σκόπιμη για λόγους δημοσίου συμφέροντος, είναι δυνατή η ανάληψη της σχετικής πρωτοβουλίας από τον Υπουργό Τουρισμού με σκοπό τη χωροθέτηση του τουριστικού λιμένα.».

Άρθρο 36

Δημιουργία τουριστικών λιμένων

πρωτοβουλία - διαδικασία - εκμετάλλευση

1. Η παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Για εισαγωγή προς συζήτηση στην Επιτροπή Τουριστικών Λιμένων αιτήματος για χωροθέτηση και δημιουργία μαρίνας ή για τροποποίηση απόφασης χωρο- θέτησης μαρίνας, απαιτείται η υποβολή στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Τουρισμού των κατωτέρω δικαιολογητικών:

α) γενικό τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:10.000 ή απόσπασμα χάρτη, στο οποίο εμφανίζονται η ακριβής θέση του έργου, καθώς και οι χρήσεις γης της ευρύτερης περιοχής,

β) τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:1.000 στο οποίο εμφανίζονται η αιτούμενη χερσαία και θαλάσσια ζώνη του λιμένα, τα όρια της ιδιοκτησίας, η καθορισμένη οριογραμμή του αιγιαλού και της παραλίας και του παλαιού αιγιαλού και η πρόταση καθορισμού των τυχόν νέων οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας,

γ) σχέδιο γενικής διάταξης κλίμακας 1:500 ή 1:1.000 των προτεινόμενων ή/και υφιστάμενων έργων και κατασκευών, στο οποίο εμφανίζονται τα στοιχεία της περίπτωσης β', η έκταση των προτεινόμενων προσχώσεων στο θαλάσσιο χώρο, η οριοθέτηση της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης, περιγραφικά στοιχεία, όπως το εμβαδόν χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης του τουριστικού λιμένα και υφιστάμενων ή προτεινόμενων υποδομών, οι προτεινόμενες χρήσεις γης, οι όροι και οι περιορισμοί δόμησης.

Τα κτίρια ανεγείρονται μέχρι την οριογραμμή της ζώνης παραλίας. Για τον κοινόχρηστο χώρο του αιγιαλού ισχύουν οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 2 του ν. 2971/2001, όπως ισχύουν,

δ) φάκελο μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων εις διπλούν με συνοδευτικά έγγραφα και σχέδια τεκμηρίωσης,

ε) τεχνική έκθεση γενικής περιγραφής των προτεινόμενων λιμενικών έργων, που απαιτούνται για τη δημιουργία του λιμένα, καθώς και των προτεινόμενων χρήσεων γης και των όρων και των περιορισμών δόμησης και των βασικών έργων υποδομής, συμπεριλαμβανομένων των έργων υποδομής για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία, για τη λειτουργία, εκμετάλλευση και οικονομική βιωσιμότητά τους,

στ) προβλεπόμενο ύψος επένδυσης,

ζ) τίτλοι κυριότητας ή δικαιωμάτων επικαρπίας, εφόσον τμήμα της χερσαίας ζώνης του λιμένα περιλαμβάνει εκτάσεις όπισθεν της καθορισμένης γραμμής παραλίας, απόσπασμα κτηματολογικού διαγράμματος και πιστοποιητικό κτηματολογικών εγγραφών εγγραπτέων δικαιωμάτων ή βεβαίωση δήλωσης ιδιοκτησίας για περιοχές στις οποίες λειτουργεί κτηματολογικό ή κτηματογραφικό γραφείο,

η) έκθεση αναλυτικής αρχαιολογικής τεκμηρίωσης (E.A.A.T.) για τη χερσαία και θαλάσσια ζώνη της μαρίνας, που εκδίδεται ύστερα από σχετικό αίτημα του αιτού- ντος τη χωροθέτηση προς το Τμήμα Συντονισμού και Παρακολούθησης Αρχαιολογικών Ερευνών και Εργασιών στο Πλαίσιο των Μεγάλων Έργων (κατά τις διατάξεις του ν. 4072/2012) μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος.».

2. Η παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για την έγκριση χωροθέτησης και περιβαλλοντικών όρων των μαρίνων, πλην αυτών που ορίζονται στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 1, ακολουθείται η εξής διαδικασία:

Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού ελέγχει την πληρότητα των υποβαλλόμενων δικαιολογητι- κών και διαβιβάζει το φάκελο μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σε ένα μόνο αντίγραφο, στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ανεξαρτήτως της περιβαλλοντικής κατάταξης της μαρίνας στην υποκατηγορία Α1 ή Α2 του ν. 4014/2011, προκειμένου να ακολουθηθεί περαιτέρω η διαδικασία των παραγράφων 2β΄ και 3 του άρθρου 3 του ν. 4014/2011, πλην των υποπεριπτώσεων στστ΄ και ζζ΄. Επίσης, διαβιβάζει πλήρη σειρά δικαιολογητικών στον οικείο δήμο, προκειμένου να διατυπώσει απλή γνώμη για την ανάγκη δημιουργίας της νέας μαρίνας, μέσα σε τριάντα

(30) ημέρες από τη λήψη του σχετικού φακέλου. Αν ο δήμος δεν διατυπώσει γνώμη μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, η διαδικασία για τη χωροθέτηση της νέας μαρίνας συνεχίζεται και χωρίς γνωμοδότηση του δήμου. Αν το αίτημα χωροθέτησης τουριστικού λιμένα υποβάλλεται από τον οικείο Δήμο δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας γνωμοδότησης του Δήμου.».

3. Η παρ. 4 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. α) Μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από την υποβολή της αίτησης με τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην παράγραφο 2, η Επιτροπή Τουριστικών Λιμένων αποφαινεται για τη συνδρομή των νόμιμων προϋποθέσεων δημιουργίας της μαρίνας και γνωμοδοτεί σχετικά. Κατά της γνωμοδότησης της Επιτροπής χωρεί αίτηση θεραπείας μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίησή της στον αιτούντα.

Για την έγκριση ή την τροποποίηση της χωροθέτησης, των επιτρεπόμενων χρήσεων γης, των όρων και περιορισμών δόμησης, των απαιτούμενων προσχώσεων ή έργων εκσκαφής για τη διάνοιξη εσωτερικών λιμενολεκάνων, καναλιών ή/και διαμόρφωση προστατευτικών νησίδων, των αναγκαίων έργων υποδομής, των εγκαταστάσεων και κτιρίων επί της χερσαίας ζώνης και των περιβαλλοντικών όρων για την κατασκευή, τη μετατροπή, τη μετασκευή, την προσθήκη ή την τροποποίηση και τη λειτουργία της μαρίνας εκδίδεται, με μέριμνα της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Τουρισμού, κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Περιβάλλοντος και Ενέργειας ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Τουριστικών Λιμένων. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

β) Σε χωροθετημένους τουριστικούς λιμένες κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίοι διαθέτουν περιβαλλοντική αδειοδότηση και αξιοποιούνται από το Ελληνικό Δημόσιο, την ΕΤΑΔ ή το ΤΑΙΠΕΔ, μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας, επιτρέπεται η νομιμοποίηση των υφιστάμενων καθ' υπέρβαση ή χωρίς άδεια κατασκευα-σθέντων έργων και εγκαταστάσεων εντός της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης, τα οποία συνδέονται λειτουργικά με αυτά που είχαν αρχικά εγκριθεί μέσω της απόφασης χωροθέτησης, με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Τουριστικών Λιμένων.».

4. Στο τέλος της παρ. 9 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Σε όλες τις περιπτώσεις που η σύμβαση παραχώρησης απαιτείται να καταρτιστεί με συμβολαιογραφικό έγγραφο τα συμβολαιογραφικά δικαιώματα, καθώς και όποια δαπάνη απαιτείται έως την ολοκλήρωση της μεταγραφής θα βαρύνουν τον φορέα διαχείρισης του τουριστικού λιμένα (μαρίνα, καταφύγιο τουριστικών σκαφών, ζώνες αγκυροβολίου τουριστικών σκαφών). Αν η κυριότητα, διοίκηση, διαχείριση και αξιοποίηση των τουριστικών λιμένων ανήκει στην ΕΤΑΔ, η σύμβαση παραχώρησης, καθώς και η τροποποίηση των όρων της υπογράφεται από την ΕΤΑΔ.».

5. Η παρ. 10.1 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993 αντικαθίσταται ως εξής:

«10.1. Ο φορέας διαχείρισης του τουριστικού λιμένα οφείλει, μέσα σε δύο (2) μήνες από την ολοκλήρωση του συνόλου των έργων, να υποβάλει αίτηση για την έκδοση άδειας λειτουργίας στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Τουρισμού, στην οποία επισυνάπτονται τα εξής έγγραφα και παραστατικά στοιχεία:

α) θεωρημένες οικοδομικές άδειες,

β) σχέδια γενικής διάταξης χερσαίων και λιμενικών έργων, όπως τα έργα αυτά κατασκευάστηκαν και υφίστανται, συνοδευόμενα από υπεύθυνες δηλώσεις μηχανικών ως προς τη νομιμότητα κατασκευής των έργων αυτών,

γ) σχέδιο ειδικού κανονισμού λειτουργίας,

δ) ασφαλιστήριο συμβόλαιο σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην απόφαση παραχώρησης ή τη σύμβαση παραχώρησης,

ε) πιστοποιητικό πυροπροστασίας ή βεβαίωση υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών. Αν υποβληθεί βεβαίωση κατά το προηγούμενο εδάφιο, το πιστοποιητικό πυροπροστασίας υποβάλλεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι (6) μηνών από την έκδοση της άδειας λειτουργίας. Σε περίπτωση που το πιστοποιητικό πυροπροστασίας δεν υποβληθεί μέσα στην προθεσμία των έξι (6) μηνών, ισχύουν τα αναγραφόμενα στην παρ. 10.2.β του άρθρου 31 του ν. 2160/1993,

στ) άδειες εκτέλεσης λιμενικών έργων,

ζ) βεβαίωση της αρμόδιας Υπηρεσίας Φάρων για φωτισήμανση των λιμενικών έργων,

η) βεβαίωση υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών για τον επανακαθορισμό αιγιαλού - παραλίας.

Σε διάστημα εξήντα (60) ημερών από την υποβολή της αίτησης, η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Τουρισμού ελέγχει τα υποβληθέντα δικαιολογητικά ως προς την πληρότητά τους και ενημερώνει το φορέα διαχείρισης για ελλείψεις ή εκδίδει την άδεια λειτουργίας τουριστικού λιμένα. Τα ανωτέρω παραστατικά είναι δυνατόν να τροποποιηθούν με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού.».

6. Η παρ. 10.2 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993 αντικαθίσταται ως εξής:

«10.2. α) Για την άδεια λειτουργίας για την ίδρυση καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος του άρθρου 80 του ν. 3463/2006 και των κολυμβητικών δεξαμενών, καθώς και για την έκδοση κάθε άδειας δόμησης εντός τουριστικού λιμένα, περιλαμβανομένων και των τουριστικών καταφυγίων και αγκυροβολίων, αρμόδια είναι η Υπηρεσία του άρθρου 12 του ν. 4002/2011 (Ειδική Υπηρεσία Προώθησης και Αδειοδότησης Τουριστικών Επενδύσεων του Υπουργείου Τουρισμού). Για τη χορήγηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 151, 152, 153 και 154 του ν. 4070/2012. Για τη χορήγηση της άδειας δόμησης εφαρμόζεται η διαδικασία της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης α' και της περίπτωσης γ' της παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 4002/2011 και υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του μηχανικού περί τήρησης των όρων και των περιορισμών δόμησης που ισχύουν για τον τουριστικό λιμένα.

10.2. β) Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού καθορίζονται ο τρόπος τήρησης και ελέγχου των διατάξεων των παραγράφων 10.1 και 10.2, ο ελεγκτικός μηχανισμός, οι κυρώσεις, οι όροι και οι προϋποθέσεις ανάκλησης άδειας λειτουργίας ή απαγόρευσης λειτουργίας ή προσωρινής στέρξης άδειας λειτουργίας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.».

7. Στο άρθρο 31 του ν. 2160/1993 προστίθεται παράγραφος 10.2 γ) ως εξής:

«10.2. γ) Αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας για την άσκηση ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, όπως λούνα παρκ, πίστες αυτοκινητιδίων, τσίρκο, μουσικές συναυλίες, επιδείξεις, παγοδρόμιο, και άλλες καλλιτεχνικές, πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις, που ασκούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ως εμπορικές δραστηριότητες σε ακάλυπτο χερσαίο χώρο εντός τουριστικών λιμένων, είναι η Υπηρεσία του άρθρου 12 του ν. 4002/2011 (Ειδική Υπηρεσία Προώθησης και

Αδειοδότησης Τουριστικών Επενδύσεων του Υπουργείου Τουρισμού). Για τη χορήγηση της άδειας του προηγούμενου εδαφίου υποβάλλονται στην ΕΥΠΑΤΕ, ύστερα από έγκριση του φορέα διαχείρισης του τουριστικού λιμένα, τα εξής δικαιολογητικά:

α) αίτηση του ενδιαφερομένου,

β) βεβαίωση της οικείας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας περί υποβολής δήλωσης έναρξης άσκησης επιτηδεύματος, σύμφωνα με το ν. 4045/1960 (Α' 47) και τα άρθρα 13 και 29 του ν. 1642/1986 (Α' 125),

γ) βεβαίωση διπλωματούχου μηχανικού, σύμφωνα με τα επαγγελματικά του δικαιώματα για την ασφαλή και καλή εγκατάσταση και λειτουργία των παιχνιδιών,

δ) βεβαίωση διπλωματούχου ηλεκτρολόγου μηχανικού, σύμφωνα με τα επαγγελματικά του δικαιώματα περί της ασφάλειας των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων,

ε) βεβαίωση διπλωματούχου χημικού, σύμφωνα με τα επαγγελματικά του δικαιώματα για την επικινδυνότητα των χρησιμοποιούμενων αερίων ή άλλων υλών,

στ) βεβαίωση διπλωματούχου μηχανολόγου μηχανικού, σύμφωνα με τα επαγγελματικά του δικαιώματα για την ασφάλεια των μηχανολογικών εγκαταστάσεων άνω των δέκα (10) ίππων.

Οι κινηματογράφοι και τα θέατρα εντός τουριστικών λιμένων αδειοδοτούνται από την ΕΥΠΑΤΕ και λειτουργούν, σύμφωνα με όσα ορίζονται στους αναγκαστικούς νόμους 445 και 446/1937 και το από 15/17 Μαΐου 1956 βασιλικού διατάγματος (Α' 123), σε συνδυασμό με τη νομοθεσία πυρασφάλειας περί χώρων συνάθροισης κοινού και ειδικότερα, σύμφωνα με την 3/2015 πυροσβεστική διάταξη (Β' 529), όπως κάθε φορά ισχύει για κινηματογράφους που στεγάζονται σε υφιστάμενα κτίρια και του άρθρου 10 του π.δ. 71/1988 (Α' 32), όπως κάθε φορά ισχύει για κινηματογράφους που στεγάζονται σε νεόδμητα κτίρια. Για τη λειτουργία κινηματογράφων δηλώνεται επιπλέον ο αριθμός των θέσεων.

Για τους υπαίθριους παιδότοπους εντός τουριστικών λιμένων, τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της 36873/2007 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Ανάπτυξης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β' 1364) και υποβάλλονται στην ΕΥΠΑΤΕ τα

δικαιολογητικά της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 7 της απόφασης αυτής.

Σε περίπτωση που ο χώρος εμπίπτει στις διατάξεις του ν. 3028/2002, η παραπάνω άδεια εκδίδεται κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού.».

8. Στο άρθρο 31 του ν. 2160/1993 προστίθενται παρ. 13 και 14 ως εξής:

«13. Οι διατάξεις της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, με εξαίρεση τις προϋποθέσεις των περιπτώσεων α΄ και β΄, έχουν ισχύ και στις περιπτώσεις των μαρινών για τις οποίες:

α) δεν έχει συναφθεί η σύμβαση της παραγράφου 9, β) η σύμβαση που έχει συναφθεί με το Υπουργείο Τουρισμού έχει λυθεί για οποιονδήποτε λόγο ή έχει γίνει καταγγελία της σύμβασης.

Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση των ζωνών αγκυρο- βολίου και των καταφυγίων τουριστικών σκαφών που προβλέπονται στο άρθρο 34.

14. Σε περιπτώσεις που γίνεται ανάκληση της απόφασης χωροθέτησης, η κατά τόπον αρμόδια κτηματική υπηρεσία, είναι αρμόδια να λαμβάνει όλα τα μέτρα προστασίας που προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 27 και 29 του ν. 2971/2001 και αφορούν σε καταπατήσεις, ή εκτέλεση έργων άνευ αδείας ή καθ΄ υπέρβαση αυτής στις οριοθετημένες κοινόχρηστες ζώνες αιγιαλού και παραλίας των τουριστικών λιμένων.».

Άρθρο 37

Κανονισμοί λειτουργίας τουριστικών λιμένων

1. Η παρ. 4γ΄ του άρθρου 31α του ν. 2160/1993 αντικαθίσταται ως εξής:

«4γ. Το είδος των σκαφών, το μέγεθος (ελάχιστο - μέγιστο) κατά μονάδα και τον αριθμό κατά κατηγορία σκάφους, καθώς και το συνολικό αριθμό των σκαφών, που μπορεί να ελλιμενιστούν.».

2. Η παρ. 7 του άρθρου 31α του ν. 2160/1993 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Όσοι κάνουν χρήση των τουριστικών λιμένων που προβλέπονται στην παράγραφο 1, σε οποιοδήποτε στάδιο υλοποίησης ή λειτουργίας, υπόκεινται

στους ελέγχους που προβλέπουν οι κείμενες διατάξεις για τις ζώνες των λιμένων (λιμενικούς, τελωνειακούς και λοιπούς ελέγχους).».

3. Στο ν. 2160/1993 προστίθεται άρθρο 31β ως εξής:

«Άρθρο 31β

Για την αναβάθμιση, την επέκταση, τον εκσυγχρονισμό, τη συμπλήρωση των εγκαταστάσεων και εν γένει για τα θέματα λειτουργίας των υφιστάμενων ναυταθλητικών μαρινών εφαρμόζονται τα άρθρα 29 επ.».

Άρθρο 38

Παραχώρηση προστατευόμενων όρμων

1. Η παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 2160/1993 αντικαθίσταται ως εξής:

«4.α) Για τη συζήτηση στην Επιτροπή Τουριστικών Λιμένων θεμάτων χωροθέτησης και παραχώρησης ζωνών αγκυροβολίου και καταφυγίων τουριστικών σκαφών, ή την τροποποίηση της χωροθέτησής τους ή την ανάκληση της χωροθέτησης ή της παραχώρησης απαιτείται η υποβολή αντίστοιχου αιτήματος.

Το αίτημα μπορεί να υποβάλλεται είτε από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Τουρισμού είτε ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε ενδιαφερομένου προς την ανωτέρω αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Τουρισμού.

β) Αν υποβληθούν στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Τουρισμού περισσότερες αιτήσεις για τη χωροθέτηση - παραχώρηση αγκυροβολίου-καταφυγίου τουριστικών σκαφών έμπροσθεν των εγκαταστάσεων λειτουργούσας ξενοδοχειακής μονάδας, παρέχεται δικαίωμα στον ιδιοκτήτη της ανωτέρω μονάδας, να υποβάλει μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από τη σχετική ειδοποίηση τα δικαιολογητικά της περίπτωσης δ'.

γ) Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της περίπτωσης β', διενεργείται διαγωνισμός σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 31. Σε περίπτωση αίτησης χωροθέτησης το έργο οφείλει να έχει ολοκληρωθεί μέσα σε δύο (2) έτη από την παρέλευση της παραπάνω προθεσμίας, διαφορετικά διενεργείται διαγωνισμός σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 31.

δ) Για το σκοπό της χωροθέτησης και της παραχώρησης απαιτείται να υποβληθούν τα εξής δικαιολογητικά:

αα) γενικό τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:10.000 ή απόσπασμα χάρτη, στον οποίο εμφανίζονται η ακριβής θέση των έργων, καθώς και οι χρήσεις γης της ευρύτερης περιοχής,

ββ) τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:1.000, στο οποίο εμφανίζονται κατ' ελάχιστον η αιτούμενη χερσαία και θαλάσσια ζώνη λιμένα, τα όρια της ιδιοκτησίας, η καθορισμένη οριογραμμή αιγιαλού και παραλίας και του παλαιού αιγιαλού, καθώς και η πρόταση καθορισμού νέων οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας,

γγ) σχέδιο γενικής διάταξης κλίμακας 1:1.000 των προτεινόμενων έργων και εγκαταστάσεων, στο οποίο εμφανίζονται τα στοιχεία της περίπτωσης β', η έκταση των προτεινόμενων προσχώσεων στο θαλάσσιο χώρο, η οριοθέτηση της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης, περιγραφικά στοιχεία όπως το εμβαδόν της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης του τουριστικού λιμένα, και υφιστάμενων η προτεινόμενων υποδομών, οι προτεινόμενες χρήσεις γης, οι όροι και οι περιορισμοί δόμησης. Τα κτίρια εγείρονται μέχρι τη γραμμή παραλίας,

δδ) τεχνική έκθεση γενικής περιγραφής των προτεινόμενων λιμενικών έργων και των λοιπών έργων και εγκαταστάσεων της θαλάσσιας ζώνης που απαιτούνται για τη δημιουργία του λιμένα, καθώς και των προτεινόμενων χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης,

εε) φάκελος μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων με συνοδευτικά έγγραφα αυτού και σχέδια τεκμηρίωσης σε δύο (2) αντίγραφα,

στστ) Έκθεση Αναλυτικής Αρχαιολογικής Τεκμηρίωσης (Ε.Ε.Α.Τ.) για το χερσαίο τμήμα και τη θαλάσσια ζώνη του αγκυροβολίου ή του καταφυγίου τουριστικών σκαφών, που εκδίδεται ύστερα από σχετικό αίτημα του αιτούντος τη χωροθέτηση προς το Τμήμα Συντονισμού και Παρακολούθησης Αρχαιολογικών Ερευνών και Εργασιών στο Πλαίσιο των Μεγάλων Έργων (κατά τις διατάξεις του ν. 4072/2012), μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος.

Αρμόδια περιβαλλοντική αρχή για την περιβαλλοντική αδειοδότηση τουριστικών καταφυγίων και ζωνών αγκυροβολίου είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.».

2. Η παρ. 7 του άρθρου 34 του ν. 2160/1993 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Σε περίπτωση χωροθέτησης ή τροποποίησης χωροθέτησης ζώνης αγκυροβολίου ή καταφυγίου τουριστικών σκαφών, ύστερα από αίτηση

οποιοδήποτε τρίτου, η χρήση και η εκμετάλλευση της ζώνης αγκυροβολίου ή του καταφυγίου τουριστικών σκαφών παραχωρείται σε αυτόν (φορέα διαχείρισης), έναντι ανταλλάγματος, με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η παραπάνω αίτηση ανακοινώνεται από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Τουρισμού στον οικείο δήμο, ο οποίος υποχρεούται να την αναρτήσει στο κατάστημά του επί τριάντα (30) ημέρες. Αν υποβληθούν στην αρμόδια Διεύθυνση, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες μετά την εκπνοή της παραπάνω προθεσμίας, περισσότερες αιτήσεις για χωροθέτηση και παραχώρηση της χρήσης και εκμετάλλευσης της ίδιας ζώνης αγκυροβολίου ή του ίδιου καταφυγίου τουριστικών σκαφών, η παραχώρηση γίνεται με δημόσιο διαγωνισμό που διενεργείται με ανάλογη εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993. Η ανωτέρω διαδικασία δεν απαιτείται, όταν η προς έκδοση απόφαση αφορά την επέκταση της χερσαίας ζώνης, η οποία γίνεται εντός των ορίων της ήδη χωροθετημένης θαλάσσιας ζώνης του τουριστικού λιμένα.

Ο φορέας διαχείρισης αναλαμβάνει την υποχρέωση να εκτελέσει τα προβλεπόμενα έργα για τη δημιουργία και τη λειτουργία της ζώνης αγκυροβολίου ή του καταφυγίου τουριστικών σκαφών, που του παραχωρήθηκε με την παραπάνω διαδικασία.».

3. Στο ν. 2160/1993 προστίθενται άρθρα 34α και 34β ως εξής:

«Άρθρο 34α

Για την αναβάθμιση, την επέκταση, τον εκσυγχρονισμό, τη συμπλήρωση των εγκαταστάσεων, καθώς και για θέματα λειτουργίας των υφιστάμενων λιμένων ξενοδοχειακών μονάδων εφαρμόζονται τα άρθρα 29 επ..

Οι ξενοδοχειακές μονάδες, στις οποίες έχει παραχωρηθεί με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού η χρήση, η διοίκηση, η διαχείριση και η συντήρηση των τουριστικών λιμένων και εξαιρούνταν της υποχρέωσης καταβολής ανταλλάγματος για διάστημα είκοσι (20) ετών, υποχρεούνται να καταβάλλουν αντάλλαγμα μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Για τη λειτουργία και κάθε θέμα σχετικό με τη χωροθέτηση ή τροποποίηση ή ανάκληση της απόφασης αυτής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για τους τουριστικούς λιμένες του ν. 2160/1993. Η εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής του ανταλλάγματος ισχύει για τις ξενοδοχειακές μονάδες που αποδεικνύουν με κάθε νόμιμο τρόπο ότι δεν έχει εκπνεύσει η προθεσμία των είκοσι (20) ετών από την έναρξη λειτουργίας του τουριστικού λιμένα ξενοδοχειακών μονάδων. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού

καθορίζονται ο τρόπος υπολογισμού του οικονομικού ανταλλάγματος μετά από γνωμοδότηση της Επιτροπής Τουριστικών Λιμένων, η διαδικασία, οι όροι και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.».

«Άρθρο 34β

Ο τρόπος υπολογισμού του καταβλητέου προς το Ελληνικό Δημόσιο οικονομικού ανταλλάγματος παραχώρησης χρήσης και εκμετάλλευσης τουριστικών λιμένων, γίνεται μετά από γνωμοδότηση της Επιτροπής Τουριστικών Λιμένων, του άρθρου 30 του ν. 2160/1993.».

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 39

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών

Το άρθρο 6 του π.δ. 127/2017 (Α' 157) τροποποιείται ως εξής:

1. Οι παράγραφοι 1 και 2 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Το Τμήμα Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών είναι αρμόδιο για:

α) Το σχεδιασμό, την κατάρτιση και την τροποποίηση του τακτικού προϋπολογισμού και του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) των υπηρεσιών του Υπουργείου εντός των οριζόμενων χρονικών προθεσμιών.

β) Το σχεδιασμό, την κατάρτιση και την τροποποίηση του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) του Υπουργείου.

γ) Την αξιολόγηση των αναμενόμενων ή πιθανών δημοσιονομικών επιπτώσεων κάθε πρότασης πολιτικής, προγράμματος ή δράσης στον προϋπολογισμό του Υπουργείου ή της Κυβέρνησης και την παροχή γνώμης.

δ) Την παρακολούθηση των στοιχείων εκτέλεσης του Τακτικού Προϋπολογισμού και του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου, προκειμένου οι δαπάνες να καλυφθούν εντός των διαθέσιμων

πιστώσεων του Προϋπολογισμού και των εγκεκριμένων από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ) κονδυλίων/ ποσοστών διάθεσης.

ε) Την παρακολούθηση της εναρμόνισης του προϋπολογισμού με το ΜΠΔΣ.

στ) Την έγκαιρη ενημέρωση των αρμόδιων φορέων σε περίπτωση που πλησιάζει η κάλυψη των ανώτατων ορίων εκτέλεσης του τακτικού προϋπολογισμού τους.

ζ) Τη διατύπωση εισήγησης προς το ΓΛΚ σχετικά με αιτήματα μεταβολών του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου.

η) Την παρακολούθηση της ανάληψης δεσμεύσεων, των τιμολογίων, των πληρωμών, καθώς και της εξέλιξης των δημοσιονομικών στοιχείων που απορρέουν από αυτά.

θ) Την παρακολούθηση του Π.Δ.Ε. σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, του ετήσιου Π.Δ.Ε., των ανώτατων ορίων και των στόχων του τριμήνου, καθώς και την αναθεώρηση του Π.Δ.Ε. ανάλογα με το τι υπαγορεύουν οι καθορισμένες προθεσμίες.

ι) Την έκδοση αποφάσεων ορισμού υπόλογων διαχειριστών και υπεύθυνων λογαριασμού των έργων του Π.Δ.Ε. των εκτελούμενων από υπηρεσίες του Υπουργείου έργων και των έργων εξουσιοδότησης εκτελούμενων με ευθύνη Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ..

ια) Την έγκριση του αιτήματος των δευτερευόντων δι-ατακτών για έκδοση απόφασης του διατάκτη περί μεταφοράς πιστώσεων από το τμήμα εκκαθάρισης δαπανών και εκτέλεσης Π.Δ.Ε..

ιβ) Την κοινοποίηση εγκυκλίων που σχετίζονται με την κατάρτιση, εκτέλεση, τροποποίηση του τακτικού προϋπολογισμού και του Π.Δ.Ε. στις υπηρεσίες του Υπουργείου και την παροχή των απαιτούμενων υποστηρικτικών υπηρεσιών.

ιγ) Την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Υπουργείου Τουρισμού και την παροχή υποστήριξης σε θέματα προϋπολογισμού στις περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου στο πλαίσιο των κατευθύνσεων του ΓΛΚ.

ιδ) Τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων και αναφορών για το Π.Δ.Ε. του Υπουργείου Τουρισμού και τη διαβίβασή τους στο Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης.

ιε) Τη σύνταξη μελετών, αναλύσεων και την υποβολή προτάσεων με σκοπό την τήρηση του προϋπολογισμού και του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος, τα οποία αποτελούν μέρος της δημοσιονομικής στρατηγικής.

ιστ) Την αξιολόγηση του εκτελεστικού προϋπολογισμού, με στόχο την αύξηση εσόδων, τη μείωση των δαπανών και την εν γένει χρησιμοποίηση όλων των πόρων με αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο.

ιζ) Την παραγωγή, έλεγχο και επεξεργασία οικονομικών απολογιστικών στοιχείων για την κατάρτιση του προϋπολογισμού εν όλω ή εν μέρει.

ιη) Ορθολογική αξιοποίηση των πόρων του Υπουργείου βάσει των γενικών αρχών και κανόνων για τη δημοσιονομική διαχείριση του ν. 4270/2014.

ιθ) Παροχή απόψεων στα Δικαστήρια, εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων και κοινοποίηση στην αρμόδια Δημοσιονομική Υπηρεσία Εποπτείας και Ελέγχου (Δ.Υ.Ε.Ε.) των δικαστικών αποφάσεων αυτών από τις οποίες προκύπτει επιβάρυνση στον προϋπολογισμό του φορέα για δαπάνες αρμοδιότητας του τμήματος.

κ) Μέριμνα για τη σύναψη μνημονίου συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου και του Υπουργείου Οικονομικών και η παρακολούθηση των τριμηνιαίων στόχων εκτέλεσης του προϋπολογισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις κείμενες διατάξεις.

κα) Τη σύνταξη και αποστολή στο ΓΛΚ των προβλεπόμενων μηνιαίων και τριμηνιαίων αναφορών του Υπουργείου και των Εποπτευόμενων Φορέων σχετικά με τη λειτουργία των Μητρώων Δεσμεύσεων και των απλήρωτων και ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων.

κβ) Τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων και αναφορών για τις υπηρεσίες του Υπουργείου και τη διαβίβασή τους στη Βουλή, στο ΓΛΚ και στην Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.).

2. Το Τμήμα Πληρωμής Δαπανών και Εποπτευόμενων Φορέων είναι αρμόδιο για:

α) Τη συγκέντρωση των δημοσιονομικών στοιχείων από τα Μητρώα δεσμεύσεων του τακτικού προϋπολογισμού και του Π.Δ.Ε., των εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου και την καταγραφή τους στη διαδικτυακή πύλη (e-portal) σε τακτική βάση ή τον έλεγχο των καταγραφών των εποπτευόμενων φορέων.

β) Τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων για τους εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου και τη διαβίβασή τους στο ΓΛΚ.

γ) Τον έλεγχο της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας των υποβαλλόμενων από τους εποπτευόμενους φορείς οικονομικών στοιχείων.

δ) Την καθοδήγηση των εποπτευόμενων και άλλων φορέων για την προετοιμασία του ΜΠΔΣ, για προσχέδια προϋπολογισμού και για άλλα έγγραφα.

ε) Τη διασφάλιση της έγκαιρης επεξεργασίας και κωδικοποίησης των προσχεδίων προϋπολογισμού των εποπτευόμενων και άλλων φορέων, σύμφωνα με εγκυκλίους και οδηγίες που εκδίδονται από το Υπουργείο Οικονομικών και το ΓΛΚ.

στ) Τη μέριμνα για την έγκαιρη επεξεργασία, κωδικοποίηση προτάσεων προϋπολογισμού των εποπτευόμενων και λοιπών φορέων.

ζ) Τη μέριμνα για την ευθυγράμμιση των στόχων δημοσιονομικής πολιτικής με τους στόχους που τίθενται μέσω των προϋπολογισμών των εποπτευόμενων φορέων.

η) Τη μέριμνα για την παρακολούθηση των οικονομικών αποτελεσμάτων των εποπτευόμενων φορέων.

θ) Την παρακολούθηση της οικονομικής διαχείρισης των εποπτευόμενων φορέων και την ανάλυση και επεξεργασία των οικονομικών τους στοιχείων.

ι) Την παρακολούθηση της επιχορήγησης ή και χρηματοδότησης των εποπτευόμενων φορέων.

ια) Τη μέριμνα για την έγκαιρη κοινοποίηση των εγκυκλίων που αφορούν στην οικονομική διαχείριση των εποπτευόμενων φορέων.

ιβ) Την παρακολούθηση των ελλειμμάτων και χρεών που εμφανίζουν οι εποπτευόμενοι φορείς σε τακτική (τριμηνιαία/μηνιαία) βάση.

ιγ) Την έγκριση αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Τ. για δαπάνες άνω των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, δυνάμει του εδαφίου β' της παρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 3270/2004.

ιδ) Την έγκριση του προϋπολογισμού (τόσο του αρχικού όσο και των τροποποιήσεων και αναμορφώσεών του), των εποπτευόμενων φορέων και την

εποπτεία επί του λογιστικού αυτών, όπου από τις κείμενες διατάξεις αυτό προβλέπεται.

ιε) Τον έλεγχο και την έγκριση του απολογισμού και του ισολογισμού των εποπτευόμενων φορέων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

ιστ) Τη μέριμνα για την έκδοση αποφάσεων για την έγκριση επιχορηγήσεων στους εποπτευόμενους φορείς.

ιζ) Τη μέριμνα για την έκδοση αποφάσεων για την έγκριση απόδοσης των ποσών του άρθρου 37 του ν. 4403/2016 στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.).

ιη) Την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού των εποπτευόμενων φορέων και την παροχή υποστήριξης σε αυτούς σε θέματα προϋπολογισμού στο πλαίσιο των κατευθύνσεων του ΓΛΚ.

ιθ) Την έγκριση αναλήψεων πολυετούς υποχρέωσης του άρθρου 67 του ν. 4270/2014 για τους εποπτευόμενους φορείς.

κ) Την εκτέλεση των εντολών πληρωμής των δαπανών του Π.Δ.Ε. των εκτελούμενων από υπηρεσίες του Υπουργείου έργων και τις επιχορηγήσεις των έργων εξουσιοδότησης εκτελούμενων με ευθύνη Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ..

κα) Παραγωγή στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΟΠΣΔΠ) ηλεκτρονικών εντολών μεταφοράς και πίστωσης λογαριασμού προς την Τράπεζα της Ελλάδος για την εξόφληση των εκδιδόμενων χρηματικών ενταλμάτων με πίστωση των τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων και την απόδοση των διενεργούμενων κρατήσεων υπέρ τρίτων σε αυτούς.

κβ) Μέριμνα για τη διενέργεια συμψηφισμών και απόδοση στο Δημόσιο και στα οικεία ασφαλιστικά ταμεία των οφειλών των δικαιούχων που αναγράφονται στις σχετικές βεβαιώσεις φορολογικών και ασφαλιστικών οφειλών.

κγ) Ενημέρωση των δικαιούχων και των φορέων για την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων και την πληρωμή των δικαιούχων.

κδ) Καταχώρηση στοιχείων και τήρηση των Μητρώων Κατασχέσεων και Εκχωρήσεων.

κε) Παροχή απόψεων στα Δικαστήρια για θέματα της αρμοδιότητας του τμήματος.

κστ) Τη μέριμνα για τη σύνταξη και την παρακολούθηση της τήρησης των προβλεπόμενων όρων στα Μνημόνια Συνεργασίας που συνάπτονται μεταξύ του Υπουργείου και των Εποπτευόμενων Φορέων του.

κζ) Τη μέριμνα για την αποστολή μηνιαίων και τριμηνιαίων στοιχείων - αναφορών των Εποπτευόμενων Φορέων σχετικά με την λειτουργία των Μητρών Δεσμεύσεων και των απλήρωτων και ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων στο τμήμα Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών.».

2. Η περίπτωση ιδ΄ της παραγράφου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιδ) Την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την καταγραφή των μισθωμένων, εκμισθωμένων και παραχωρημένων ακινήτων της Κεντρικής Υπηρεσίας και των περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου, την εκμετάλλευση, την αξιοποίηση, την εκμίσθωση, τη μίσθωση και την παραχώρηση ακινήτων, καθώς και την σύναψη, την ανανέωση και την τροποποίηση των σχετικών συμβάσεων.».

3. Στο τέλος του άρθρου 6 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Το Τμήμα Εκκαθάρισης Δαπανών και Εκτέλεσης Π.Δ.Ε. είναι αρμόδιο για:

α) Τη μέριμνα για έκδοση απόφασης του διατάκτη περί μεταφοράς πιστώσεων σε δευτερεύοντες διατάκτες.

β) Τη συγκέντρωση των δημοσιονομικών στοιχείων από τα Μητρώα δεσμεύσεων του Τακτικού Προϋπολογισμού, του Π.Δ.Ε. των ειδικών φορέων και την καταγραφή τους στη διαδικτυακή πύλη (e-portal) σε τακτική βάση. γ) Την εκκαθάριση δαπανών και την έκδοση των αντίστοιχων εντολών πληρωμής των εκτελούμενων, από το Υπουργείο, έργων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων καθώς και την έκδοση αποφάσεων επιχορήγησης για έμμεσες πληρωμές έργων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων της Κεντρικής διοίκησης σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (κ.υ.α. 134453/28.12.2015/Φ.Ε.Κ. 2857/τ.Β΄).

δ) Τη μέριμνα για έκδοση απόφασης ορισμού υπολόγου για Χρηματικά Εντάλματα Προπληρωμής (ΧΕΠ) και έγκριση έκδοσης Χρηματικών Ενταλμάτων Προπληρωμής (ΧΕΠ) εκτός μετακινήσεων.

ε) Την τήρηση του Μητρώου Δεσμεύσεων τακτικού προϋπολογισμού και προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) με τον εκάστοτε προβλεπόμενο τρόπο.

στ) Την εκτέλεση του τακτικού προϋπολογισμού, του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) του Υπουργείου.

ζ) Κατάρτιση του σχεδίου απόφασης ανάληψης υποχρεώσεων, κατόπιν τεκμηριωμένου και νομίμου αιτήματος του διατάκτη και καταχώρηση των αναλαμβανόμενων δεσμεύσεων στα οικεία λογιστικά βιβλία και στο Μητρώο Δεσμεύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί ανάληψης υποχρεώσεων από τους διατάκτες προεδρικού διατάγματος (π.δ. 80/2016).

η) Έλεγχος τήρησης των περί ανάληψης υποχρεώσεων διατάξεων και παροχή βεβαίωσης επί των σχεδίων των σχετικών πράξεων, για την ύπαρξη της απαιτούμενης πίστωσης και για τη μη υπέρβαση του οριζόμενου κάθε φορά από το αρμόδιο όργανο ποσοστού διάθεσης της πίστωσης.

θ) Σύνταξη έκθεσης προς την αρμόδια Δ.Υ.Ε.Ε. σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3δ του άρθρου 66 του ν. 4270/2014 όπως ισχύει και του περί ανάληψης υποχρεώσεων από τους διατάκτες προεδρικού διατάγματος (π.δ. 80/2016).

ι) Έλεγχος και εκκαθάριση δαπανών με βάση τα πλήρη και νόμιμα δικαιολογητικά αυτών, που υπεβλήθησαν από τη Διεύθυνση που αιτήθηκε την ανάληψη υποχρέωσης.

ια) Έκδοση τίτλου για την πληρωμή των δαπανών, μέσα στα καθοριζόμενα κατά μήνα όρια πληρωμών και εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών από το ενωσι- ακό και εθνικό κανονιστικό πλαίσιο.

ιβ) Σύνταξη έκθεσης επί διαφωνιών με το διατάκτη ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα των εκκαθα- ριζόμενων δαπανών και υποβολή της μετά του σχετικού φακέλου στη Διεύθυνση Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής Δημοσιολογιστικών Διατάξεων με σχετική κοινοποίηση στην αρμόδια Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ. Κ.), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4270/2014.

ιγ) Τακτοποίηση των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής εκτός μετακινήσεων.

ιδ) Εισήγηση για καταλογισμό εις βάρος δημοσίου υπολόγου, καθώς και τρίτου, στον οποίον κατεβλήθη- σαν χρηματικά ποσά αχρεωστήτως πλην της αρμοδιότητας της περίπτωσης ιζ' του Τμήματος Εκκαθάρισης Αποδοχών.

ιε) Παροχή απόψεων στα Δικαστήρια, εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων και κοινοποίηση στην αρμόδια Δημοσιονομική Υπηρεσία Εποπτείας και Ελέγχου (Δ.Υ.Ε.Ε.) των δικαστικών αποφάσεων αυτών από τις οποίες προκύπτει επιβάρυνση στον προϋπολογισμό του φορέα για δαπάνες αρμοδιότητας του Τμήματος.

ιστ) Μέριμνα για την αποτροπή συσσώρευσης οφειλών.

ιζ) Την τήρηση των λογιστικών βιβλίων που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις για τις δαπάνες αρμοδιότητάς του.

ιη) Καταχώρηση των στοιχείων των δικαιούχων δαπανών και τήρηση του μητρώου αυτών.

ιθ) Παρακολούθηση μηνιαίως σε ξεχωριστή κατάσταση των εγγραφών που γίνονται στα λογιστικά βιβλία του φορέα για κάθε δευτερεύοντα διατάκτη.

κ) Έκδοση συμψηφιστικών ενταλμάτων (τακτικών και προπληρωμής) για την εμφάνιση των εξόδων που βαρύνουν το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων στη δημόσια ληψοδοσία, καθώς και έκδοση λοιπών συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων, όπου προβλέπεται.

κα) Την παροχή οδηγιών και κατευθύνσεων στις περιφερειακές υπηρεσίες για τη διασφάλιση της νομιμότητας στην οικονομική τους διαχείριση.

κβ) Την έκδοση Επιτροπικών Ενταλμάτων για μεταβίβαση πιστώσεων στις περιφερειακές υπηρεσίες (Δευτερεύοντες Διατάκτες).

κγ) Την εποπτεία των υπολόγων χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής δαπανών, πλην των μετακινήσεων εκτός έδρας.

κδ) Την εκτέλεση αμετάκλητων δικαστικών αποφάσεων, σχετικών με αξιώσεις τρίτων φυσικών ή νομικών προσώπων κατά του Ελληνικού Δημοσίου, πλην των αξιώσεων που αναφέρονται στην περίπτωση ιβ' των αρμοδιοτήτων του Τμήματος Εκκαθάρισης Αποδοχών.».

Άρθρο 40

Αρμοδιότητες Τμήματος Νομοθετικών

Ρυθμίσεων και Μέτρων - Κατοχύρωση σήματος

Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 9 του π.δ.127/2017 προστίθεται περίπτωση ζ' ως εξής:

«ζ) Τη διαδικασία για την κατοχύρωση των σημάτων που χορηγούνται από τις υπηρεσίες του Υπουργείου.».

Άρθρο 41

Αρμοδιότητες Τμήματος Ειδικών Μορφών

Τουρισμού - Ιαματικός τουρισμός

Στην παρ. 3 του άρθρου 15 του π.δ. 127/2017 προστίθεται περίπτωση στ' ως εξής:

«στ) Τη μέριμνα για κάθε θέμα σχετικό με την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού και τη διαχείριση ιαματικών φυσικών πόρων.».

Άρθρο 42

Αρμοδιότητες Τμήματος Υποστήριξης Ειδικής

Υπηρεσίας Προώθησης και Αδειοδότησης

Τουριστικών Επενδύσεων (Ε.Υ.Π.Α.Τ.Ε.)

Στην παρ. 2 του άρθρου 19 του π.δ. 127/2017 προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

«δ) Την παροχή συνδρομής προς τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού (Π.Υ.Τ.) προκειμένου να γνωμοδοτήσουν επί των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) που αφορούν τουριστικά καταλύματα αρμοδιότητας Π.Υ.Τ., εφόσον υποβληθεί αίτημα συνδρομής στο Γενικό Γραμματέα Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης και εγκριθεί από αυτόν.».

Άρθρο 43

Ίδρυση Γραφείου Υποστήριξης

Στην περίπτωση ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 20 του π.δ. 127/2017 προστίθεται υποπερίπτωση εε' ως εξής:

«εε. Το Γραφείο Υποστήριξης Αερολιμένα Ηρακλείου «ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ.».

Άρθρο 44

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Γραφείου Τύπου και Δημόσιων Σχέσεων -Χορήγηση αιγίδας

Στο άρθρο 22 του π.δ. 127/2017 προστίθεται περίπτωση ια΄ως εξής:

«ια. Η θέση υπό την αιγίδα του Υπουργείου Τουρισμού.».

Άρθρο 45

Θέσεις προσωπικού στο Υπουργείο Τουρισμού

1. Στο τέλος της περίπτωσης α΄ της παρ. 1 του άρθρου 24 του π.δ. 127/2017 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Συνιστάται μία (1) οργανική θέση κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ) του κλάδου ΠΕ Περιβάλλοντος με αντίστοιχη μείωση στις οργανικές θέσεις του κλάδου ΠΕ Πληροφορικής.».

2. Στο τέλος της περίπτωσης β΄ της παρ. 1 του άρθρου 24 του π.δ. 127/2017 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Συνιστάται μία (1) οργανική θέση εκπαιδευτικής βαθμίδας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ) της ειδικότητας ΠΕ Περιβάλλοντος με αντίστοιχη μείωση στις οργανικές θέσεις της ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής.».

Άρθρο 46

Προϊστάμενοι οργανικών μονάδων

Το άρθρο 30 του π.δ. 127/2017 τροποποιείται ως εξής:

1. Οι περιπτώσεις δ΄ και η΄ της παραγράφου 2 αντικαθίστανται ως εξής:

«δ. Στη Διεύθυνση Νομοθετικού Συντονισμού και Καλής Νομοθέτησης προΐσταται υπάλληλος κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού.».

«η. Στη Διεύθυνση Ποιοτικών Προτύπων προΐσταται υπάλληλος κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΠΕ Περιβάλλοντος ή ΠΕ Μηχανικών.».

2. Οι περιπτώσεις α', β', στ', η', ιβ', ιγ', ιζ', ιθ', κά', κγ', κε' της παραγράφου 3 αντικαθίστανται ως εξής:

«α. Στο Τμήμα Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών προΐσταται υπάλληλος κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού.

β. Στο Τμήμα Πληρωμής Δαπανών και Εποπτευόμενων Φορέων προΐσταται υπάλληλος κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού.».

«στ. Στο Τμήμα Οργάνωσης, Απλούστευσης και Ποιότητας προΐσταται υπάλληλος κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού Λογιστικού.».

«η του Πολίτη προΐσταται υπάλληλος κλάδων/ειδικο- τήτων ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΤΕ Τουριστικών Επιχειρήσεων.».

«ιβ. Στο Τμήμα Νομοθετικής Πρωτοβουλίας και Καλής Νομοθέτησης προΐσταται υπάλληλος κλάδου/ειδικότη- τας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού.».

«ιγ. Στο Τμήμα Νομοθετικών Ρυθμίσεων και Μέτρων προΐσταται υπάλληλος κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού.».

«ιζ. Στο Τμήμα Ειδικών Μορφών Τουρισμού προΐσταται υπάλληλος κλάδων/ειδικοτήτων ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΠΕ Μηχανικών ή ΤΕ Τουριστικών Επιχειρήσεων.».

«ιθ. Στο Τμήμα Μελετών και Τεκμηρίωσης προΐσταται υπάλληλος κλάδων/ειδικοτήτων ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Τουριστικών Επιχειρήσεων ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού.».

«κά. Στο Τμήμα Χωροταξίας και Περιβάλλοντος προ- ΐσταται υπάλληλος κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Μηχανικών ή ΠΕ Περιβάλλοντος.».

«κγ. Στο Τμήμα Συμβάσεων και Ελέγχου προΐσταται υπάλληλος κλάδων/ειδικοτήτων ΠΕ Διοικητικού -Οικονομικού ή ΠΕ Μηχανικών ή ΠΕ Περιβάλλοντος.».

«κε. Στο Τμήμα Ποιοτικού Ελέγχου και Διαμόρφωσης Προτύπων Ποιότητας προΐσταται υπάλληλος κλάδων/ ειδικοτήτων ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΠΕ Μηχανικών ή ΠΕ Περιβάλλοντος.».

3. Στο τέλος της παραγράφου 3 προστίθενται περιπτώσεις λε' και λστ' ως εξής:

«λε. Στο Τμήμα Εκκαθάρισης Δαπανών και Εκτέλεσης Π.Δ.Ε. προΐσταται υπάλληλος κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού.

λστ. Στο Αυτοτελές Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων προΐσταται υπάλληλος κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού.».

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ

ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Άρθρο 47

Η παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 710/1977 (Α΄ 283), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την περίπτωση 6 της υποπαραγράφου ΙΔ.1. της παρ. ΙΔ΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, αντικαθίσταται ως εξής:

«2.α) Σε περίπτωση έλλειψης ξεναγού που μπορεί να ξεναγήσει σε ορισμένη γλώσσα, η ξενάγηση από διπλωματούχο ξεναγό πραγματοποιείται με τη συνδρομή διερμηνέα που γνωρίζει τη γλώσσα των επισκεπτών.

β) Σε περίπτωση έλλειψης ξεναγού που μπορεί να ξεναγήσει σε ορισμένη γλώσσα και εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα ξενάγησης με τη συνδρομή διερμηνέα σύμφωνα με την περίπτωση α΄, ο Γενικός Γραμματέας Τουρισμού μπορεί, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, να χορηγεί ειδική κατ΄ εξαίρεση άδεια ξενάγησης σε άτομα, τα οποία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού, σύμφωνα με το άρθρο 3, αλλά έχουν αποδεδειγμένα άριστη γνώση (επίπεδο Γ2) της γλώσσας για την οποία παρατηρείται έλλειψη ξεναγού και είναι κάτοχοι Πιστοποιητικού Ελληνομάθειας (επιπέδου Β2). Οι ανωτέρω πρέπει να είναι απόφοιτοι Τμημάτων Αρχαιολογίας, Ιστορίας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών και Ιστορίας και Εθνολογίας, πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων αντίστοιχων τμημάτων της αλλοδαπής. Η αρμόδια υπηρεσία μπορεί να ζητεί τη γνώμη της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ξεναγών (ΠΟΞΕΝ), η οποία οφείλει να απαντήσει μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή του σχετικού αιτήματος. Στην άδεια αναγράφεται η διάρκεια ισχύος της, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) έτος, καθώς και ο τόπος, όπου θα διεξαχθούν οι ξεναγήσεις.».

Άρθρο 48

Αρχεία των Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑ.Σ.)

Τα αρχεία των ΕΠΑ.Σ. του Υπουργείου Τουρισμού, που έχουν καταργηθεί με την παρ. 4 του άρθρου 46 του ν. 4186/2013, μεταφέρονται στα αντίστοιχα ανά γεωγραφική περιοχή Ι.Ε.Κ. του Υπουργείου Τουρισμού ως ακολούθως:

- α) της ΕΠΑ.Σ. Αναβύσσου στο Ι.Ε.Κ. Αναβύσσου,
- β) της ΕΠΑ.Σ. Μακεδονίας στο Ι.Ε.Κ. Θεσσαλονίκης (Περαία Θερμαϊκού),
- γ) της ΕΠΑ.Σ. Πελοποννήσου στο Ι.Ε.Κ. Πελοποννήσου (Άργος),
- δ) της ΕΠΑ.Σ. Ηρακλείου στο Ι.Ε.Κ. Ηρακλείου Κρήτης (Κοκκίни Χάνι),
- ε) της ΕΠΑ.Σ. Ρόδου στο Ι.Ε.Κ. Ρόδου,
- στ) της ΕΠΑ.Σ. Κέρκυρας στο Ι.Ε.Κ. Κέρκυρας,
- ζ) της ΕΠΑ.Σ. Θράκης στο Ι.Ε.Κ. Αλεξανδρούπολης, η) της ΕΠΑ.Σ. Γαλαξιδίου στο Ι.Ε.Κ. Γαλαξιδίου.

Τίτλοι σπουδών ή πιστοποιητικά αποφοίτησης ή βεβαιώσεις σπουδών σε μαθητές που έχουν ολοκληρώσει τη φοίτησή τους στις ΕΠΑ.Σ. του Υπουργείου Τουρισμού και πάσης φύσεως διοικητικά έγγραφα αρμοδιότητας ΕΠΑ.Σ., χορηγούνται από τα ανωτέρω Ι.Ε.Κ..

Άρθρο 49

Εκπαιδευτικό προσωπικό των Ανωτάτων

Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.Τ.Ε.)

Η παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3105/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων καθορίζονται οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του εκπαιδευτικού προσωπικού των Α.Σ.Τ.Ε., όπως το υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας, η υποχρέωση για εποπτεία πρακτικής άσκησης, η υποχρέωση για παροχή διοικητικού έργου, οι ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησης των διευθυντών των Α.Σ.Τ.Ε. και των προϊσταμένων των τμημάτων τους, οι όροι και η διαδικασία για μερική απαλλαγή από διδακτικές υποχρεώσεις των διευθυντών και μελών Ε.Π. που έχουν επιφορτιστεί με ειδικά διοικητικά καθήκοντα για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και κάθε άλλο σχετικό θέμα.».

Άρθρο 50

Πρόγραμμα σπουδών των Α.Σ.Τ.Ε.

Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 20 του ν. 3105/2003 (Α΄ 29) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στο πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνεται ενότητα σχετική με την αναπηρία και την προσβασιμότητα των τουριστικών υπηρεσιών στα άτομα με αναπηρία.».

Άρθρο 51

Διευθυντές και υποδιευθυντές Ι.Ε.Κ.

Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 22 του ν. 4276/2014 αντικαθίστανται ως εξής:

«3.α) Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, ύστερα από απόφαση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου της παρ. 6 του άρθρου 4 του ν. 4109/2013, τοποθετούνται στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), αρμοδιότητας Υπουργείου Τουρισμού, διευθυντές, με τριετή θητεία, εκπαιδευτικοί κατηγορίας ΠΕ και, σε περίπτωση έλλειψης αυτών, διοικητικοί υπάλληλοι του Υπουργείου Τουρισμού κατηγορίας ΠΕ, κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου με εξειδίκευση σε θέματα τουρισμού ή εκπαίδευσης. Σε εκπαιδευτήρια με αριθμό καταρτιζομένων μεγαλύτερο των εκατόν ογδόντα (180), τοποθετούνται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού και υποδιευθυντές με τριετή θητεία, εκπαιδευτικοί κατηγορίας ΠΕ και, σε περίπτωση έλλειψης αυτών, διοικητικοί υπάλληλοι του Υπουργείου Τουρισμού κατηγορίας ΠΕ, οι οποίοι συνεπικουρούν τους διευθυντές στην άσκηση των καθηκόντων τους.

β) Ο διευθυντής του Ι.Ε.Κ. όταν ελλείπει, απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται από τον υποδιευθυντή. Αν ελλείπει, απουσιάζει ή κωλύεται και ο υποδιευθυντής, τότε ο διευθυντής αναπληρώνεται από εκπαιδευτικό που υπηρετεί στο Ι.Ε.Κ. και ορίζεται με απόφαση του διευθυντή. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν οριστεί αναπληρωτής ή δεν υπάρχει υποδιευθυντής, ο διευθυντής αναπληρώνεται από τον αρχαιότερο εκπαιδευτικό των Ι.Ε.Κ.. Σε περίπτωση έλλειψης εκπαιδευτικού, η αναπλήρωση γίνεται από διοικητικό υπάλληλο που υπηρετεί στο Ι.Ε.Κ., σύμφωνα με τις διατάξεις του δημοσιοϋπαλληλικού κώδικα.

γ) Ο διευθυντής του Ι.Ε.Κ. δεν ασκεί διδακτικά καθήκοντα. Ο υποδιευθυντής του Ι.Ε.Κ. μπορεί, ύστερα από σχετική απόφαση του διευθυντή, να ασκεί διδακτικά καθήκοντα, τα οποία δεν μπορεί να ξεπερνούν τις δεκαέξι (16) ώρες εβδομαδιαίως, ανάλογα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες του Ι.Ε.Κ.. Ο χρόνος άσκησης των καθηκόντων του διευθυντή των Ι.Ε.Κ. λογίζεται και ως χρόνος άσκησης διδακτικών καθηκόντων.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Διοικητικής Ανασυγκρότησης καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία επιλογής των διευθυντών και των υποδιευθυντών των Ι.Ε.Κ., καθώς και τα ειδικότερα προσόντα των υποψηφίων.».

ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΟΟ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ Ε.Ο.Τ.

Άρθρο 52

Η παρ. 7 του άρθρου 3 του π.δ. 72/2018 (Α΄141) αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Ο Γενικός Γραμματέας του Ε.Ο.Τ. προΐσταται του προσωπικού του Ε.Ο.Τ., διευθύνει το έργο των υπηρεσιών του, έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία του, εκπροσωπεί τον Οργανισμό δικαστικώς και εξωδικαστικώς, χορηγεί στους δικηγόρους του Ε.Ο.Τ. τη δικαστική πληρεξουσιότητα και εντολή, ασκεί τις αρμοδιότητες που του μεταβιβάζει το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) και εκπροσωπεί τον Οργανισμό στο εσωτερικό ή το εξωτερικό σε διεθνείς οργανισμούς, πανεπιστημιακές κοινότητες, φορείς και ομάδες κοινού ειδικού ενδιαφέροντος, σε διεθνείς τουριστικές εκθέσεις, ημερίδες, σεμινάρια, εργαστήρια κατάρτισης, εκδηλώσεις, δράσεις, φόρουμ, συναντήσεις με διεθνείς ή άλλους φορείς. Επίσης δύναται κατ' εξουσιοδότηση του Δ.Σ. να ορίζει ένα ή περισσότερα μέλη του Δ.Σ. να τον συνοδεύουν κατά την εκπροσώπηση του Ε.Ο.Τ. στο εσωτερικό ή το εξωτερικό ή και να εκπροσωπούν τα ίδια τον Οργανισμό.».

Άρθρο 53

1. Στην περίπτωση δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 13 του π.δ. 72/2018 προστίθεται υποπερίπτωση ιζιζ΄, ως εξής:

«ιζιζ. Την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την καταγραφή των εκμισθωμένων, μισθωμένων και παραχωρημένων κτιρίων του Ε.Ο.Τ., την εκμετάλλευση, την αξιοποίηση, την εκμίσθωση, τη μίσθωση και την παραχώρηση ακινήτων,

καθώς και τη σύναψη, την ανανέωση και την τροποποίηση των σχετικών συμβάσεων.».

2. Στο τέλος της περίπτωσης α΄ της παρ. 2 του άρθρου 18 του π.δ. 72/2018 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Συνιστάται μία (1) οργανική θέση εκπαιδευτικής βαθμίδας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ) της ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, με αντίστοιχη μείωση στις οργανικές θέσεις της ειδικότητας ΠΕ Δημοσιογράφων.».

Άρθρο 54

Η παρ. 1 του άρθρου 25 του πδ. 72/2018 τροποποιείται ως εξής:

α) Η περίπτωση δ΄ αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού Αυστρίας με έδρα τη Βιέννη και περιοχή τοπικής αρμοδιότητας την Αυστρία, την Ελβετία, την Ουγγαρία και τη Σλοβακία».

β) Η περίπτωση στ΄ αντικαθίσταται ως εξής:

«στ. Υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού Γαλλίας με έδρα το Παρίσι και περιοχή τοπικής αρμοδιότητας τη Γαλλία».

γ) Η περίπτωση ια΄ αντικαθίσταται ως εξής:

«ια. Υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού Ρουμανίας με έδρα το Βουκουρέστι και περιοχή τοπικής αρμοδιότητας τη Ρουμανία, τη Βουλγαρία και την Ουκρανία».

δ) Η περίπτωση ιστ΄ αντικαθίσταται ως εξής:

«ιστ. Υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού Πολωνίας, με έδρα τη Βαρσοβία και περιοχή τοπικής αρμοδιότητας την Πολωνία και την Τσεχία».

ε) Προστίθεται περίπτωση ιζ΄ ως εξής:

«ιζ. Υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού Ισπανίας, με έδρα τη Μαδρίτη και περιοχή τοπικής αρμοδιότητας την Ισπανία, την Πορτογαλία και τη Νότια Αμερική».

Άρθρο 55

Η παρ. 1 του άρθρου 31 του π.δ. 72/2018 τροποποιείται ως εξής:

α) Η περίπτωση β' αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εσωτερικού Ηπείρου, με έδρα τα Ιωάννινα, στην οποία υπάγεται το Γραφείο Πληροφοριών Άρτας».

β) Προστίθεται περίπτωση ι' ως εξής:

«ι. Υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εσωτερικού Ιονίων Νήσων, με έδρα την Κέρκυρα».

Άρθρο 56

Το άρθρο 28 του π.δ. 343/2001 (Α'231) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 28

Διαδικασία επιλογής προσωπικού

Υπηρεσιών Εξωτερικού

1. Η διαδικασία επιλογής υπαλλήλων για την πλήρωση των θέσεων Προϊσταμένου και Αναπληρωτή Προϊσταμένου έχει ως εξής:

α) Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ε.Ο.Τ., που αποστέλλεται στο Υπουργείο Τουρισμού, ανακοινώνονται, έως τις 31 Μαρτίου κάθε έτους, οι προς πλήρωση θέσεις και η έναρξη διαδικασίας επιλογής προσωπικού για την κάλυψη των θέσεων των Υπηρεσιών Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού. Με την ίδια απόφαση, οι ενδιαφερόμενοι υπάλληλοι καλούνται να υποβάλουν στη Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών του Ε.Ο.Τ., μέσα σε αποκλειστική προθεσμία που ορίζεται σ' αυτή, αίτηση για μετάθεση ή απόσπαση, σύμφωνα με τις διακρίσεις του άρθρου 28 του π.δ. 72/2018 (Α'141), αναφέροντας κατά σειρά προτίμησης μέχρι τρεις (3) Υπηρεσίες Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού. Στην αίτηση επισυνάπτεται, επί ποινή αποκλεισμού από την αξιολόγηση, βιογραφικό σημείωμα και υπεύθυνη δήλωση συνδρομής των επικαλούμενων προσόντων. Τα σχετικά αποδεικτικά έγγραφα υποβάλλονται στην ανωτέρω Διεύθυνση μέχρι το πέρας των συνεντεύξεων της περίπτωσης β'.

β) Μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας, οι υποψήφιοι καλούνται σε συνέντευξη ενώπιον τριμελούς επιτροπής αξιολόγησης, που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, ύστερα από εισήγηση του Γενικού

Γραμματέα του Ε.Ο.Τ., στον τόπο και το χρόνο που ορίζεται με πράξη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών του Ε.Ο.Τ..

γ) Η επιτροπή αξιολόγησης απαρτίζεται από δύο (2) υπαλλήλους του Ε.Ο.Τ., οι οποίοι προτείνονται από το Γενικό Γραμματέα του Ε.Ο.Τ., και έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Τουρισμού, ο οποίος ορίζεται από τον Υπουργό. Η επιτροπή καταρτίζει πίνακα ανά υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού, με αξιολογική σειρά και αιτιολογημένη κρίση, για όλους τους υποψηφίους, ο οποίος διαβιβάζεται στη Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών του Ε.Ο.Τ., το αργότερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από το τέλος των συνεντεύξεων.

δ) Οι αιτήσεις, τα συνημμένα σ' αυτές έγγραφα, τα σχετικά αποδεικτικά έγγραφα και τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων διαβιβάζονται στο υπηρεσιακό συμβούλιο του Ε.Ο.Τ., το οποίο γνωμοδοτεί για τη μετάθεση ή την απόσπαση, αφού συντάξει έναν (1) πίνακα μεταθετών και έναν (1) πίνακα αποσπαστέων για κάθε θέση, με αξιολογική σειρά. Για τη σύνταξη του πίνακα λαμβάνονται υπόψη τα απαιτούμενα για κάθε θέση προσόντα και τα προσόντα κάθε υποψηφίου. Στο τέλος κάθε πίνακα και σε ειδική στήλη αναγράφονται οι υποψήφιοι, των οποίων οι αιτήσεις δεν γίνονται δεκτές, και ο λόγος απόρριψής τους.

2. Η διαδικασία επιλογής επιτόπιου προσωπικού έχει ως εξής:

α) Το επιτόπιο προσωπικό προσλαμβάνεται σύμφωνα με τις λειτουργικές ανάγκες κάθε Υπηρεσίας, τις οποίες θέτει υπόψη της Διεύθυνσης Υπηρεσιών Εσωτερικού και Εξωτερικού, ως εξής:

αα) Η Επιτροπή που προβλέπεται στην 33/2006 Π.Υ.Σ. (Α' 280) εγκρίνει την κίνηση της διαδικασίας πρόσληψης.

ββ) Η προκήρυξη για την πλήρωση των θέσεων δημοσιεύεται - αφού ληφθούν υπόψη οι τοπικές συνθήκες της αγοράς εργασίας - σε έντυπα ή διαδικτυακούς τόπους τουριστικού ενδιαφέροντος της χώρας, όπου εδρεύει η υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού και στην οποία πρόκειται να απασχοληθεί το επιτόπιο προσωπικό.

γγ) Οι υποψήφιοι υποβάλλουν αιτήσεις στην ανωτέρω υπηρεσία.

δδ) Οι υποψήφιοι καλούνται από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας σε συνέντευξη.

εε) Ο προϊστάμενος της υπηρεσίας Ε.Ο.Τ. εξωτερικού εισηγείται προς τη Διεύθυνση Υπηρεσιών Εσωτερικού και Εξωτερικού.

στστ) Η Διεύθυνση Υπηρεσιών Εσωτερικού και Εξωτερικού εισηγείται προς το διοικητικό συμβούλιο του Ε.Ο.Τ.. ζζ) Το διοικητικό συμβούλιο του Ε.Ο.Τ. εκδίδει απόφαση.

ηη) Ο εποπτεύων Υπουργός εκδίδει απόφαση.

θθ) Ο προϊστάμενος της κάθε υπηρεσίας εξωτερικού του Ε.Ο.Τ. συνάπτει και υπογράφει συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της χώρας έδρας της υπηρεσίας εξωτερικού.

β) Με ευθύνη του προϊσταμένου της υπηρεσίας Ε.Ο.Τ. εξωτερικού, πρέπει να ενημερώνεται η Κεντρική Υπηρεσία του Ε.Ο.Τ. τρεις (3) μήνες πριν από τη λήξη των εν λόγω συμβάσεων, ώστε να λαμβάνουν χώρα οι αναγκαίες διαδικασίες για τη διακοπή ή την ανανέωσή τους.

γ) Ο Προϊστάμενος κάθε υπηρεσίας Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού, σε συνεργασία με εξειδικευμένα Γραφεία της χώρας όπου υπηρετεί, καταρτίζει σχέδιο σύμβασης, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της χώρας έδρας της υπηρεσίας εξωτερικού. Στη συνέχεια, συνάπτεται και υπογράφεται η σύμβαση εργασίας, που κοινοποιείται στη Διεύθυνση Υπηρεσιών Εσωτερικού και Εξωτερικού. Με μέριμνα του προϊσταμένου και μετά την ολοκλήρωση της εγκριτικής διαδικασίας, καθώς και την υπογραφή της οικείας σύμβασης, καταβάλλονται οι εργοδοτικές, ασφαλιστικές και άλλες εισφορές στις αρμόδιες υπηρεσίες της κάθε χώρας για λογαριασμό του επιτόπιου προσωπικού. Για τον ακριβή καθορισμό του ύψους των ανωτέρω εισφορών, ο προϊστάμενος κάθε υπηρεσίας Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού μπορεί να συνεργάζεται με εξειδικευμένο λογιστικό γραφείο.»

Άρθρο 57

Το άρθρο 29 του π.δ. 343/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 29

Μεταθέσεις - αποσπάσεις

1. Η μετάθεση των υπαλλήλων του άρθρου 29 του π.δ. 72/2018 (Α΄ 141) διενεργείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ε.Ο.Τ., ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου.

Με το έγγραφο που ανακοινώνεται στον υπάλληλο η μετάθεσή του, τάσσεται η αναγκαία προθεσμία για τη μετάβαση στη νέα θέση του, προθεσμία η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τους δύο (2) κατ' ανώτατο όριο μήνες. Σε έκτακτες περιπτώσεις και με την έγγραφη σύμφωνη γνώμη του υπό μετάθεση υπαλλήλου, η μετάβαση στη νέα θέση του μπορεί να είναι άμεση.

2. Η διάρκεια της μετάθεσης είναι τρία (3) έτη. Η παράταση της μετάθεσης επιτρέπεται έως έξι (6) επιπλέον έτη με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ε.Ο.Τ., ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, εφόσον ο υπάλληλος υποβάλει σχετική αίτηση στη Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών του Ε.Ο.Τ. έξι (6) μήνες πριν από τη λήξη της. Για την παράταση της μετάθεσης, το υπηρεσιακό συμβούλιο εκτιμά τις ανάγκες της υπηρεσίας και λαμβάνει υπόψη τις ετήσιες εκθέσεις αξιολόγησης του υπαλλήλου και τη γενικότερη απόδοσή του.

3. Όσα ορίζονται στην παράγραφο 2 του παρόντος εφαρμόζονται και στους ήδη υπηρετούντες υπαλλήλους σε υπηρεσίες Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού, οι οποίοι, ύστερα από αίτημά τους και πριν από τη λήξη της τριετούς παράτασης της θητείας τους, μπορεί να ζητήσουν την ανανέωση της μετάθεσής τους έως τη συμπλήρωση του συνολικού χρόνου παράτασης των έξι (6) ετών.

4. Η μετάθεση παύει αυτοδίκαια όταν λήξει το χρονικό όριο της παραγράφου 2. Ο υπάλληλος, μετά τη λήξη της μετάθεσης, επανέρχεται στην Κεντρική Υπηρεσία του Ε.Ο.Τ..

5. Η απόσπαση των υπαλλήλων του άρθρου 29 του π.δ. 72/2018 διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου του Ε.Ο.Τ. και του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου. Με το έγγραφο που ανακοινώνεται στον υπάλληλο η απόσπασή του, τάσσεται η αναγκαία προθεσμία για τη μετάβαση στη νέα θέση του, προθεσμία η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τους δύο (2) κατ' ανώτατο όριο μήνες. Σε έκτακτες περιπτώσεις και με την έγγραφη σύμφωνη γνώμη του υπό απόσπαση υπαλλήλου, η μετάβαση στη νέα θέση του μπορεί να είναι άμεση.

6. Η διάρκεια της απόσπασης είναι τρία (3) έτη. Επιτρέπεται η παράταση της απόσπασης έως έξι (6) επιπλέον έτη με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου του Ε.Ο.Τ. και του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου, εφόσον ο υπάλληλος υποβάλει σχετική αίτηση στη Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών του Ε.Ο.Τ. έξι (6) μήνες πριν από τη λήξη της. Για την παράταση της απόσπασης, το υπηρεσιακό συμβούλιο του Ε.Ο.Τ.

εκτιμά τις ανάγκες της υπηρεσίας και λαμβάνει υπόψη τις ετήσιες εκθέσεις αξιολόγησης του υπαλλήλου και τη γενικότερη απόδοσή του.

7. Όσα ορίζονται στην παράγραφο 6 εφαρμόζονται και στους ήδη υπηρετούντες υπαλλήλους σε υπηρεσίες Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού, οι οποίοι, ύστερα από αίτημά τους και πριν από τη λήξη της τριετούς παράτασης της θητείας τους, μπορεί να ζητήσουν την ανανέωση της απόσπασής τους έως τη συμπλήρωση του συνολικού χρόνου παράτασης των έξι (6) ετών.

8. Η απόσπαση παύει αυτοδίκαια όταν λήξει το χρονικό όριο της παραγράφου 5. Ο υπάλληλος, μετά τη λήξη της απόσπασης, επανέρχεται στην υπηρεσία προέλευσης. Υπάλληλος που ήδη υπηρέτησε για μία (1) ή περισσότερες θητείες στο εξωτερικό και έχει επανέλθει στην Κεντρική Υπηρεσία του Ε.Ο.Τ. ή του Υπουργείου Τουρισμού, σύμφωνα με όσα ορίζονται ανωτέρω, μπορεί να συμμετάσχει, ύστερα από σχετική προκήρυξη, στις κρίσεις για την εκ νέου μετάθεση ή απόσπασή του στην ίδια ή σε άλλη υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού.».

Άρθρο 58

Το άρθρο 30 του π.δ. 343/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 30

Αντιμετώπιση έκτακτων υπηρεσιακών αναγκών στον Ε.Ο.Τ.

1. Αν κενωθεί θέση πριν από την παρέλευση της τριετίας, η θέση καλύπτεται από τους πίνακες της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 28 και για το χρονικό διάστημα που απομένει μέχρι τη συμπλήρωση της τριετίας. Αν αυτό δεν είναι δυνατόν, επιτρέπεται η πλήρωση της κενής θέσης:

α) με απόσπαση υπαλλήλου της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ε.Ο.Τ. ή του Υπουργείου Τουρισμού, με αιτιολογημένη απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ε.Ο.Τ. ή του οικείου Υπουργού, χωρίς γνώμη των υπηρεσιακών συμβουλίων, εφόσον το διάστημα που απομένει μέχρι τη συμπλήρωση της τριετίας δεν υπερβαίνει το ένα (1) έτος ή β) με μετάθεση υπαλλήλου της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ε.Ο.Τ., ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, εφόσον το διάστημα που απομένει μέχρι τη συμπλήρωση της τριετίας υπερβαίνει το ένα (1) έτος. Στην περίπτωση αυτή, η απόσπαση ή η μετάθεση γίνεται και χωρίς αίτηση του υπαλλήλου.

2. Αν δεν καταστεί δυνατή η πλήρωση κενής οργανικής θέσης των υπηρεσιών εξωτερικού του Ε.Ο.Τ. με τη διαδικασία των προηγούμενων άρθρων επιτρέπεται:

α) η μετάθεση υπαλλήλου της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ε.Ο.Τ., με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ε.Ο.Τ., ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, και χωρίς αίτηση του υπαλλήλου ή

β) με απόσπαση υπαλλήλου της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Τουρισμού, με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, ύστερα από γνώμη των οικείων υπηρεσιακών συμβουλίων, και χωρίς αίτηση του υπαλλήλου. Με το έγγραφο που ανακοινώνεται στον υπάλληλο η μετάθεσή του, τάσσεται η αναγκαία για τη μετάβαση στη νέα του θέση προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο (2) μηνών.

3. Για την αντιμετώπιση έκτακτων υπηρεσιακών αναγκών, επιτρέπεται η απόσπαση υπαλλήλων του Υπουργείου Τουρισμού ή της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ε.Ο.Τ. σε υπηρεσίες Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού, ακόμη και αν δεν υπάρχει κενή οργανική θέση, με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ή με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ε.Ο.Τ., αντίστοιχα, χωρίς γνώμη του κατά περίπτωση αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου. Η διάρκεια της απόσπασης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) έτος.

4. α) Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ε.Ο.Τ., χωρίς τη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, επιτρέπεται η απόσπαση υπαλλήλου του Ε.Ο.Τ. που υπηρετεί σε υπηρεσία εξωτερικού, σε άλλη υπηρεσία εξωτερικού ή η επαναφορά του στην Κεντρική Υπηρεσία για την αντιμετώπιση έκτακτων υπηρεσιακών αναγκών.

β) Με όμοια απόφαση επιτρέπεται η ανάθεση παράλληλης άσκησης καθηκόντων σε υπάλληλο υπηρεσίας εξωτερικού του Ε.Ο.Τ. και σε άλλη υπηρεσία εξωτερικού, όταν τούτο επιβάλλεται για την αντιμετώπιση έκτακτων υπηρεσιακών αναγκών. Η διάρκεια της παράλληλης άσκησης καθηκόντων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) έτος.

5. Η μετάθεση ή η απόσπαση παύει αυτοδίκαια, όταν λήξει το χρονικό όριο που ορίζεται στην οικεία απόφαση. Ο υπάλληλος, μετά τη λήξη της μετάθεσης ή της απόσπασης, επανέρχεται υποχρεωτικά στην Κεντρική Υπηρεσία του Ε.Ο.Τ. ή στην υπηρεσία προέλευσης, αντίστοιχα, χωρίς άλλη διατύπωση.».

Άρθρο 59

Το άρθρο 31 του π.δ. 343/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 31

Δικαιώματα και υποχρεώσεις προσωπικού

1. Στους υπαλλήλους του Ε.Ο.Τ. και του Υπουργείου Τουρισμού που μετατίθενται ή αποσπώνται, αντίστοιχα, στις υπηρεσίες Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού, παρέχεται, πέραν των τακτικών αποδοχών τους, επίδομα υπηρεσίας αλλοδαπής, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κεφαλαίου Γ΄ της υποπαραγράφου Δ.9 της παρ. Δ΄ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α΄ 94). Μέχρι την έκδοση της απόφασης που προβλέπεται από τις ανωτέρω διατάξεις, ισχύει η παρ. 5 του άρθρου 23 σε συνδυασμό με το άρθρο 27 του Κεφαλαίου Γ΄ της υποπαραγράφου Δ.9 της παρ. Δ΄ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015.
2. Η μετάθεση ή η απόσπαση υπαλλήλων σε υπηρεσία Ε.Ο.Τ. εξωτερικού θεωρείται πραγματική υπηρεσία στην οργανική τους θέση.
3. Στο προσωπικό που υπηρετεί σε υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού, τακτικό και επιτόπιο, απαγορεύεται η άσκηση κερδοσκοπικών πράξεων, η συμμετοχή σε ημεδαπές ή αλλοδαπές τουριστικές επιχειρήσεις και η παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες. Παράβαση της διάταξης αυτής συνεπάγεται την εφαρμογή των διατάξεων του πειθαρχικού δικαίου για τους τακτικούς υπαλλήλους και την ανάκληση της απόφασης μετάθεσης ή απόσπασης, ενώ για το επιτόπιο προσωπικό την καταγγελία της σύμβασης εργασίας.
4. Οι ανωτέρω υπάλληλοι οφείλουν να διαμένουν στην πόλη όπου είναι η έδρα της υπηρεσίας Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού, στην οποία υπηρετούν, ή σε προάστιο της έδρας αυτής. Επιτρέπεται να απομακρύνονται από την έδρα τους, αν υπάρχει υπηρεσιακή ανάγκη, ενημερώνοντας σχετικά την Κεντρική Υπηρεσία.
5. Πλημμελής άσκηση των καθηκόντων που συνεπάγεται βλάβη των συμφερόντων του Ε.Ο.Τ. αποτελεί σπουδαίο λόγο για την ανάκληση της απόφασης μετάθεσης ή απόσπασης του υπαλλήλου.
6. Η ανάκληση της απόφασης μετάθεσης ή απόσπασης στις περιπτώσεις των παραγράφων 3 και 5 διενεργείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ε.Ο.Τ.. Πριν από την έκδοση της απόφασης, ο υπάλληλος καλείται να εκθέσει τις απόψεις του για το λόγο ανάκλησης, μέσα σε προθεσμία που ορίζεται στην κλήση και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών.

7. Το επιτόπιο προσωπικό δεν δικαιούται επίδομα αλλοδαπής και δεν καταλαμβάνει οργανικές θέσεις. Τα θέματα ασφάλισης, αντιμισθίας, συνταξιοδότησης, αποζημίωσης, καθώς και τα λοιπά θέματα που αφορούν την εργασιακή σχέση του, ρυθμίζονται από το δίκαιο της χώρας στην οποία έχει την έδρα της η κάθε υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού.».

ΜΕΡΟΣ ΕΝΑΤΟ

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 60

Ετήσια επιθεώρηση ειδικών τουριστικών λεωφορείων δημόσιας χρήσης από περιφερειακές υπηρεσίες τουρισμού

Στο τέλος της περίπτωσης β΄ της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 711/1977 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Αν ο στόλος των δηλωμένων ειδικών τουριστικών λεωφορείων της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας Τουρισμού ξεπερνά τα διακόσια (200), η επιθεώρηση που πραγματοποιείται από την υπηρεσία μπορεί να είναι δειγματοληπτική σε ποσοστό όχι μικρότερο του τριάντα τοις εκατό (30 %).».

Άρθρο 61

Υπαγωγή στο καθεστώς κινήτρων του αναπτυξιακού νόμου

Η 23908/1991 κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας (Β΄ 208), η 12061/2007 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Τουριστικής Ανάπτυξης (Β΄ 1393) και η 16793/2009 κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Τουριστικής Ανάπτυξης και του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Β΄2086), από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ισχύουν για την υπαγωγή στο καθεστώς κινήτρων της εκάστοτε αναπτυξιακής νομοθεσίας, καθώς και για την ανέγερση των εγκαταστάσεων αυτών χωρίς υπαγωγή σε καθεστώς κινήτρων αναπτυξιακής νομοθεσίας.

Άρθρο 62

Παρατηρητήριο Τουρισμού

Η παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4179/2013 (Α΄ 175) αντικαθίσταται ως εξής:

«2 . Το Παρατηρητήριο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού και αποτελείται από τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Τουριστικής Πολιτικής του Υπουργείου Τουρισμού, τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Έρευνας του Υπουργείου Τουρισμού, έναν (1) εκπρόσωπο του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), ένα (1) μέλος ΔΕΠ πανεπιστημιακών ιδρυμάτων ή Α.Τ.Ε.Ι., έναν (1) εκπρόσωπο της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), έναν (1) εκπρόσωπο που ορίζει το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος, έναν (1) εκπρόσωπο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σ.Ε.Τ.Ε.) και δύο (2) εμπειρογνώμονες με πολυετή πείρα σε θέματα τουρισμού. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο Πρόεδρος του Παρατηρητηρίου και ο αναπληρωτής του.».

Άρθρο 63

Ρυθμίσεις για τα ξενοδοχεία συνιδιοκτησίας (condohotels)

1. Η περίπτωση εε΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«εε. Ξενοδοχεία συνιδιοκτησίας (condohotels) είναι ξενοδοχειακά καταλύματα της υποπερίπτωσης αα΄ της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 2, κατηγορίας τριών (3) ή τεσσάρων (4) ή πέντε (5) αστέρων εντός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων και εντός ορίων οικισμών πριν από το έτος 1923 ή κάτω των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων. Επί των ξενοδοχείων αυτών, με τη μορφή δωματίων ή διαμερισμάτων, επιτρέπεται η σύσταση οριζόντιων και κάθετων ιδιοκτησιών και η σύσταση ή μεταβίβαση ενοχικών και εμπραγμάτων δικαιωμάτων σε τρίτους. Η μακροχρόνια μίσθωση συνομολογείται για χρονικό διάστημα δέκα (10) τουλάχιστον ετών.».

2. Το άρθρο 18 του ν. 4276/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 18

Ξενοδοχεία συνιδιοκτησίας

1. Η δημιουργία ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας επιτρέπεται και με μετατροπή υφιστάμενων ξενοδοχείων εντός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων και εντός ορίων οικισμών πριν από το έτος 1923 ή κάτω των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων, που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου αυτού, εφόσον:

α) έχουν κατασκευαστεί νόμιμα ή έχουν υπαχθεί στις ρυθμίσεις των άρθρων 5 έως 7 του ν. 3843/2010, του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 και στις διατάξεις του ν. 4178/2013,

β) διαθέτουν σε ισχύ ή διέθεταν Ειδικό Σήμα Λειτουργίας (Ε.Σ.Λ.) και έχουν παύσει τη λειτουργία τους.

2. Το ποσοστό των τμημάτων των ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας, που μπορεί να πωληθούν ή εκμισθωθούν μακροχρόνια, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το σαράντα τοις εκατό (40%) της συνολικώς δομούμενης ή δομημένης επιφάνειας του ξενοδοχείου συνιδιοκτησίας.

3. Οι φορείς διαχείρισης του ξενοδοχείου συνιδιοκτησίας οφείλουν να διατηρούν το σύνολο των κοινόχρηστων χώρων και εγκαταστάσεων του ξενοδοχείου συνιδιοκτησίας, που απαιτούνται σύμφωνα με τις προδιαγραφές για την εξυπηρέτηση των προς πώληση ή προς μακροχρόνια εκμίσθωση δωματίων και διαμερισμάτων, σε λειτουργική ετοιμότητα σε όλη τη διάρκεια του έτους.

4. Τα ξενοδοχεία συνιδιοκτησίας διέπονται από κανονισμό συνιδιοκτησίας και λειτουργίας που καταρτίζεται, με συμβολαιογραφική πράξη, από τον ιδιοκτήτη του ακινήτου, ύστερα από έγκριση του κανονισμού από τον Υπουργό Τουρισμού. Με τον κανονισμό αυτόν, ο οποίος μεταγράφεται μαζί με την πράξη σύστασης οριζόντιων και καθέτων ιδιοκτησιών, καθορίζονται ιδίως:

α) τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των ιδιοκτητών ή των μισθωτών των αυτοτελών διηρημένων ιδιοκτησιών, οι περιορισμοί των δικαιωμάτων τους, καθώς και των λοιπών χρηστών που έλκουν από αυτούς δικαιώματα,

β) τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις επί των κοινόκτητων και κοινόχρηστων χώρων, κτισμάτων, εγκαταστάσεων και υπηρεσιών, καθώς και οι περιορισμοί τους, γ) ο φορέας διαχείρισης και λειτουργίας και τα θέματα που αφορούν τη διοίκηση του ξενοδοχείου συνιδιοκτησίας, καθώς και την εποπτεία και την άσκηση ελέγχου επί των επιμέρους αυτοτελών διηρημένων ιδιοκτησιών, δ) οι ελάχιστες παρεχόμενες ξενοδοχειακές και τουριστικές υπηρεσίες προς τους ιδιοκτήτες ή τους μισθωτές των αυτοτελών διηρημένων ιδιοκτησιών σε ετήσια βάση, οι κοινές δαπάνες και ο τρόπος υπολογισμού και

κατανομής τους στους ιδιοκτήτες ή τους μισθωτές των αυτοτελών διηρημένων ιδιοκτησιών, καθώς και ο τρόπος και το είδος εκμετάλλευσης των κοινόκτητων χώρων, έργων και υπηρεσιών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

5. Οι ιδιοκτήτες ή οι μισθωτές των αυτοτελών διηρημένων ιδιοκτησιών δεν μπορεί να εκμισθώνουν ή να υπομισθώνουν τα ακίνητα σε τρίτους, παρά μόνο σύμφωνα με τους όρους και τους περιορισμούς που καθορίζονται στον οικείο κανονισμό.

6. Για τη γνωστοποίηση ξενοδοχείου συνιδιοκτησίας, απαιτείται η τήρηση στο αρχείο της επιχείρησης των δικαιολογητικών της παραγράφου 1 του άρθρου 3, της συμβολαιογραφικής πράξης σύστασης οριζόντιων και καθέτων ιδιοκτησιών και του κανονισμού συνιδιοκτησίας και λειτουργίας της παραγράφου 4.

7. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού εγκρίνεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας και καθορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενό του. Ο εγκρινόμενος κατά τα ανωτέρω κανονισμός συνιδιοκτησίας και λειτουργίας προσαρτάται σε κάθε δικαιοπραξία με αντικείμενο τη σύσταση, την αλλοίωση, τη μετάθεση ή τη μεταβίβαση εμπράγματων ή ενοχικών δικαιωμάτων επί των αυτοτελών διηρημένων ιδιοκτησιών που προβλέπονται στην παράγραφο 1 και δεσμεύει όλους.

8. Τα εμπράγματα δικαιώματα, καθώς και τα δικαιώματα μακροχρόνιας μίσθωσης που αποκτώνται επί ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας σημειώνονται στο περιθώριο των οικείων βιβλίων μεταγραφών των αρμόδιων υποθηκοφυλακείων ή κτηματολογικών γραφείων. Σημειωτέα πράξη αποτελούν τα σχετικά συμβόλαια μακροχρόνιας μίσθωσης ή μεταβίβασης οριζόντιων ιδιοκτησιών.

9. Οι παράγραφοι 6 και 7 του άρθρου 9 του ν. 4002/2011 εφαρμόζονται και για τα ξενοδοχεία συνιδιοκτησίας.

10. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται και για υφιστάμενα τουριστικά καταλύματα που μετατρέπονται σε ξενοδοχεία συνιδιοκτησίας.».

Άρθρο 64

Σύνθεση Δ.Σ. του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδος

Η παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 3430/1955 (Α΄ 307) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το διοικητικό συμβούλιο του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδος αποτελείται από:

α) δύο (2) προϊσταμένους διεύθυνσης του εποπτεύοντος Υπουργείου, οι οποίοι διορίζονται με τους αναπληρωτές τους με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού,

β) έναν (1) προϊστάμενο διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών, ο οποίος διορίζεται με τον αναπληρωτή του με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών,

γ) τριάντα επτά (37) εκλεγμένους αντιπροσώπους των ξενοδοχείων, κάθε λειτουργικής μορφής, της χώρας, καθώς και από δύο (2) εκλεγμένους αντιπροσώπους των οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων (camping) της χώρας.».

Άρθρο 65

Απαλλοτριώσεις Ε.Ο.Τ.

Για τις συντελεσμένες απαλλοτριώσεις που κηρύχθηκαν υπέρ και με δαπάνες του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), αρμόδιος για τον καθορισμό της επιστραφείσας αποζημίωσης είναι ο Ε.Ο.Τ., ο οποίος είχε καταβάλει και τα ποσά των αποζημιώσεων για τη συντέλεσή τους.

Άρθρο 66

Τροποποιήσεις του ν. 3498/2006 (Α΄ 230)

1. Το άρθρο 4 του ν. 3498/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 4

Διαδικασία αναγνώρισης

1. Για την αναγνώριση ιαματικών φυσικών πόρων απαιτείται αίτηση προς την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού, με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, που μπορεί να υποβάλει ο κύριος, ο επικαρπωτής ή ο μισθωτής του ακινήτου στο οποίο αναβλύζει ή αντλείται ο φυσικός πόρος.

Αίτηση για αναγνώριση μπορεί να υποβάλει και Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου ή δεύτερου βαθμού, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο, στο οποίο αναβλύζει ή αντλείται ο ιαματικός φυσικός πόρος.

2. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της αίτησης αναγνώρισης ιαματικών φυσικών πόρων, καθώς και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η διαδικασία που ακολουθείται.

Στα απαιτούμενα δικαιολογητικά περιλαμβάνεται τοπογραφικό διάγραμμα της τοποθεσίας που βρίσκεται η ιαματική πηγή, υδρογεωλογική μελέτη, ραδιολογική έκθεση, μικροβιολογικές, φυσικές και χημικές αναλύσεις, καθώς και υγειονομική έκθεση για τις ενδείξεις και τις αντενδείξεις των ιδιοτήτων του ιαματικού φυσικού πόρου.».

2. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 5 του ν. 3498/2006 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Φυσικοί πόροι που έχουν ιαματικές ιδιότητες αναγνωρίζονται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων που προβλέπεται στο άρθρο 10.

2. Η απόφαση αναγνώρισης φυσικών πόρων ως ιαματικών αναφέρει το είδος του φυσικού πόρου, την τοποθεσία ανάβλυσης ή άντλησης, τα φυσικά, χημικά, ραδιολογικά και βιολογικά χαρακτηριστικά του, τις ιαματικές ιδιότητες, καθώς και τις ενδείξεις και τις αντενδείξεις για την ασφαλή χρήση του και συνοδεύεται από τοπογραφικό διάγραμμα, που ελέγχεται από μηχανικό του Υπουργείου Τουρισμού και εγκρίνεται από τη Γενική Διεύθυνση Τουριστικής Πολιτικής του Υπουργείου Τουρισμού, το οποίο, σε φωτοσμίκρυνση, συνδημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και στο οποίο αποτυπώνεται η θέση ανάβλυσης ή άντλησης, καθώς και τα κτίσματα ή τα έργα που υπάρχουν γύρω από την ιαματική πηγή και σε απόσταση διακοσίων (200) μέτρων από αυτή. Οι αποφάσεις αναγνώρισης φυσικών πόρων γνωστοποιούνται στον Ε.Ο.Τ., ο οποίος τηρεί αρχείο αποφάσεων αναγνώρισης φυσικών πόρων.».

3. Η παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 3498/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Συνιστάται Επιτροπή Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων, η οποία αποτελείται από:

α) ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. ή ομότιμο καθηγητή ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος, με ειδικότητα σχετική με τους ιαματικούς πόρους, ως Πρόεδρο,

β) ένα (1) μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ή δικηγόρο,

γ) τον προϊστάμενο του αρμόδιου για τους ιαματικούς φυσικούς πόρους τμήματος του Υπουργείου Τουρισμού,

δ) έναν (1) υπάλληλο του Γενικού Χημείου του Κράτους, με βαθμό Α΄ και ειδικότητα χημικού ή χημικού μηχανικού Α.Ε.Ι.,

ε) έναν (1) υπάλληλο του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (Ι.Γ.Μ.Ε.) με βαθμό Α΄, πτυχι- ούχο Α.Ε.Ι.,

στ) έναν (1) υπάλληλο του Υπουργείου Ανάπτυξης με βαθμό Α΄, πτυχιούχο Α.Ε.Ι., από την υπηρεσία μεταλλείων, με ειδικότητα μεταλλειολόγου Α.Ε.Ι.,

ζ) έναν (1) υπάλληλο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με βαθμό Α΄, πτυχιούχο Α.Ε.Ι., από τη Γενική Διεύθυνση Ορυκτών Πρώτων Υλών,

η) έναν (1) μηχανικό του Υπουργείου Τουρισμού,

θ) έναν (1) υπάλληλο του Υπουργείου Υγείας, με βαθμό Α΄, πτυχιούχο Α.Ε.Ι., της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγιεινής ή της Διεύθυνσης Υγειονομικής Μηχανικής και Υγιεινής Περιβάλλοντος,

ι) έναν (1) ειδικό επιστήμονα ως εκπρόσωπο του Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Ιαματικών Πηγών Ελλάδας,

ια) έναν (1) ειδικό επιστήμονα.

Η συγκρότηση της Επιτροπής γίνεται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού.

Ο Υπουργός Τουρισμού επιλέγει τον Πρόεδρο και τα μέλη των περιπτώσεων β΄, αν συμμετέχει δικηγόρος, γ΄, η΄ και ια΄, καθώς και τους αναπληρωτές τους. Τα λοιπά μέλη προτείνονται από τους καθ΄ ύλην αρμόδιους φορείς με τους αναπληρωτές τους. Η συμμετοχή των μελών Δ.Ε.Π. ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στην Επιτροπή γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4009/2011.».

Άρθρο 67

Παράταση προθεσμίας κατάταξης για κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα

σε κτίρια αρχιτεκτονικής κληρονομιάς

Τα εδάφια δεύτερο και τρίτο της περίπτωσης γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014, όπως η περίπτωση αυτή προστέθηκε με το άρθρο 39 του ν. 4531/2018 (Α΄ 62), αντικαθίστανται ως εξής:

«Κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα εντός των ανωτέρω κτιρίων, που έχουν αδειοδοτηθεί έως την έναρξη ισχύος του ν. 4276/2014, κατατάσσονται αυτοδίκαια σε κατηγορίες αστέρων ως εξής: τα ΑΑ΄ τάξης στην κατηγορία 5 αστέρων, τα Α΄ τάξης στην κατηγορία 4 αστέρων, τα Β΄ τάξης στην κατηγορία 3 αστέρων και τα λοιπά στην κατηγορία των 2 αστέρων. Η ανωτέρω κατάταξη ισχύει έως τις 31.12.2019. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού μπορεί να τροποποιείται η καταληκτική ημερομηνία κατάταξης των ανωτέρω καταλυμάτων.».

Άρθρο 68

Θέση στάθμευσης μπροστά ή πλησίον των ξενοδοχείων

1. Με απόφαση, που εκδίδεται κατά περίπτωση είτε από το δημοτικό συμβούλιο και εγκρίνεται από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης είτε από το περιφερειακό συμβούλιο, χορηγείται άδεια για τη δημιουργία εσοχής στο πεζοδρόμιο, διαφορετικά για την ειδική διαγράμμιση και σηματοδότηση τμήματος του δρόμου, εντός του οδικού δικτύου αρμοδιότητάς τους και συγκεκριμένα στο δρόμο που βρίσκεται έμπροσθεν της εισόδου κύριου ξενοδοχειακού καταλύματος, ύστερα από αίτηση που υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία από τον νόμιμο εκπρόσωπο του καταλύματος αυτού. Στην εσοχή του προηγούμενου εδαφίου ή στο διαγραμμισμένο τμήμα του δρόμου επιτρέπεται αποκλειστικά η στάση ειδικών τουριστικών λεωφορείων δημόσιας χρήσης, ταξί και επιβατηγών ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτων των πελατών του ξενοδοχειακού καταλύματος και μόνο για την επιβίβαση και την αποβίβασή τους, καθώς και τη φόρτωση και την εκφόρτωση των αποσκευών τους.

2. Η απόφαση της παραγράφου 1 εκδίδεται ύστερα από εισήγηση των τεχνικών υπηρεσιών του δήμου, μέσα σε εύλογη προθεσμία από την υποβολή της σχετικής αίτησης και όχι πέραν των τριών (3) μηνών. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία, η εισήγηση τεκμαίρεται θετική.

3. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν είναι εφικτή η δημιουργία εσοχής στο πεζοδρόμιο, καθώς και η ειδική διαγράμμιση και σηματοδότηση τμήματος του δρόμου, στον έμπροσθεν της εισόδου του κύριου ξενοδοχειακού καταλύματος δρόμο, υποδεικνύεται από την τεχνική υπηρεσία του δήμου τμήμα άλλης οδού παρακείμενης του ίδιου οικοδομικού τετραγώνου του καταλύματος αυτού

και, αν ούτε αυτό είναι δυνατό, υποδεικνύεται τμήμα άλλης οδού παρακείμενης στα πλησιέστερα στο ξενοδοχειακό κατάλυμα οικοδομικά τετράγωνα με κριτήριο τελικής επιλογής την πλησιέστερη στο κατάλυμα διαθέσιμη λύση και όχι σε απόσταση ανώτερη των διακοσίων (200) μέτρων από το κατάλυμα αυτό.

Σε περιοχές που απαγορεύεται η στάση/στάθμευση, υποδεικνύεται τμήμα άλλης οδού παρακείμενης στα πλησιέστερα στο ξενοδοχειακό κατάλυμα οικοδομικά τετράγωνα, με κριτήριο τελικής επιλογής την πλησιέστερη στο κατάλυμα διαθέσιμη λύση, και όχι σε απόσταση ανώτερη των διακοσίων (200) μέτρων από το κατάλυμα αυτό.

Η παραχώρηση τμήματος οδού γίνεται για τρία (3) έτη, οπότε και επανεξετάζονται οι προϋποθέσεις με τις οποίες παραχωρήθηκε η θέση, όπως οι κυκλοφοριακές συνθήκες, η νόμιμη λειτουργία του ξενοδοχείου και η εμπρόθεση καταβολή του ετήσιου τέλους που προσδιορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 4.

Σε περίπτωση σφράγισης του ξενοδοχειακού καταλύματος, αίρεται αυτοδίκαια η άδεια που έχει χορηγηθεί.

4. Με την απόφαση της παραγράφου 1 μπορεί να προσδιοριστεί ετήσιο τέλος, που καταβάλλει το ξενοδοχειακό κατάλυμα στο δημοτικό ταμείο υπέρ του δήμου, ως οικονομικό αντάλλαγμα για την παραχώρηση της αποκλειστικής χρήσης του συγκεκριμένου τμήματος, που περιγράφεται στο παρόν. Εφόσον το δημοτικό συμβούλιο αποφασίσει την επιβολή του τέλους του προηγούμενου εδαφίου, το ύψος της δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των εκατό (100) ευρώ ανά παραχωρούμενο μέτρο.

5. Στα ξενοδοχειακά καταλύματα έμπροσθεν των οποίων υπάρχει ήδη εσοχή του πεζοδρομίου, καθορίζεται ότι η εσοχή αυτή διατίθεται για τις ανωτέρω ανάγκες στάσης - στάθμευσης των πελατών τους με την απόφαση της παραγράφου 1.

6. Η εσοχή που δημιουργείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή παραχωρείται σύμφωνα με την παράγραφο 3, σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να είναι μικρότερη των είκοσι (20) μέτρων.

7. Στην εσοχή και στο διαγραμμισμένο τμήμα του δρόμου της παραγράφου 1 υπάρχει ειδική σήμανση για την απαγόρευση της στάσης και της στάθμευσης οποιουδήποτε άλλου οχήματος πλην των περιγραφομένων στην παράγραφο 1.

8. Οι διατάξεις του παρόντος δεν ισχύουν για τα ξενοδοχειακά καταλύματα στα οποία έχει παραχωρηθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος και με οποιονδήποτε τρόπο ο αναγκαίος χώρος για την κάλυψη των περιγραφομένων στην παράγραφο 1 αναγκών στάσης και στάθμευσης για όσο χρόνο ισχύει η παραχώρηση αυτή. Για τα ξενοδοχειακά αυτά καταλύματα επιτρέπεται και η παράταση της ισχύος της σχετικής παραχώρησης σύμφωνα με την κείμενη, κατά το χρόνο της παραχώρησης, νομοθεσία.

9. Τα ανωτέρω ισχύουν με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.), ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2696/1999 (Α΄57) .

Άρθρο 69

Ρυθμίσεις για Π.Ο.Τ.Α.

1. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παρ. 5 του άρθρου 29 του ν. 2545/1997 (Α΄54), όπως είχε αντικατασταθεί με την παρ. 5 του άρθρου 51 του ν. 3105/2003 (Α΄ 29) και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4179/2013 (Α΄175), αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατ’ εξαίρεση, επιτρέπεται η σύσταση οριζόντιων διηρημένων ιδιοκτησιών και επί των τουριστικών εγκαταστάσεων, εφόσον πρόκειται για τμήματα δημιουργούμενων σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ή και τμήματα υφιστάμενων τουριστικών εγκαταστάσεων, τα οποία μετατρέπονται σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 9 του ν. 4002/2011 σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα, τμήματα των οποίων, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις του νόμου αυτού, μπορεί να μεταβιβάζονται ή να εκμισθώνονται μακροχρόνια σε τρίτους.».

2. Στο άρθρο 29 του ν. 2545/1997 προστίθεται παράγραφος 12 ως εξής:

«12. Απαγορεύεται η εγκατάσταση και λειτουργία βιομηχανικών και βιοτεχνικών μονάδων μέσης και υψηλής όχλησης σε ζώνη πεντακοσίων (500) μέτρων, καθώς και δραστηριοτήτων με μη συμβατές προς τη λειτουργία των Π.Ο.Τ.Α. χρήσεις σε ζώνη επτακοσίων (700) μέτρων περιμετρικά των ορίων υφιστάμενων ή δημιουργούμενων Π.Ο.Τ.Α..».

Άρθρο 70

Ρυθμίσεις για σύνθετα τουριστικά καταλύματα

Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ε΄ της παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 4002/2011 (Α΄ 180) αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Το ελάχιστο απαιτούμενο εμβαδόν των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών ορίζεται σε εβδομήντα (70) τ.μ. ανά αυτοτελή διηρημένη ιδιοκτησία.».

Άρθρο 71

Υπόχρεοι σε δήλωση

Η περίπτωση μζ΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/ 2003 (Α΄ 309) αντικαθίσταται ως εξής:

«μζ. Το προσωπικό του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (ΕΟΦ), του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ), του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) και του Υπουργείου Τουρισμού, που ασκεί καθήκοντα ελεγκτικής μορφής ή χορήγησης αδειών κάθε μορφής, καθώς και οι προϊστάμενοι των αντίστοιχων μονάδων οποιασδήποτε βαθμίδας των παραπάνω υπηρεσιών.».

Άρθρο 72

Ρύθμιση θεμάτων Ε.Ο.Τ.

Στο τέλος του εδαφίου ε΄ της υποπερίπτωσης ββ΄ της περίπτωσης δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3270/2004 (Α΄ 187) μετά τη φράση «εγκρίνεται από τον Υπουργό Τουρισμού» προστίθενται οι λέξεις «με την επιφύλαξη της περίπτωσης β΄ της παρ. 7».

Άρθρο 73

Τροποποιήσεις του ν.3986/2011

1. Η παρ. 1 του άρθρου 14Α του ν. 3986/2011 (Α΄ 152) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για την αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων ως περιοχών τουρισμού-αναψυχής ή ως περιοχών παρα-θεριστικού - τουριστικού χωριού επιτρέπεται η δημιουργία τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης ή η χρήση υφισταμένης, για την εξυπηρέτηση της πελατείας τους ή των κατοίκων, εξαιρουμένων των περιοχών που προστατεύονται από τις διατάξεις του ν. 1650/1986, με την προϋπόθεση ότι η δυναμικότητα ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής δεν θα υπερβαίνει, προκειμένου περί περιοχών με γενικό προορισμό τον τουρισμό-αναψυχή, ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) του αριθμού των κλινών του τουριστικού καταλύματος και, προκειμένου περί παρα-θεριστικών-τουριστικών χωριών, ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του αριθμού των παραθεριστικών κατοικιών και έχει συνταχθεί σχετική ακτομηχανική μελέτη.

Για τη δημιουργία της τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης επιτρέπεται η απευθείας παραχώρηση στον κύριο της επένδυσης ή στον έλκοντα εξ αυτού δικαιώματα, της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης της τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης, όπως τα όρια των ζωνών αυτών έχουν καθοριστεί στη σχετική απόφαση χωροθέτησης της τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης, και οι οποίες περιλαμβάνουν τον αιγιαλό και την παραλία που βρίσκεται έμπροσθεν του ακινήτου, καθώς και το συνεχόμενο ή παρακείμενο θαλάσσιο χώρο ή/και πυθμένα.».

2. Η παρ. 2 του άρθρου 14Α του ν. 3986/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«2 . Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μόνον εφόσον το τουριστικό κατάλυμα ή το παραθεριστικό - τουριστικό χωριό βρίσκεται σε απόσταση πέραν του ενός (1) χιλιομέτρου από υφιστάμενο τουριστικό λιμένα αναψυχής και εφόσον η τουριστική λιμενική εγκατάσταση έχει προβλεφθεί στο οικείο ΕΣΧΑΔΑ.

Η παραχώρηση γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Τουρισμού για χρονικό διάστημα μέχρι πενήντα (50) έτη και με καταβολή ανταλλάγματος που προσδιορίζεται στη σύμβαση παραχώρησης, η οποία υπογράφεται για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου από τον Υπουργό Τουρισμού, καθώς και από τον φορέα διαχείρισης της τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης.

Η παραχώρηση μπορεί να παραταθεί για περαιτέρω σαράντα εννέα (49) έτη με τους όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται σε κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Τουρισμού.».

Άρθρο 74

Τροποποίηση του π.δ. 100/2016

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 3 του π.δ. 100/2016 (Α΄ 177) αντικαθίσταται ως εξής:

«1 . Συνιστάται Τεχνικό Συμβούλιο, το οποίο γνωμο-δοτεί για θέματα που ορίζει η οικεία νομοθεσία για τα δημόσια έργα, όταν κύριος και φορέας κατασκευής του έργου ή φορέας κατασκευής του έργου είναι το Υπουργείο Τουρισμού, για θέματα αρμοδιότητάς του.».

ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟ

Άρθρο 75

Μεταβατικές διατάξεις

- 1.** Κάθε επιχείρηση ενοικιαζόμενων επιπλωμένων δωματίων – διαμερισμάτων υποχρεούται να δηλώσει το διακριτικό τίτλο της στις Υπηρεσίες Μιας Στάσης (ΥΜΣ) ή τις Υπηρεσίες ΓΕΜΗ, κατά περίπτωση, έως τις 31.5.2019.
- 2.** Οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης των καταλυμάτων που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία γνωστοποίησης του ν. 4442/2016 υποχρεούνται να μεριμνήσουν για την καταχώριση του μοναδικού αριθμού γνωστοποίησης στο Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΜΗ.Τ.Ε.) του Υπουργείου Τουρισμού εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Σε περίπτωση μη τήρησης της ως άνω υποχρέωσης επιβάλλεται πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) ευρώ.

Άρθρο 76

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται: α) το άρθρο 32 του π.δ. 343/2001 (Α΄ 231),

- β) οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 13 και η παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 3105/2003 (Α΄ 29),
- γ) το άρθρο 3 και η παρ. 1α του άρθρου 40 του ν. 4179/2013 (Α΄ 175),
- δ) η 27217/2013 κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Τουρισμού (Β΄ 3077),

- ε) το άρθρο 27 του ν. 4276/2014 (Α΄ 155),
- στ) η παρ. 24 του άρθρου 20 του π.δ. 72/2018 (Α΄ 141), ζ) κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που αποτελούν αντικείμενό του.

Άρθρο 77

Η διάρκεια των συμβάσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου του προσωπικού που περιλαμβάνεται στους προσωρινούς πίνακες κατάταξης της Προκήρυξης 3Κ/2018 (τ. ΑΣΕΠ 4/2018) και απασχολείται προσωρινά, σύμφωνα με την παρ. 18 του άρθρου 18 του ν. 2190/1994 (Α΄ 28), παρατείνεται από τη λήξη τους και μέχρι τη δημοσίευση των οριστικών πινάκων διοριστέων της Προκήρυξης 3Κ/2018 από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού.

Άρθρο 78

Ρυθμίσεις θεμάτων αλιείας αρμοδιότητας Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

1. Το ν.δ. 420/1970 (Α΄ 27) τροποποιείται ως εξής:

α) Η περίπτωση α΄ της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν.δ. 420/1970 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) κεντρικών λιμεναρχείων και λιμεναρχείων αν πρόκειται για παραβάσεις σε θαλάσσιες περιοχές και λιμνοθάλασσες. Για τα αλιευτικά σκάφη που φέρουν ελληνική σημαία και δραστηριοποιούνται εκτός περιοχών ευθύνης των Λιμενικών Αρχών, όπως ορίζονται από τις διατάξεις του π.δ. 81/2014 (Α΄ 125) , όπως ισχύει, οι κυρώσεις της παραγράφου 1 επιβάλλονται με απόφαση του προϊσταμένου του κεντρικού λιμεναρχείου ή λιμεναρχείου στο οποίο, κατά περίπτωση, έχει νηολογηθεί το σκάφος και υπεύθυνοι εις ολόκληρον είναι ο κυβερνήτης και ο πλοιοκτήτης (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) ή ναυλωτής ή εφοπλιστής ή διαχειριστής σύμφωνα με το άρθρο 13.» .

β) Η παράγραφος 5 του άρθρου 35 αναριθμείται σε παράγραφο 6 και η παράγραφος 6 αναριθμείται σε παράγραφο 5.

γ) Το πρώτο εδάφιο της αναριθμημένης παραγράφου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Οι υπηρεσίες αλιείας της οικείας Περιφέρειας συντάσσουν έκθεση αξιολόγησης του μισθίου, για το σύνολο των μισθώσεων του παρόντος, μέχρι 15.12.2018, η οποία ανανεώνεται κάθε τρία (3) χρόνια, ανεξαρτήτως του φορέα που διενεργεί τη μίσθωση.».

2. Ο ν. 4492/2017 (Α΄ 156) τροποποιείται ως εξής:

Στην παράγραφο 11 του άρθρου 10 οι λέξεις «Εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του νόμου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Έως την 31.12.2018».

3. Στο άρθρο 27 του ν. 4282/2014 (Α΄ 182) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α) Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 27 αντικαθίσταται ως εξής:

«1.α) Μονάδες υδατοκαλλιέργειας που κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος: αα) λειτουργούν χωρίς άδεια ίδρυσης και λειτουργίας για το σύνολο ή μέρος των εγκαταστάσεών τους αλλά ββ) αποδεδειγμένα παράγουν προϊόν και γγ) έχουν υποβάλει αίτηση αδειοδότησης μέχρι 29.8.2018, δύνανται να προσαρμοστούν στις διατάξεις του παρόντος έως 31.8.2020.».

β) Στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 27 οι λέξεις «κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας των δύο (2) ετών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως τις 31.8.2020».

γ) Στην παράγραφο 2 του άρθρου 27 οι λέξεις «των δύο ετών» διαγράφονται.

4. Το π.δ. 48/2018 (Α΄ 90) τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παράγραφο 2 του άρθρου 2 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Μέχρι τις 22 Μαΐου 2019, η άδεια αλίευσης ειδών ολοθούριων του γένους *Holothuria* spp, χορηγείται εφόσον το σκάφος διαθέτει σε ισχύ μόνο αλιευτική άδεια με στατικά εργαλεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του β.δ. 666/1966 (Α΄ 160) και του π.δ. 261/1991 (Α΄ 98). Μετά τις 22 Μαΐου 2019, η ως άνω άδεια χορηγείται εφόσον το σκάφος έχει επιπλέον εγκατεστημένα και σε πλήρη λειτουργία συσκευή δορυφορικής παρακολούθησης (VMS), ανεξαρτήτως του μήκους του και τηρείται ηλεκτρονικό ημερολόγιο αλιείας (ERS).».

β) Η παράγραφος 2 του άρθρου 3 καταργείται.

Άρθρο 79

Το τέταρτο εδάφιο του άρθρου 16 του ν. 4551/2018 (Α΄ 116) αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά την πρώτη εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, η προκήρυξη πλήρωσης θέσεων πρέπει να έχει εκδοθεί μέχρι 21.12.2018.».

Στο άρθρο 16 του ν. 4551/2018 (Α΄ 116) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

Το τέταρτο εδάφιο αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά την πρώτη εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, η προκήρυξη πλήρωσης θέσεων πρέπει να έχει εκδοθεί μέχρι 21.12.2018.».

Άρθρο 80

Τροποποίηση διατάξεων του Κεφαλαίου Β΄ του Τμήματος ΙΒ΄ του ν. 4512/2018

1. Η παρ. 2 του άρθρου 357 του ν. 4512/2018 (Α΄ 5) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η ΕΕΕΠ διαπιστώνει την πλήρωση των προϋποθέσεων του παρόντος νόμου για την έναρξη λειτουργίας επιχείρησης καζίνο σε υπό ίδρυση ή υφιστάμενη ανώνυμη εταιρία καζίνο («ΕΚΑΖ»), κατόπιν αιτήσεως που υποβάλλεται κατά τις διατάξεις αυτού.».

2. Στο τρίτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 357 του ν. 4512/2018 η φράση «σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 363 και 364» αντικαθίσταται με τη φράση «σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 361».

3. Στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου 357 του ν. 4512/ 2018 προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Η ανάθεση ορισμένων δραστηριοτήτων σε τρίτους ή η συμμετοχή τρίτων στα κέρδη της ΕΚΑΖ δεν αποτελεί συνεκμετάλλευση της άδειας, ούτε αναιρεί τον ενιαίο και αδιαίρετο χαρακτήρα αυτής. Ειδικά η ανάθεση δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την ανάπτυξη και λειτουργία καζίνο σε τρίτον επιτρέπεται με απόφαση της ΕΕΕΠ, αφού διαπιστωθεί η συνδρομή στο πρόσωπο του τρίτου των όρων και προϋποθέσεων των άρθρων 364 και 365.».

4. Το άρθρο 359 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι άδειες λειτουργίας καζίνο διακρίνονται σε:

α) άδεια λειτουργίας καζίνο απλού τύπου και β) άδεια λειτουργίας καζίνο ευρέος φάσματος.

Τα καζίνο απλού τύπου διαθέτουν χώρους παιγνίων και τις βοηθητικές εγκαταστάσεις αυτών, μπορούν δε να διαθέτουν και καταλύματα ταξινόμησης τουλάχιστον τεσσάρων (4) αστέρων ή τριών (3) κλειδιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4276/2014 (Α΄155), καθώς και εμπορικά καταστήματα, εγκαταστάσεις εστίασης, αναψυχής, διασκέδασης ή άλλων δραστηριοτήτων συναφών προς τη βιομηχανία του ελεύθερου χρόνου ή, που συνδυάζονται με αυτές. Τα καζίνο ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων διαθέτουν χώρους παιγνίων και τις βοηθητικές εγκαταστάσεις αυτών, που συνδυάζονται με ξενοδοχειακά καταλύματα τουλάχιστον πέντε (5) αστέρων, εμπορικά καταστήματα, εγκαταστάσεις εστίασης, αναψυχής, διασκέδασης ή άλλων δραστηριοτήτων συναφών προς τη βιομηχανία του ελεύθερου χρόνου και τουλάχιστον μία εγκατάσταση ειδικής τουριστικής υποδομής (όπως συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, κέντρα θαλασσοθεραπείας, τουριστικούς λιμένες, χιονοδρομικά κέντρα, θεματικά πάρκα, Κέντρα Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού, υδροθεραπευτήρια) ή μία εγκατάσταση ειδικών μορφών τουρισμού (μονάδες ιαματικής θεραπείας, κέντρα ιαματικού τουρισμού - θερμαλισμού, κέντρα αναζωογόνησης, κέντρα ευεξίας και αισθητικής και κέντρα καταδυτικού τουρισμού).

2. Η άδεια λειτουργίας ΕΚΑΖ ισχύει για συγκεκριμένη γεωγραφική θέση που έχει καθορισθεί με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 3 του άρθρου 357.

3. Η χρονική διάρκεια ισχύος της άδειας λειτουργίας επιχείρησης καζίνο απλού τύπου είναι δεκαπέντε (15) ετών.

4. Η χρονική διάρκεια ισχύος της άδειας λειτουργίας επιχείρησης καζίνο ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων είναι τριάντα (30) ετών.

5. Η ΕΚΑΖ δύναται, με αίτησή της, να ζητήσει από την ΕΕΕΠ να εγκρίνει την υπαγωγή της στην ετέρα των ανωτέρω δύο κατηγοριών, εφόσον πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των όρων της ισχύουσας σύμβασης παραχώρησης. Σε περίπτωση έγκρισης τροποποιείται αναλόγως η σύμβαση αυτή ως προς τα θέματα που διαλαμβάνει η εγκριτική πράξη. Με απόφαση της ΕΕΕΠ δύνανται να ρυθμίζονται ειδικά θέματα για την εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου αυτής.».

5. Η παρ. 1 του άρθρου 360 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το ύψος του ελάχιστου, ολοσχερώς καταβεβλημένου κεφαλαίου των ΕΚΑΖ που διαθέτουν άδεια λειτουργίας καζίνο απλού τύπου, ανέρχεται στο ποσό των πε- ντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, ενώ, το αντίστοιχο ύψος του ελάχιστου, ολοσχερώς καταβεβλημένου κεφαλαίου των ΕΚΑΖ που διαθέτουν άδεια λειτουργίας καζίνο ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων, ανέρχεται στο ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ. Μετά την πάροδο των πρώτων πέντε (5) ετών λειτουργίας των ΕΚΑΖ του προηγούμενου εδαφίου, τα ως άνω ποσά θα πρέπει να ανέρχονται σε πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ και δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ, αντίστοιχα.».

6. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 361 του ν. 4512/2018, η φράση «από την επιλογή» αντικαθίσταται με τη φράση «από την πράξη κατακύρωσης».

7. Η παρ. 2 του άρθρου 361 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Για τη συμμετοχή σε πλειοδοτικό διαγωνισμό παραχώρησης άδειας απαιτείται η καταβολή παραβόλου, υπέρ της ΕΕΕΠ, ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.».

8. Η παρ. 3 του άρθρου 361 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Με απόφαση της ΕΕΕΠ καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις διεξαγωγής του διαγωνισμού. Κατά τη διαδικασία προετοιμασίας και διενέργειας του διαγωνισμού εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4413/2016.».

9. Η παρ. 5 του άρθρου 361 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Για τη συμμετοχή στο διεθνή διαγωνισμό απαιτείται κατάθεση εγγυητικής επιστολής από πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή της Διεθνούς Συμφωνίας για τις Δημόσιες Συμβάσεις (ΣΔΣ) και έχει, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το δικαίωμα έκδοσης. Το ύψος της εγγυητικής επιστολής και οι όροι της πιστοληπτικής ικανότητας του πιστωτικού ιδρύματος ορίζονται στη διακήρυξη του διαγωνισμού. Με απόφαση της ΕΕΕΠ ορίζεται η διάρκεια της εγγυητικής επιστολής, η επιστροφή της και κάθε άλλο τεχνικό και διαδικαστικό θέμα για την εφαρμογή της διάταξης της παρούσας παραγράφου.».

10. Η περίπτωση β' της παρ. 6 του άρθρου 361 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) την κατηγορία της άδειας, καθώς και το εάν, με την άδεια αυτή, πρόκειται να παρασχεθεί δικαίωμα αποκλειστικότητας σε συγκεκριμένη περιοχή και υπό ποιούς όρους και προϋποθέσεις».

11. Η υποπερίπτωση α' της περίπτωσης ιε' της παρ. 6 του άρθρου 361 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) πλήρη κατάλογο δραστηριοτήτων της αιτούσας την άδεια λειτουργίας, με ανάλυση του είδους των δραστηριοτήτων και της οργανωτικής δομής της εταιρείας, παράθεση του σχετικού προγραμματισμού για την προβλεπόμενη διαμόρφωση των οικονομικών μεγεθών της για τις δύο (2) οικονομικές χρήσεις από την έναρξη λειτουργίας της ΕΚΑΖ».

12. Η υποπερίπτωση δδ' της περίπτωσης ιε' της παρ. 6 του άρθρου 361 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«δδ) τις πηγές και τους φορείς χρηματοδότησης της επένδυσης».

13. Η περίπτωση ιστ' της παρ. 6 του άρθρου 361 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιστ) τις προδιαγραφές και τα στοιχεία που πρέπει, κατά την αναθέτουσα αρχή, να προσδιορίζονται στην προσφορά των υποψηφίων».

14. Η παρ. 9 του άρθρου 361 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών και Τουρισμού συγκροτείται η επιτροπή διενέργειας του διαγωνισμού, η οποία αποτελείται από ένα μέλος Δ.Ε.Π. Νομικού ή Οικονομικού Τμήματος Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της χώρας ως Πρόεδρο, μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν εισήγησης της ΕΕΕΠ, έναν διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, έναν διευθυντή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, έναν διευθυντή του Υπουργείου Τουρισμού, μετά από πρόταση του Υπουργού Τουρισμού και έναν διευθυντή της ΕΕΕΠ, μετά από πρόταση του Προέδρου της. Η γραμματεία της επιτροπής στελεχώνεται από υπαλλήλους της ΕΕΕΠ μετά από πρόταση του Προέδρου της επιτροπής. Τη διοικητική υποστήριξη της επιτροπής διασφαλίζει η ΕΕΕΠ. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η αποζημίωση των μελών της επιτροπής διενέργειας του διαγωνισμού και της γραμματείας της. Η αποζημίωση βαρύνει τον προϋπολογισμό της ΕΕΕΠ.

Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται εφόσον είναι παρόντα όλα τα μέλη της. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 13 έως 15 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (Α΄ 45).».

15. Η παρ. 11 του άρθρου 361 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Εντός τριών (3) μηνών από την έκδοση της απόφασης επιλογής του παραχωρησιούχου, και πριν την έκδοση της άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ, συνάπτεται η σύμβαση παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, και του πλειοδότη, η οποία αποτυπώνει τους όρους λειτουργίας της επιχείρησης ως ΕΚΑΖ και της επένδυσης που πρέπει να διενεργηθεί, τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει ο πλειοδότης με το διαγωνισμό, ή κρίνονται αναγκαίες από την αναθέτουσα αρχή προς υλοποίηση της επένδυσης, και, εν γένει, την εκπλήρωση των όρων της.».

16. Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 362 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με την άδεια λειτουργίας της παραγράφου 1 του άρθρου 361 ορίζονται, μεταξύ άλλων, οι κατ' ελάχιστον διαθέσιμοι χώροι παιγνίων, τουρισμού ή άλλων δραστηριοτήτων που προβλέπονται στη σύμβαση παραχώρησης.».

17. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 362 του ν. 4512/2018, η φράση «τηρουμένων των διατάξεων των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 359» αντικαθίσταται με τη φράση «τηρουμένων των διατάξεων των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 359».

18. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 362 του ν. 4512/2018, η λέξη «αντάλλαγμα» αντικαθίσταται με τη λέξη «τίμημα».

19. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 363 του ν. 4512/2018 η φράση «του άρθρου 362 του παρόντος νόμου» αντικαθίσταται με τη φράση «του άρθρου 366 του παρόντος νόμου».

20. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 364 του ν. 4512/2018 η φράση «του άρθρου 362 του παρόντος νόμου» αντικαθίσταται με τη φράση «του άρθρου 366 του παρόντος νόμου».

21. Στην παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4512/2018 η φράση «του άρθρου 362 του παρόντος νόμου» αντικαθίσταται με τη φράση «του άρθρου 366».

22. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 365 του ν. 4512/2018 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, ως εξής: «Σε περίπτωση που ο μέτοχος που κατέχει ειδική συμμετοχή, άμεσα ή έμμεσα, είναι θεσμικός επενδυτής εσωτερικού ή εξωτερικού, η ΕΕΕΠ προβαίνει σε έλεγχο καταλληλότητας μόνο των φυσικών προσώπων που διοικούν το μέτοχο.».

23. Το άρθρο 366 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«Απόφαση έναρξης λειτουργίας ΕΚΑΖ

1. Για τη συνδρομή της πλήρωσης των προϋποθέσεων των άρθρων 358, 360, 363, 364 και 365 εκδίδεται από την ΕΕΕΠ απόφαση έναρξης λειτουργίας, κατόπιν υποβολής αιτήσεως σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 3 του άρθρου 367. Η ΕΕΕΠ, προκειμένου να εκδώσει την απόφασή της, ελέγχει αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του νόμου, της άδειας λειτουργίας και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, οι όροι και οι αιρέσεις της σύμβασης παραχώρησης.

Η απόφαση απαριθμεί τις κύριες δραστηριότητες της ΕΚΑΖ, χωρίς να απαιτείται λεπτομερής αναφορά στην άδεια των επιμέρους, συναφών με τις περιγραφόμενες σε αυτήν, δραστηριοτήτων.

2. Η εκπλήρωση των υποχρεώσεων και η πλήρωση των όρων και των αιρέσεων που αναλαμβάνει η ΕΚΑΖ με την άδεια λειτουργίας ή τη σύμβαση παραχώρησης, αντιστοίχως, και οι οποίες πρέπει να εκπληρωθούν ή πληρωθούν κατά τη διάρκεια λειτουργίας της, πιστοποιείται προοδευτικά από την αναθέτουσα αρχή ή, κατά περίπτωση, την ΕΕΕΠ. Εφόσον η επένδυση επιμερίζεται σε τμήματα, αυτά πρέπει να έχουν καταστεί πλήρως λειτουργικά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην άδεια λειτουργίας και τη σύμβαση παραχώρησης.».

24. Το άρθρο 367 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η αίτηση που υποβάλλει υφιστάμενη ή νεοϊδρυόμενη ανώνυμη εταιρία στην ΕΕΕΠ για την έκδοση απόφασης έναρξης λειτουργίας ΕΚΑΖ, συνοδεύεται από:

α) τα στοιχεία που απαιτούνται για τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 358, 360, 363, 364 και 365, β) τις απαιτούμενες για την έναρξη της λειτουργίας της ΕΚΑΖ, τοπογραφικές, αρχιτεκτονικές, στατικές ηλεκτρομηχανολογικές, περιβαλλοντικές και λοιπές μελέτες για τα κτίρια και τις εγκαταστάσεις όπου υλοποιείται η επένδυση, τις προβλεπόμενες οικοδομικές άδειες, τις λοιπές απαιτούμενες εγκρίσεις, άδειες και σήματα λειτουργίας,

βεβαιώσεις, πιστοποιήσεις, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο, δεδομένο ή έγγραφο οφείλει να προσκο-

μισθεί σύμφωνα με τη σύμβαση παραχώρησης ή την άδεια λειτουργίας,

γ) σχέδιο καταστατικού της υπό ίδρυση εταιρίας ή καταστατικό της υφιστάμενης εταιρίας και

δ) κάθε άλλο στοιχείο που ζητεί η ΕΕΕΠ προκειμένου να μπορεί να βεβαιώσει τη συνδρομή των προϋποθέσεων της έναρξης λειτουργίας της ΕΚΑΖ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου.

2. Σε περίπτωση παραχωρησιούχου νέας άδειας, τα στοιχεία που υποβάλλονται στην ΕΕΕΠ πρέπει να συνάδουν με τις υποχρεώσεις που αυτός έχει αναλάβει στο διαγωνισμό στον οποίο έχει συμμετάσχει.

Προκειμένου να πιστοποιηθούν η εκπλήρωση υποχρεώσεων και η πλήρωση όρων και αιρέσεων που τυχόν περιέχονται στη σύμβαση παραχώρησης ή την άδεια λειτουργίας, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 366, η ΕΚΑΖ υποβάλλει στην αναθέτουσα αρχή ή, κατά περίπτωση, στην ΕΕΕΠ, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης παραχώρησης ή της άδειας λειτουργίας και το οικείο χρονοδιάγραμμα που περιέχεται σε αυτές: α) πλήρης αναφορά για την ολοκλήρωση της υλοποίησης των επιμέρους στοιχείων της επένδυσης ή την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει ή των όρων και αιρέσεων που έχουν τεθεί και β) στην οριστική τους μορφή, τις απαιτούμενες τοπογραφικές, αρχιτεκτονικές, στατικές, ηλεκτρομηχανολογικές, περιβαλλοντικές και λοιπές μελέτες για τα κτίρια και τις εγκαταστάσεις όπου υλοποιείται η επένδυση, τις προβλεπόμενες οικοδομικές άδειες, λοιπές απαιτούμενες εγκρίσεις, άδειες και σήματα λειτουργίας, βεβαιώσεις, πιστοποιήσεις, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο, δεδομένο ή έγγραφο οφείλει να προσκομισθεί σύμφωνα με τη σύμβαση παραχώρησης ή την άδεια λειτουργίας, προς ενεργοποίηση τμημάτων της επένδυσης ή την έναρξη λειτουργίας τμημάτων του καζίνο ή άλλων επιμέρους δραστηριοτήτων, ιδίως εφόσον για την έναρξή τους απαιτείται η προσκόμιση εγκρίσεων ή αδειών.

3. Για την έκδοση απόφασης έναρξης λειτουργίας ΕΚΑΖ για εταιρεία η οποία: α) είναι θυγατρική επιχείρησης που λειτουργεί καζίνο ή ασκεί δραστηριότητα τυχερών παιγνίων σε άλλο κράτος ή β) ελέγχεται από τα ίδια φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία ελέγχουν επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον χώρο των τυχερών παιγνίων σε άλλο κράτος, η ΕΕΕΠ, πριν από την έκδοση

απόφασης, ζητά από την αιτούσα εταιρία να προσκομίσει βεβαίωση των αρμόδιων στη χώρα καταγωγής της εποπτικών αρχών, εφόσον υφίστανται, για τη σύννομη λειτουργία της, καθώς και εξουσιοδότηση της εταιρίας στην ΕΕΕΠ να ζητήσει η ίδια από τις αρχές αυτές οποιαδήποτε πληροφορία, απαραίτητη για να κρίνει αν πληρούνται οι προϋποθέσεις έκδοσης απόφασης έναρξης λειτουργίας ΕΚΑΖ, κατά τον παρόντα νόμο, και αν υπάρχουν ικανοποιητικά εχέγγυα για τη σύννομη λειτουργία της.».

25. Στην παρ. 1 του άρθρου 368 του ν. 4512/2018, η φράση «που βεβαιώνεται με απόφαση της ΕΕΕΠ» αντικαθίσταται με τη φράση «που βεβαιώνεται με την απόφαση του άρθρου 362 του παρόντος νόμου».

26. Η παρ. 2 του άρθρου 368 του ν. 4512/2018 κα- ταργείται.

27. Η παρ. 2 του άρθρου 369 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η αίτηση, για την εξέταση της οποίας απαιτείται η καταβολή παραβόλου υπέρ της ΕΕΕΠ, ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, αναφέρει την κατηγορία της άδειας της οποίας ζητείται η χορήγηση, και περιλαμβάνει τα στοιχεία των υποπεριπτώσεων αα΄, στστ΄ και ζζ΄ της περίπτωσης ιε΄ της παραγράφου 6 του άρθρου 361, που εφαρμόζεται αναλόγως, και τυχόν άλλα στοιχεία που μπορεί να καθορίζει με απόφασή της η ΕΕΕΠ. Στην περίπτωση της παραγράφου 7, η αίτηση περιλαμβάνει επίσης τα στοιχεία των υποπεριπτώσεων ββ΄, γγ΄, δδ΄ και ηη΄ της περίπτωσης ιε΄ της παραγράφου 6 του άρθρου 361. Η άδεια λειτουργίας χορηγείται με ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 362 και επέχει ταυτόχρονα και θέση απόφασης έναρξης λειτουργίας ΕΚΑΖ. Η ΕΕΕΠ αποφαινεται αιτιολογημένα για την αίτηση, μέσα σε δύο (2) μήνες από την υποβολή πλήρους φακέλου και, εφόσον χορηγηθεί άδεια λειτουργίας, τροποποιείται αναλό- γως, το αργότερο μέσα σε δύο (2) μήνες, η υφιστάμενη σύμβαση παραχώρησης μεταξύ του παραχωρησιούχου και του Ελληνικού Δημοσίου. Η ΕΕΕΠ δύναται να καθορίσει με απόφασή της τα στοιχεία με τα οποία μπορούν να συμπληρώνονται, εξειδικεύονται ή τροποποιούνται τα στοιχεία που υποβάλλονται, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, τη διαδικασία υποβολής τους, καθώς και να ρυθμίζει κάθε άλλο ειδικό και τεχνικό θέμα και λεπτομέρεια ως προς το περιεχόμενο των διατάξεων του παρόντος άρθρου.».

28. Η παρ. 4 του άρθρου 369 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η χρονική διάρκεια των αδειών που παραχωρού- νται κατά τη διαδικασία του παρόντος άρθρου είναι η οριζόμενη στο άρθρο 359.».

29. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 369 του ν. 4512/2018 η φράση «στο άρθρο 374 του παρόντος νόμου» αντικαθίσταται με τη φράση «στα άρθρα 360 και 374 του παρόντος νόμου».

30. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 370 του ν. 4512/2018 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Με απόφαση της ΕΕΕΠ, ύστερα από αίτηση της ΕΚΑΖ, η άδεια λειτουργίας επιχείρησης καζίνο που έχει χορηγηθεί βάσει του παρόντος νόμου ανανεώνεται, για μία ή περισσότερες φορές, εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο απαιτούμενες προϋποθέσεις του νόμου, για χρονική διάρκεια δέκα (10) ετών για την κατηγορία καζίνο απλού τύπου και για χρονική διάρκεια είκοσι (20) ετών για την κατηγορία καζίνο ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων. Η σχετική αίτηση της ΕΚΑΖ πρέπει να υποβληθεί το αργότερο ένα (1) έτος πριν από τη λήξη της ισχύουσας άδειάς της.

2. Η αίτηση για ανανέωση συνοδεύεται από πλήρη φάκελο που περιέχει όλα τα στοιχεία των υποπεριπτώσεων α΄, στστ΄ και ζζ΄ της περίπτωσης ιε΄ της παραγράφου 6 του άρθρου 361, πλήρες επιχειρηματικό σχέδιο για τη λειτουργία του καζίνο κατά τη διάρκεια της αιτούμενης ανανέωσης και κάθε άλλο στοιχείο που μπορεί να καθορίζει με απόφασή της η ΕΕΕΠ. Για την ανανέωση της άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ απαιτείται η καταβολή πα- ραβόλου υπέρ της ΕΕΕΠ ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, το οποίο μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση της ΕΕΕΠ.

3. Η απόφαση της ΕΕΕΠ για την ανανέωση της άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ εκδίδεται μετά από έλεγχο της αίτησης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του νόμου για τη σύννομη λειτουργία ΕΚΑΖ, τηρουμένων των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 362.».

31. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 370 του ν. 4512/2018, η φράση «αναλόγως του χρόνου ανανέωσης της άδειας» αντικαθίσταται με τη φράση «αναλόγως της κατηγορίας της άδειας».

32. Στην παρ. 7 του άρθρου 371 του ν. 4512/2018, οι λέξεις «των προσώπων της παραγράφου 3» αντικαθίστανται με τη φράση «των προσώπων του άρθρου 364».

33. Η παρ. 1 του άρθρου 375 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η ΕΕΕΠ δύναται να ανακαλεί προσωρινά μέχρι τρεις (3) μήνες ή οριστικά την άδεια λειτουργίας ΕΚΑΖ, ανάλογα με τη βαρύτητα και τη συχνότητα της παράβασης, αν παραβιάζονται οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας περι

παιγνίων ή των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή τους ή οι όροι της άδειας λειτουργίας. Η ανάκληση της άδειας συνιστά λόγο καταγγελίας της Σύμβασης Παραχώρησης. Με τον Κανονισμό Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 (Α'180) ή με τις σχετικές με τα θέματα αυτά αποφάσεις της ΕΕΕΠ, καθορίζεται η μέθοδος υπολογισμού της βαρύτητας της παράβασης ή των παραβάσεων και κάθε άλλη αναγκαία για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου λεπτομέρεια.».

34. Τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 3, η παρ. 4 και η παρ. 5 του άρθρου 375 του ν. 4512/2018 καταργούνται.

35. Στο άρθρο 377 του ν. 4512/2018 προστίθεται παράγραφος 9, ως εξής:

«9. Κατ' εξαίρεση, οι επιχειρήσεις λειτουργίας καζίνο, στις οποίες έχει παραχωρηθεί άδεια πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, μπορούν να ενταχθούν στις διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 6 του άρθρου 374 και του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 377, κατόπιν γνωστοποίησης στην ΕΕΕΠ, η οποία υποβάλλεται το αργότερο μέχρι την 1.12.2019. Η ένταξη των ανωτέρω επιχειρήσεων στις διατάξεις αυτές ξεκινά την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του μήνα που έπεται της γνωστοποίησης. Το αργότερο μέσα σε δώδεκα (12) μήνες από την ένταξη στις ανωτέρω διατάξεις, οι επιχειρήσεις υποβάλλουν την αίτηση της παραγράφου 1 του άρθρου 369. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, οι ως άνω επιχειρήσεις υπόκεινται στις προαναφερθείσες υποχρεώσεις από την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της κοινοποίησης της απορριπτικής απόφασης.».

36. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 23 του άρθρου 378 του ν. 4512/2018, οι λέξεις «σύμφωνα με το άρθρο 13» αντικαθίστανται με τις λέξεις «σύμφωνα με το άρθρο 369».

37. Στην παρ. 26 του άρθρου 378 του ν. 4512/2018, η φράση «που κατέχουν άδεια λειτουργίας της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου» αντικαθίσταται με τη φράση «που κατέχουν άδεια λειτουργίας της παραγράφου 1 του άρθρου 357».

Άρθρο 81

Τροποποίηση διάταξης του ν. 4412/2016

(Α' 147)

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 377 του ν. 4412/2016 (Α' 147) προστίθεται περίπτωση 86 ως εξής:

«86) του άρθρου 5 του π.δ. 261/1997 (Α΄ 186)».

2. Η διάταξη της παραγράφου 1 ισχύει από 8.8.2016.

Άρθρο 82

Κατάργηση διάταξης του ν. 4314/2014 (Α΄ 265)

Η παρ. 9 του άρθρου 13 του ν. 4314/2014 (Α΄ 265) κα- ταργείται.

Άρθρο 83

Τροποποίηση διατάξεων των άρθρων 20, 76 και 77 του ν. 4399/2016 (Α΄ 117)

1. Η περίπτωση α΄ της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 4399/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Ποσό που ανέρχεται μέχρι το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης μπορεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο με την υλοποίηση έργου συνολικού ύψους ίσου τουλάχιστον με το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κόστους της επένδυσης, ύστερα από σχετικό αίτημα που υποβάλλεται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) και συνοδεύεται από τα αντίστοιχα δικαιολογη- τικά υλοποίησης του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) που ορίζονται στην απόφαση της παραγράφου 2 του άρθρου 77. Το υπόλοιπο ποσό έως το πενήντα τοις εκατό (50%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης ή, σε περίπτωση μη εφαρμογής της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου, ποσό που ανέρχεται μέχρι το πενήντα τοις εκατό (50%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης, μπορεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ύστερα από αίτημά του και μετά την πιστοποίηση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού κόστους του επενδυτικού σχεδίου από αρμόδιο όργανο μέσω επιτόπιου ή διοικητικού ελέγχου.».

2. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παρ. 1 του άρθρου 76 του ν. 4399/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν μέχρι την ημερομηνία αυτή υλοποιηθεί, αποδεδειγμένα, το πενήντα τοις εκατό (50%) του εγκεκριμένου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, η προθεσμία ολοκλήρωσης παρατείνεται μέχρι τις 30 Ιουνίου 2019.».

3. Το τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παρ. 1 του άρθρου 76 του ν. 4399/2016, αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν μέχρι την ημερομηνία αυτή υλοποιηθεί, αποδεδειγμένα, το πενήντα τοις εκατό (50%) του εγκεκριμένου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, η προθεσμία ολοκλήρωσης παρατείνεται μέχρι τις 30 Ιουνίου 2019.».

4. Στην περίπτωση β΄ της παρ. 1 του άρθρου 76 του ν. 4399/2016 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Η παράταση της 30ής Ιουνίου 2019 καταλαμβάνει και τα επενδυτικά σχέδια, στα οποία έχει χορηγηθεί παράταση ή δικαιούνται παράτασης, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 3299/2004, σε περίπτωση προγενέστερης της ως άνω ημερομηνίας λήξης της προθεσμίας ολοκλήρωσής τους.».

5. Η περίπτωση α΄ της παρ. 2 του άρθρου 76 του ν. 4399/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Η προθεσμία ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 3908/2011 (Α΄ 8) παρατείνεται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019».

6. Η παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4399/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«3.α. Η προϋπόθεση υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) του εγκεκριμένου κόστους του επενδυτικού σχεδίου για τη χορήγηση της παράτασης της προθεσμίας ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων, σύμφωνα με τις περιπτώσεις α΄ και β΄ της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2, αφορά και στις περιπτώσεις του τελικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, για το οποίο ο φορέας της επένδυσης δηλώνει υπεύθυνα ότι θα είναι μικρότερο από το εγκεκριμένο στην απόφαση υπαγωγής ενισχυόμενο κόστος. Η πρόταση του τελικού ενισχυόμενου κόστους υποβάλλεται από τον φορέα της επένδυσης με την προϋπόθεση μη ουσιωδών μεταβολών του φυσικού αντικείμενου του επενδυτικού του σχεδίου, όπως εγκρίθηκε στην απόφαση υπαγωγής ή τροποποίησής της ή όπως τυχόν αυτό εγκριθεί βάσει αιτήματος τροποποίησης που έχει υποβάλει ο φορέας μέχρι τις 29 Ιουνίου 2017.

β. Η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης μέχρι και τις 31 Ιουλίου 2017 για τη διαπίστωση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) του εγκεκριμένου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, που προβλέπεται στην περίπτωση α΄ της

παραγράφου 1, θεμελιώνει αυτοδίκαια την παράταση της προθεσμίας ολοκλήρωσης μέχρι τις 30 Ιουνίου 2019, χωρίς να απαιτείται έκδοση σχετικής εγκριτικής πράξης της Διοίκησης. Η πιστοποίηση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) της επένδυσης ή η υποβολή αιτήματος ελέγχου για την πιστοποίησή της εντός της προβλεπόμενης στην παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 3299/2004 προθεσμίας, ήτοι έως τις 30.9.2017, θεμελιώνει αυτοδίκαια την παράταση της προθεσμίας ολοκλήρωσης του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1, χωρίς να απαιτείται έκδοση σχετικής εγκριτικής πράξης της Διοίκησης.

γ. Το προτεινόμενο με την υπεύθυνη δήλωση τελικό ενισχυόμενο επενδυτικό κόστος αποτελεί τη βάση υπολογισμού για την καταβολή των δόσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 77. Η πιστοποίηση του κόστους αυτού πραγματοποιείται με την απόφαση ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης. Σε περίπτωση υπέρβασης του προτεινόμενου επενδυτικού κόστους δεν ενισχύεται το επιπλέον κόστος. Το φυσικό αντικείμενο που αντιστοιχεί σε τυχόν υπερβάλλον μη ενισχυόμενο κόστος λαμβάνεται υπόψη για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της επένδυσης. Αν το πιστο- ποιηθέν κόστος υλοποίησης κατά την 31η Ιουλίου 2017 είναι μικρότερο του δηλωθέντος, το τελικό ενισχυόμενο κόστος δεν μπορεί να υπερβεί το διπλάσιο του πιστο- ποιηθέντος.».

7. Στο άρθρο 76 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής: «4. Στις περιπτώσεις έκδοσης αποφάσεων χορήγησης παράτασης προθεσμιών ολοκλήρωσης επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των νόμων 3299/2004 και 3908/2011, για λόγους ανωτέρας βίας, η εγκρινόμενη διάρκεια παράτασης προστίθεται στην οριζόντια παράταση των περιπτώσεων α΄ και β΄, ανάλογα με το στάδιο υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.».

8. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 77 προστίθεται περίπτωση δ΄ ως εξής:

«δ. Εναλλακτικά, με την πιστοποίηση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) του επενδυτικού κόστους παρέχεται η δυνατότητα καταβολής του πενήντα τοις εκατό (50%) της επιχορήγησης που προβλέπεται. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β΄. Αν καταβληθεί η πρώτη δόση, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α΄, καταβάλλεται το υπόλοιπο ποσό μέχρι τη συμπλήρωση του πενήντα τοις εκατό (50%) της προβλεπόμενης επιχορήγησης.».

Άρθρο 84

Τροποποίηση του ν. 4497/2017 (Α΄ 171)

1. α. Στην παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 4497/2017 η φράση «, καθώς και ασφαλιστική ενημερότητα» διαγράφεται.

β. Στο τέλος της παρ. 10 του άρθρου 20 του ν. 4497/2017 προστίθεται περίπτωση ε΄ ως εξής:

«ε . αποδεικτικό ενημερότητας του άρθρου 12 του ν. 4174/2013 (Α΄ 170)».

2. Η περίπτωση γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 4497/2017 καταργείται.

3. Στο τέλος του άρθρου 59 του ν. 4497/2017 προστίθεται παράγραφος 19 ως εξής:

«19. Όσοι επαγγελματίες λαϊκών αγορών, καθώς και πλανόδιου και στάσιμου εμπορίου, δεν έχουν ανανεώσει την άδειά τους σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4264/2014 και των αποφάσεων που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του ν. 4264/2014 ή του παρόντος, μπορούν να δραστηριοποιούνται μέχρι τις 15 Ιανουαρίου 2019, δίχως να απαιτείται θεώρηση - ανανέωση.».

4. Το Παράρτημα Ε΄ του ν. 4497/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε΄

Σύστημα μοριοδότησης για τη βελτίωση θέσης σε συγκεκριμένη λαϊκή αγορά, της παρ. 2 του άρθρου 35

Κριτήριο	Αριθμός μορίων
Παλαιότητα άδειας	5 μόρια ανά έτος παλαιότητας
Έλλειψη παραβατικότητας	α. 30 μόρια, αν στο τελευταίο έτος δεν έχει διαπιστωθεί καμία παράβαση. β. 0 μόρια, αν στο τελευταίο έτος έχει διαπιστωθεί μία (1) παράβαση. γ. -10 μόρια, για κάθε παράβαση πέραν της μιας που έχει διαπιστωθεί κατά το τελευταίο έτος, με ανώτατη μείωση τα 40 μόρια

Ασφαλιστική ενημερότητα	30 μόρια. Ο υποψήφιος οφείλει να είναι ασφαλιστικά ενήμερος μέχρι και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής στη διαδικασία.
Ενημερότητα άρθρου 12 του ν. 4174/2013	30 μόρια. Ο υποψήφιος οφείλει να είναι φορολογικά ενήμερος μέχρι και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής στη διαδικασία.

Άρθρο 85

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4575/2018

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4575/2018 (Α΄ 192) μετά τις λέξεις «των Ανώτατων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών (Α.Ε.Α.),» προστίθενται οι λέξεις «στα μέλη του Εκπαιδευτικού Προσωπικού και του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.),» και μετά τις λέξεις «των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών,» προστίθενται οι λέξεις «του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (Κ.Ε.Π.Ε.)».

2. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4575/2018 (Α΄ 192) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η κοινή υπουργική απόφαση, που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 2, εφαρμόζεται κατ' αναλογία για τα μέλη του Εκπαιδευτικού Προσωπικού και του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.), καθώς και για τους ερευνητές του Κ.Ε.Π.Ε.».

3. Μετά το άρθρο 14 του ν. 4575/2018 προστίθεται άρθρο 14Α ως εξής:

«Άρθρο 14Α

Καταβολή εφάπαξ χρηματικού ποσού σε υπαλλήλους του Διπλωματικού Κλάδου του

Υπουργείου Εξωτερικών και λοιπό προσωπικό

1. Στους υπαλλήλους του Διπλωματικού Κλάδου, του Επιστημονικού Προσωπικού της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας, του Κλάδου Εμπειρογνομόνων και του Κλάδου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων, του Υπουργείου Εξωτερικών, και για όσο χρόνο αυτοί ήταν εν ενεργεία κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2015 έως 31.12.2016, καταβάλλεται εφάπαξ χρηματικό

ποσό, που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των μηνιαίων αποδοχών που θα δικαιούνταν να λάβουν με βάση τις ισχύουσες κατά την 31.7.2012 μισθολογικές διατάξεις και των μηνιαίων αποδοχών που πράγματι τους κατεβλήθησαν με βάση τις διατάξεις του ν. 4093/2012 (Α΄ 222). Το χρηματικό ποσό του προηγούμενου εδαφίου υπολογίζεται με αναφορά στο χρονικό διάστημα από 1.1.2015 έως και 31.12.2016.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εξωτερικών, καθορίζεται ο χρόνος, η διαδικασία, οι προβλεπόμενες από τις κείμενες διατάξεις κρατήσεις και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα σχετικά με την καταβολή του ποσού της προηγούμενης παραγράφου.

3. Οι διατάξεις του παρόντος δεν επηρεάζουν τις αποδοχές των υπαλλήλων της παραγράφου 1, οι οποίες έχουν ληφθεί υπόψη για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 155 του ν. 4472/2017.

4. Η κοινή υπουργική απόφαση, που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 4575/2018, εφαρμόζεται κατ' αναλογία για τους συνταξιούχους των κατηγοριών προσωπικού της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.».

Άρθρο 86

Τροποποίηση του άρθρου 60 του ν. 4172/2013

Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 60 του ν. 4172/2013 (Α΄ 167) προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Εξαιρετικά, στα εφάπαξ χρηματικά ποσά που καταβάλλονται στους δικαιούχους του εφάπαξ χρηματικού ποσού των άρθρων 10 έως και 15 του ν. 4575/2018 (Α΄ 192), μετά την παρακράτηση με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα εισοδήματα αυτά.».

Άρθρο 87

Στην περίπτωση β΄ της παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 4179/2013 (Α΄ 175), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11 του ν. 4374/2016 (Α΄ 50), μετά το δεύτερο εδάφιο προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η προηγούμενη προθεσμία των δύο (2) ετών παρα- τείνεται κατά δύο (2) ακόμη έτη υπό την προϋπόθεση ότι μέχρι και την 31ή Μαΐου 2019 θα έχει

ολοκληρωθεί η πληρότητα του φακέλου για την περιβαλλοντική αδειοδότηση.».

Άρθρο 88

Στην αρχή του άρθρου 22 του π.δ. 127/2017 (Α΄ 157) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το Αυτοτελές Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων αντιστοιχεί σε οργανική μονάδα επιπέδου Τμήματος.».

Άρθρο 89

1. Η προσωπική διαφορά της παρ. 1 του άρθρου 27 του ν. 4354/2015 (Α΄ 176), όπως αυτή διαμορφώθηκε κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 29 του ν. 4024/2011 (Α΄ 226), χορηγείται από τη δημοσίευση του παρόντος σε όλους τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που έχουν μεταταχθεί ή μεταφερθεί υποχρεωτικά στο Υπουργείο Τουρισμού, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 4 του ν. 4109/2013 (Α΄ 16) και της υποπαραγράφου ΙΔ.2 της παρ. ΙΔ΄ του πρώτου άρθρου του ν. 4254/2014 (Α΄ 85).

2. Για τους σκοπούς του παρόντος και για τον υπολογισμό της προσωπικής διαφοράς εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 28 και 29 του ν. 4024/2011, όπως ίσχυαν πριν την κατάργησή τους, καθώς και των άρθρων 26 και 27 του ν. 4354/2015, χωρίς να είναι δυνατός ο υπολογισμός τυχόν πλασματικού χρόνου για την περαιτέρω μισθολογική εξέλιξη των ως άνω υπαλλήλων και χωρίς να είναι δυνατή η αναδρομική λήψη διαφοράς αποδοχών για το χρονικό διάστημα πραγματικής υπηρεσίας πριν από τη δημοσίευση του παρόντος.

3. Η παραπάνω προσωπική διαφορά συμψηφίζεται με κάθε άλλη προσωπική διαφορά που είχε χορηγηθεί στους εν λόγω υπαλλήλους δυνάμει άλλων διατάξεων.

Άρθρο 90

Η περίπτωση ζ΄ της παρ. 1 του άρθρου 25 του π.δ. 72/2018 (Α΄ 141) αντικαθίσταται ως εξής:

«ζ. Υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού Ρωσίας και Κ.Α.Κ. με έδρα τη Μόσχα και περιοχή τοπικής αρμοδιότητας τη Ρωσία, τα Κ.Α.Κ (εκτός Βαλτικής) και τη Γεωργία.».

Άρθρο 91

Η παρ. 13 του άρθρου 26 του π.δ. 72/2018 (Α΄ 141) καταργείται.

Άρθρο 92

Στο τέλος της περίπτωσης β΄ της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3270/2004 (Α΄ 187), όπως ισχύει, μετά τις περιπτώσεις αα΄ και ββ΄, όπως προστέθηκαν με το άρθρο 38 του ν. 4531/2018, προστίθεται περίπτωση γγ΄, που έχει ως εξής:

«γγ.ι. Στο πλαίσιο της στρατηγικής προώθησης και προβολής του ελληνικού τουριστικού προϊόντος για την αντιμετώπιση των αναγκών του προγράμματος δημοσίων σχέσεων έτους 2019 της Κεντρικής Υπηρεσίας και των γραφείων εξωτερικού του ΕΟΤ, οι δημόσιες συμβάσεις, με εκτιμώμενη αξία κάτω των ορίων των παραγράφων γ΄ και δ΄ του άρθρου 5 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147), που αφορούν σε ταξίδια εξοικείωσης, γεύματα, δείπνα προς τιμή των επίσημων ξένων προσκεκλημένων του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (ΕΟΤ) σε εκπροσώπους της τουριστικής βιομηχανίας, τουριστικούς πράκτορες, δημοσιογράφους κ.λπ. περιοχής αρμοδιότητας των γραφείων, διοργάνωση εκδηλώσεων, workshops, roadshows, webinars, σεμινάρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς και κάθε άλλη δράση ή ενέργεια, προμήθεια ή υπηρεσία που αποβλέπει στην προώθηση και τόνωση του ελληνικού τουρισμού και της ενίσχυσης της εικόνας της χώρας, ανατίθενται και εκτελούνται, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 4412/2016 (Α΄ 147), κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων περί απευθείας ανάθεσης και των κατά περίπτωση αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΟΤ, τηρουμένων των διατάξεων περί δημοσίου λογιστικού και υπό την επιφύλαξη της καταχώρισης στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ. των τυχόν προκηρύξεων και διακηρύξεων, των αποφάσεων κατακύρωσης ή ανάθεσης, των συμφωνητικών και των εντολών πληρωμής.

Σε κάθε περίπτωση κατά την ανάθεση των συμβάσεων πρέπει να τηρούνται οι αρχές της διαφάνειας, της ανα- λογικότητας και της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων.

ii. Ως «ταξίδι εξοικείωσης» ορίζεται το σύνολο των υπηρεσιών, σχετικών με την προμήθεια αεροπορικών/ ακτοπολικών εισιτηρίων, μεταφορών/μετακινήσεων εντός της χώρας, διαμονής, γευμάτων, δείπνων και ξεναγήσεων του ΕΟΤ για την προβολή και προώθηση της χώρας στο εξωτερικό.».

Άρθρο 93

Αναστολή πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης

Από τη δημοσίευση του παρόντος έως και 28.1.2019 αναστέλλεται η, σε βάρος των φυσικών και νομικών προσώπων και οντοτήτων που περιέρχονται ή περιήλθαν προσωρινά ή μόνιμα σε κατάσταση απρόβλεπτης έκτακτης ανάγκης, εξαιτίας του σεισμού της 26ης Οκτωβρίου 2018, ο οποίος έπληξε την Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων και που διατηρούν στην περιοχή κύρια ή δευτερεύουσα κατοικία ή κύρια ή συμπληρωματική εγκατάσταση, διενέργεια κάθε πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης κινητών και ακινήτων, ιδίως η διενέργεια πλειστηριασμών, κατασχέσεων, αποβολών (εξώσεων) και προσωπικών κρατήσεων, καθώς και οι προθεσμίες άσκησης ανακοπών και αιτήσεων που αφορούν στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης.

Ειδικώς για τα ακίνητα των ανωτέρω προσώπων ή οντοτήτων, τα οποία υπέστησαν ζημιές που πιστοποιήθηκαν έπειτα από διεξαγωγή σχετικών επιτόπιων ελέγχων των αρμόδιων αρχών ή υπηρεσιών, η διενέργεια πλειστηριασμών αναστέλλεται από τη δημοσίευση του παρόντος έως και 31.12.2019.

Άρθρο 94

Μετονομασία Δήμων Κάσου και Ψαρών σε

Δήμους «Ηρωικών Νήσων Κάσου και Ψαρρών»

1 . Οι νήσοι Κάσος και Ψαρά ονομάζονται «Ηρωικές Νήσοι» της Ελλάδας.

2 .α. Στην περίπτωση 10Γ.στ. της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3852/2010 η λέξη «Κάσου» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Ηρωικής Νήσου Κάσου».

β. Η περίπτωση 51B της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3852/2010 τροποποιείται ως εξής:

«Β. Στους Δήμους Οινουσσών και Ηρωικής Νήσου Ψαρών δεν επέρχεται καμία μεταβολή.».

γ. Το άρθρο 130 του ν. 4483/2017 τροποποιείται ως εξής:

«Άρθρο 130

Μετονομασία Περιφερειακής Ενότητας

Καρπάθου σε Περιφερειακή Ενότητα Καρπάθου - Κάσου

Το τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης ιβ΄ της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται, ως εξής:

«Συγκροτείται η Περιφερειακή Ενότητα Καρπάθου - Ηρωικής νήσου Κάσου που περιλαμβάνει τον Δήμο Καρπάθου και τον Δήμο Ηρωικής Νήσου Κάσου.».

δ. Στο πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης ια΄ της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 3852/2010 οι λέξεις «Δήμο Ψαρών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Δήμο Ηρωικής Νήσου Ψαρών».

Άρθρο 95

Στο τέλος του άρθρου 9 του ν. 4575/2018 (Α΄ 192) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν και εφαρμόζονται αναλόγως και για τα σπογγαλιευτικά σκάφη.».

Άρθρο 96

Καταργείται η παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 4276/2014 και οι επόμενες αναριθμούνται.

Άρθρο 97

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 11 Δεκεμβρίου 2018

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Πρωθυπουργός και Υπουργός Εξωτερικών

ΑΛΕΞΙΟΣ Π. ΤΣΙΠΡΑΣ

Εσωτερικών **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ**

Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

Υφυπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας

ΠΑΥΛΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ**

Ναυτιλίας

και Νησιωτικής Πολιτικής

ΦΩΤΙΟΣ-ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ

Οι Υπουργοί

Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ

Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΩΤΑΚΗΣ

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

Υφυπουργός

Οικονομικών

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ

Διοικητικής Ανασυγκρότησης

ΜΑΡΙΑ-ΕΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΙΤΣΙΟΡΛΑΣ

Υφυπουργός Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΚΡΕΤΣΟΣ

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

Οικονομικών

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Υγείας

ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ

Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΜΥΡΣΙΝΗ ΖΟΡΜΠΑ

Υποδομών και Μεταφορών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ

Τουρισμού

ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 11 Δεκεμβρίου 2018

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Την ευθύνη για την εκτύπωση, διαχείριση και κυκλοφορία των φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, (ΦΕΚ) στην έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση, **έχει το Εθνικό Τυπογραφείο** το οποίο αποτελεί δημόσια υπηρεσία η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Το Εθνικό Τυπογραφείο έχει επίσης την ευθύνη για την κάλυψη των εκτυπωτικών αναγκών του Δημοσίου. (ν. 3469/2006, Α' 131).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

1.ΦΥΛΛΟΤΗΣΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣΤΗΣΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ(ΦΕΚ)

Η ηλεκτρονική μορφή των ΦΕΚ διατίθεται δωρεάν από την ιστοσελίδα www.et.gr. Για τα ΦΕΚ που δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωρισθεί στην πιο πάνω ιστοσελίδα δίνεται η δυνατότητα δωρεάν αποστολής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται ηλεκτρονικά με τη συμπλήρωση ειδικής φόρμας.

Η έντυπη μορφή των ΦΕΚ διατίθεται για μεμονωμένα φύλλα με το ανάλογο κόστος από το τμήμα Πωλήσεων απευθείας ή με ταχυδρομική αποστολή μέσω αίτησης παραγγελίας στα ΚΕΠ, ενώ για ετήσια συνδρομή από το τμήμα Συνδρομητών. Το κόστος για ασπρόμαυρο ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1€, προσαυξανόμενο κατά 0,20€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού. Το κόστος για έγχρωμο ΦΕΚ είναι 1,50€ από 1 έως 16 σελίδες, προσαυξανόμενο κατά 0,30€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.

Τρόπος αποστολής κειμένων προς δημοσίευση

- Τα κείμενα για δημοσίευση στο ΦΕΚ, από όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς του δημόσιου τομέα, **αποστέλλονται στην διεύθυνση**

webmaster.et@et.gr με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

- Οι περιλήψεις Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση dds@et.gr με τη χρήση απλού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Κατ' εξαίρεση, πολίτες οι οποίοι δεν έχουν αποκτήσει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, μπορούν να αποστέλλουν ταχυδρομικά ή να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση αποτυπωμένα σε χαρτί, στο Τμήμα Παραλαβής Δημοσιευτέας Ύλης.

Πληροφορίες σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την πώληση των τευχών και τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας και στη διαδρομή Εξυπηρέτηση κοινού - τμήμα πωλήσεων ή συνδρομητών. Επίσης στην ιστοσελίδα μπορείτε να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, εφόσον γνωρίζετε τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Τον ΚΑΔ εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2.ΚΑΛΥΨΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ του Δημοσίου και των φορέων του

Το Εθνικό Τυπογραφείο μετά από αίτημα φορέα του Δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει κάρτες, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους, φακέλους αλληλογραφίας, κ.ά. Επίσης σχεδιάζει και κατασκευάζει σφραγίδες.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεων: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Συνδρομητών: (Ημιόροφος, τηλ. 210 5279136)

Πληροφοριών: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβής Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστοσελίδα: www.et.gr

**Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία της ιστοσελίδας:
helpdesk.et@et.gr**

**Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση
στο ΦΕΚ:**

webmaster.et@et.gr

**Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία:
grammateia@et.gr**